ИНФО

Урбанистички
завод Београда

41

фебруар 2018.

УРБАНИСТИЧКИ
ЗАВОД БЕОГРАДА

70

1948
2018

ГОДИНА
ПЛАНИРАЊА

Истраживање структуре Београда

Мултиваријантна анализа и компјутер атлас континуално изграђеног подручја

Издање Завода за планирање развоја града, 1976.

Руководиоци пројекта: Велимир Томић и Милош Перовић

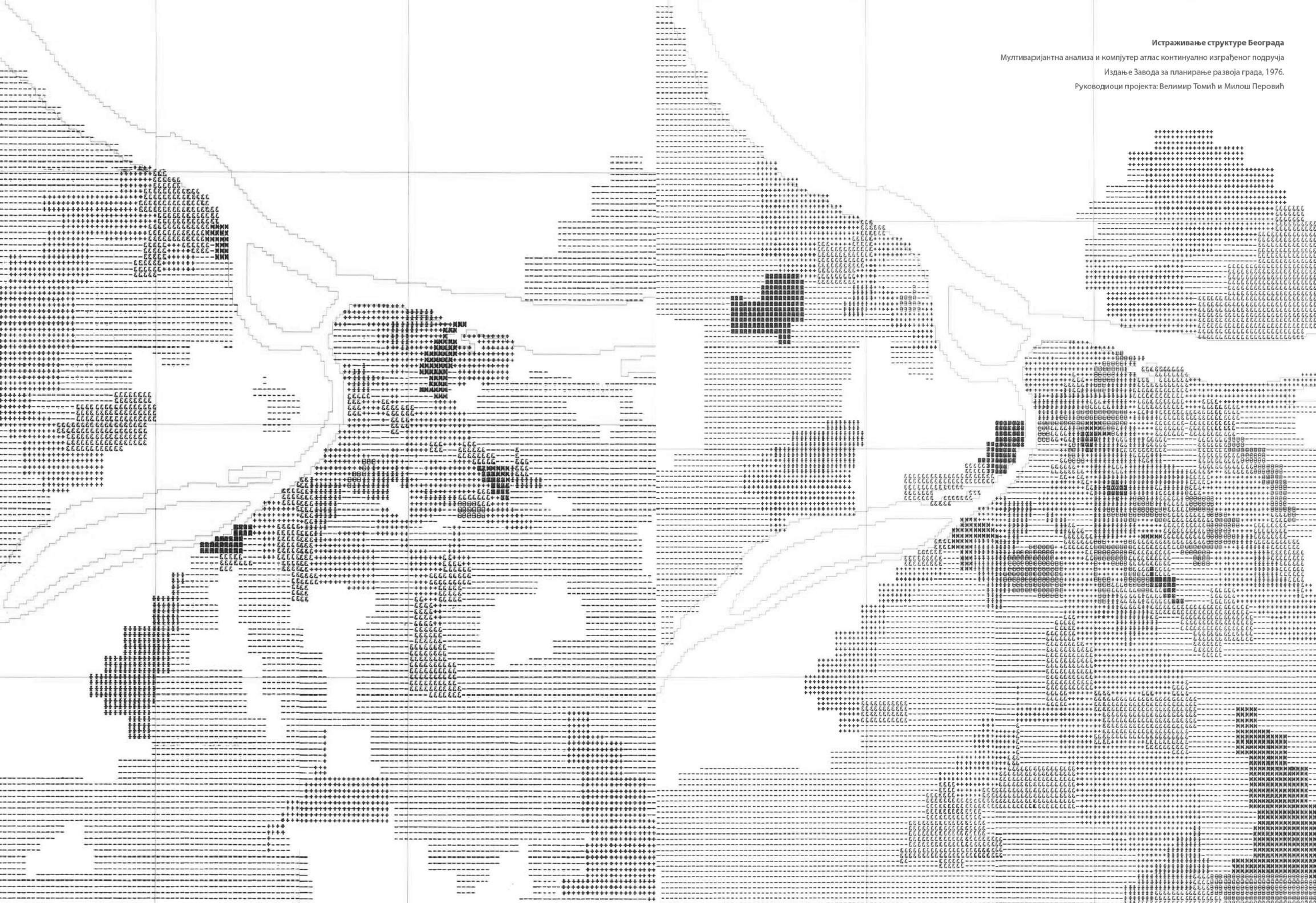

41

Година XV – број 41

ISSN 1451-5393
Издаје:
Јавно урбанистичко предузеће
Урбанистички завод Београда
Палмотићева 30,
Београд
Телефон : 333 1 500
www.urbel.com

За издавача:
мр Весна Тахов,
Директор

Уредник:
Марија Лалошевић

Редакција:
др Жаклина Глигоријевић,
Зорица Косовић,
Милица Јоксић,
Ана Граовац,
Јелена Ђерић

Дизајн:
Радош Вуковић

Техничко уређење и припрема за штампу:
Андреа Ђорђевић

Коректура:
Миља Вуковић

Штампа:
SAJNOS,
Нови Сад

Тираж:
500

Периодика:
Годишње

Сарадници у овом броју:
др Жаклина Глигоријевић, Ана Граовац, Јелена Ђерић, Маја Јоковић Поткоњак, Радмила Грубишић, Весна Триван, Милан Цветковић, Предраг Крстић, Драган Михајловић, др Зоран Жегарац, Иван Милетић, Емил Димитров, Зоран Мишић, Дијана Филиповић, Марија Лалошевић, Андреа Ђорђевић, Сања Ђорђевић, др Синиша Тркуља, Драгослав Павловић, Милица Јоксић, Марија Косовић, Тања Поткоњак

Фотографије:
Ана Главички (лична архива), Wolfgang Thaler, др Синиша Тркуља, архива Урбанистичког завода Београда, сајт Града Београда, сајт манифестације БИНА, сајт Туристичке организације Београда, сајт Светске банке, фотографије аутора прилога

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

711.4

ИНФО / Урбанистички завод Београда ; за издавача Весна Тахов ; уредник Марија Лалошевић. - Год. 1, бр. 1 (2003)- . - Београд : Јавно урбанистичко предузеће Урбанистички завод Београда, 2003- (Нови Сад : Sajnos) . - 28 cm

Годишње.
ISSN 1451-5393 = Инфо - Урбанистички завод Београда
COBISS.SR-ID 108907788

Припремила:
др Жаклина Глигоријевић, дипл.инж.арх.

Поштовани читаоци,

У току 2017. године Урбанистички завод Београда посећивале су делегације архитеката истраживача, историчара и професионалних фотографа заинтересованих да упознају и документују архитектуру и садржаје наше зграде. Кажу да је брутализам у моди: у франкфуртском Музеју архитектуре ДАМ у току је изложба „СОС Брутализам“, на којој је, између осталих представника београдске архитектуре, представљена и зграда Урбанистичког завода Београда архитекте Бранислава Јовина. Такође, прошле године су Мартино Стиерли и Владимир Кулић, кустоси изложбе „Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948–1980“ у Музеју модерне уметности у Њујорку, посетили Урбанистичи завод Београда и закључили да је то ризница докумената везаних за архитектонско и урбанистичко планирање Југославије послератног доба.

Није случајно.

2018. године обележава се 70 година институционалне урбанистичке делатности у Београду и јубилеј Урбанистичког завода Београда. Бавећи се континуирано развојем главног града, Завод је био једна од највећих и најзначајнијих урбанистичких кућа бивше Југославије и утицао на формирање урбанистичке мисли у региону. Делећи судбину друштва и града, имао је динамичан развој, мењао статусе, формате и називе, некада био узор развијеним европским градовима и њиховим урбанистичким службама, некада партнер, а некад следбеник и ученик. Основан од стране града Београда, Завод је доследна професионална подршка у управљању ресурсима и стварању визија будућег развоја града. Генерације високих професионалаца су формиране у успешних седам деценија рада а наменски пројектована зграда у Палмотићевој улици, осим што је изузетан представник архитектуре седамдесетих година прошлог века, је дом и симбол урбанистичке професије у Србији.

Јубиларну годину започињемо свечано, сумирањем постигнутих резулата, усвојеним и награђеним плановима, позитивним пословањем, великим ангажовањем. Наш тим ојачан је младим људима које припремамо да наставе традицију али и унапреде процесе планирања Београда. Намера нам је да нове генерације урбаниста и општу јавност упознамо са достигнућима Завода, подсетимо се на давно савладане професионалне вештине и моделе одрживе праксе планирања, и да на основу одличне институционалне „генетике“, образовања и сопственог искуства у временима великих професионалних изазова, трасирамо пут будућем интегралном, одрживом, правовременом и квалитетном планирању.

Начин да прикупимо грађу и циљ јубиларне продукције је успостављање интензивне комуникације. Савремене технологије, интернет и друштвене мреже омогућавају доступност информација, података и докумената у реалном времену, а наша делатност, по својој суштини, захтева сталну и двосмерну комуникацију. Она је неопходна да бисмо упознали историју и тајне професије и институције, прикупили аргументе и проширили ентузијазам, а колеге мотивисали да са нама поделе сећања везана за њихово време и Завод. Теме којима смо заокупљени су од суштинске важности за реалност и будућност Завода, урбанистичке професије у Србији и формирање визије града Београда у времену глобалних промена: интезивне урбанизације, велике конкуренције, брзих комуникација, нових развојних приоритета и нових улога у систему града. Заједнички Одрживи циљеви развоја, утврђени консензусом градова планете 2016. године, помажу нам да у тренутку вредновања резултата претходних седамдесет година утврдимо развојну визију града, основу за нови плански циклус који је пред нама и, у том контексту, преиспитамо циљеве будућег развоја Завода.

Јубилеј обележавамо укупном делатношћу током целе године, кроз различита догађања, округле столове и разговоре, док је јесен планирана за тематску изложбу и регионалну конференцију о будућности планирања градова. Истражујемо архиве, питамо, анкетирамо, интервјуишемо, прикупљамо податке и градимо својеврсну „временску линију“ на коју додајемо чињенице, планове, биографије, пројекте, фотографије, аудио и видео записе о неколико група тема: историјату институције, личностима, активностима и резултатима. Посебан сепарат, стручни осврт на поједине теме, послове и периоде, припремамо заједно са колегама у и изван Завода.

У жељи да сазнамо што више о Заводу али и о Граду, важним темама, великим пројектима и значајним урбанистима у 70 динамичних година Завода, посегнули смо за једним од његових симбола. Часопис УРБАНИЗАМ БЕОГРАДА даје поуздану слику времена, стања, друштвених вредности, значајних личности и улоге урбанизма у Београду и свету у периоду 1969 - 1981. године. Текстови архитеката, урбаниста, инжењера и планера сведоче о периоду урбанизације и масовне изградње Београда, као и о комплексним задацима планирања престонице у успону. Дугогодишњи главни уредник часописа, архитекта Братислав Стојановић и великани, између осталих Александар Ђорђевић, Милутин Главички, Јосип Свобода, Андрија Менделсон, Стојан Максимовић, Леон Кабиљо, Бранислав Јовин, Весна Матичевић, Смиља Каначки, оставили су нам на знање и одговорност сведочанство о теоријским промишљањима о простору и добар узор за данашње, и време које је пред нама. Часопис је велика инспирација и начин да јавност заљубимо у наш рад и наш град и наше упориште да установимо поново високе критеријуме квалитета водећи се достигнућима наших колега. Свесно мешајући суштину и форму, рацио и емоцију, прошлост и будућност, одабрали смо да нам он буде садржајни и графички узор за сва јубиларна штампана и дигитална издања.

Наш овогодишњи календар је први омаж часопису и најава ретро-године. У овом броју ИНФО магазина представљамо историју и значај зграде Урбанистичког завода Београда и најављујемо предстојеће догађаје. Прошле године навршило се тридесет година од смрти архитекте Милутина Главичког, једног од два руководиоца чувеног ГУП Београда 2000 из 1972. године. Био је и визионар, заговорник континуалног планирања града и његове ставове, актуелне и после 45 година, преносимо интегрално кроз један од ретких објављених текстова.

Покушали смо да поделимо задовољство истраживања и атмосферу јубилеја са свима који су у Заводу радили, њиме руководили или су кроз сарадњу осмишљавали, планирали и уређивали град и градске системе. Замолили смо их да одговоре на неколико једноставних, за наше истраживање важних питања и већ добили прве одговоре: чињенице, сећања, сугестије и очекивања. Надамо се прагматичним одговорима али и личним утисцима, јер су се сви наши саговорници, без изузетка, изненадили, обрадовали и срдачно пристали да допринесу обележавању заједничког јубилеја.

Добродошли у нашу амбициозну јубиларну годину!

Нови брутализам зграде Урбанистичког завода 10

Сећање на Милутина Главичког 19

Милутин Главички: „Од плана ка планирању“ 24

План туристичких зона и локација града Београда 26

План детаљне регулације за зону комерцијалних и привредних садржаја дуж аутопута Београд-Ниш, јужно од наплатне рампе Бубањ поток, градске општине Вождовац и Гроцка – целина 2 33

План генералне регулације за насеље Барајево – фаза 1, градска општина Барајево 36

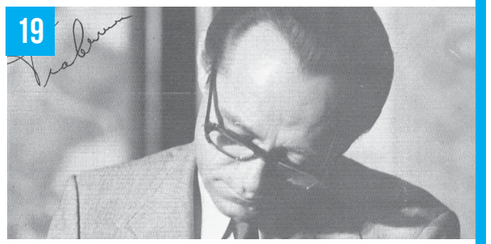

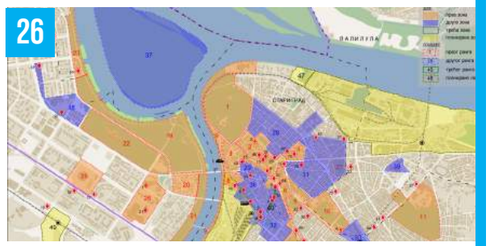

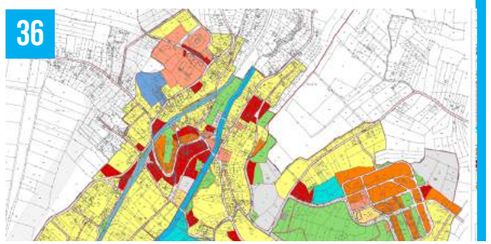

План генералне регулације за део привредне зоне Јаково, градска општина Сурчин 40

Пројекти сектора за саобраћај Урбанистичког завода у 2017. години 44

План генералне регулације за изградњу објеката и водова система даљинског грејања у Београду (I фаза, II етапа) - целина ТО „Нови Београд“ 52

План детаљне регулације грасификације делова насеља Душановац, Браће Јерковић и Медаковић – Градска општина Вождовац 54

Велики градски саобраћајни пројекти у планској документацији 58

26. Салон урбанизма 64

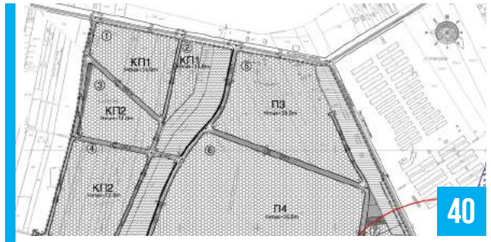

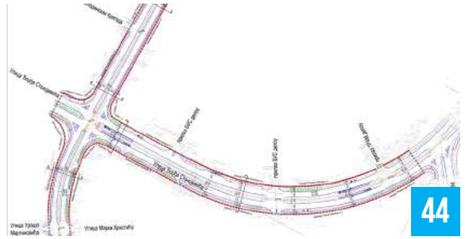

Посета градоначелника Београда Урбанистичком заводу

Награда града Београда за 2016. годину

Повеља Асоцијације просторних планера Србије Урбанистичком заводу Београда

Београдска интернационална недеља архитектуре - БИНА 2017

Кустоси изложбе „Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948–1980“ у посети Урбанистичком заводу Београда

Гостовање колега са Технолошког универзитета западне Померание (West Pomeranian University of Technology), Шћећин, Пољска

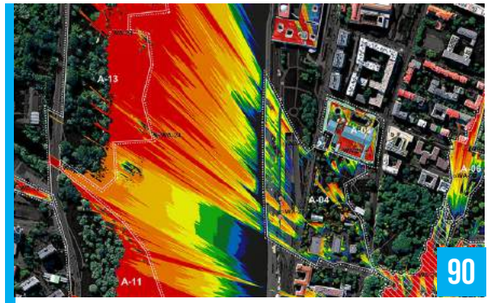

Имплементација Нове урбане агенде усвојене 2016. године

Радионица и симпозијум „Belgrade in plural“

Подршка планирању одрживог урбаног развоја Београда

Плански документи усвојени током 2017. године

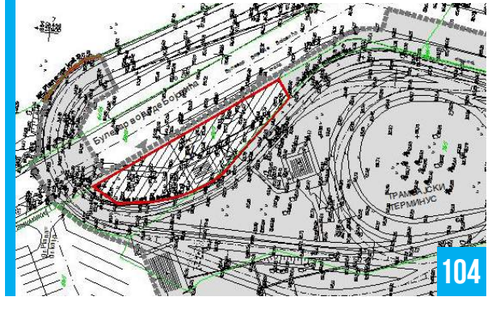

НОВИ БРУТАЛИЗАМ ЗГРАДЕ УРБАНИСТИЧКОГ ЗАВОДА БЕОГРАДА

Припремили:
Ана Граовац, дипл.инж.арх.
Предраг Јовановић, маст.инж.арх.

Зграда Урбанистичког завода Београда архитекте Бранислава Јовина је део архитектонског наслеђа београдског брутализма, покрета који су поред њега крајем шездесетих и током седамдесетих година развили архитекти попут Александра Стјепановића, Михајла Митровића или Стојана Максимовића, реализујући пројекте за насеље Бањицу, блок 23, Факултет драмских уметности, Западну капију Београда, Општину Нови Београд и многе друге.

У домаћој јавности, до пораста интересовања за ово важно културно наслеђе дошло је пре две године, када се у галерији *Колектив* кроз серију изложби, предавања и разговора са ауторима покушало да се сагледа и истражи овај период и његов утицај на формирање идентитета генерација Београђана. У светској јавности, *бетонска* архитектура и смеле урбанистичке визије са простора некадашње Југославије ове године долазе у жижу интересовања најавом велике изложбе у њујоршком музеју MoMA. Више стотина цртежа, модела и фотографија објеката и урбанистичких планова који ће бити представљени на изложби, међу којима ће се наћи и зграда Урбанистичког завода Београда, обухватају период од 1948–1980. године коме припада и бруталистички покрет.

Тим поводом, у овом чланку ћемо у фокус истраживања ставити зграду Урбанистичког завода Београда и покушати да истакнемо њене главне карактеристике које је чине репрезентативним примером београдског брутализма.

Поред анализе текстова неколико признатих светских историографа које смо користили да се присетимо основних начела овог архитектонског покрета, главну базу података за истраживање представљала је архивска грађа – пројектна документација, односно цртежи главног пројеката објекта пронађени у Заводу за изградњу града Београда.

Развој Брутализма и његове карактеристике

Нови *брутализам* или једноставније *брутализам*, је покрет у архитектури који се у Европи развијао током 50-их и 60-их година XX века. Име овог покрета везује се за позно Корбизјеово стваралаштво у коме је за материјализацију фасада својих објеката користио необрађени бетон (béton-brut)[1]. Покрет је настао у Енглеској у периоду око 1953. године, када актуелне теме архитеката постају концепт *места*[2], потреба за *идентитетом*, тражење односа између склопа објекта и друштвено психолошких потреба[3]. У том смислу, начела овог покрета се разликују од основне тежње модерне ка универзалним, општим решењима, а бруталистичка архитектура подразумева више од пуког коришћења материјала у њиховом изворном, сировом облику.

Друштвене потребе времена након Другог светског рата, које су се огледале у подизању нових насеља и *вртних градова*, пословично су се стављале насупрот уметности и креативног промишљања у архитектури, па је одређена група архитеката, првенствено оних млађе генерације, почела интензивније да трага за новим стилом у архитектури који ће на креативан начин одговорити свим савременим друштвеним потребама[4]. У том смислу брутализам је разматрао утицаје друштвено-антрополошких корена савремене културе на архитектуру, као и егзистенцијалистички приступ послератним градским пределима разореним ратом и пропадањем. У складу са тим, кључни приступ бруталиста до средине 50-их година био је искреност у употреби материјала, чиме је овај покрет окарактерисан и као брутална анти-уметност, односно преокупираност механичким и структуралним елементима при пројектовању објеката[5].

Са друге стране, нови брутализам се може довести и у контекст поп-културе која се у то време развијала и која је своју инспирацију тражила у научним фактима, свакодневном животу (посебно *животу на улици*) и производима серијске производње и масовне потрошње који су били рекламирани путем медија. На тај начин и само пројектовање постаје трагање за *истином*, непосредним утисцима и доживљајем, потреба за директним, реалистичним приступом постојећој ситуацији и проблемима у градовима. Из тих разлога, у појединим пројектима су се разматрале теме *места*: кроз појам *улице*, било као пешачког приступа згради, било као уздигнутој *палуби* која омогућава социјалну интеракцију и на етажама које су уздигнуте од земље, затим кроз прилагођавање положаја и форме објекта топографији и повољној оријентацији, формирање фасаде као одраза унутрашње организације простора или склопа зграде као одраза заједнице која у њој живи или ради[6].

На крају, нови брутализам се може посматрати и кроз жељу да се поново досегне херојски морални погон раног модернизма, каналисан на начин релевантан за савремени, трансформисани град. У том смислу он представља својеврсан наставак модерне, нови покрет који покушава да споји контрадикторне концепте универзалних, *канонских* модернистичких форми са популистичким приступом који, на пример, *фаворизује* прозаичну архитектуру индуструјских објеката XIX века. Такође, као својеврсан одговор на традицију модерне, заузима се и суптилнији однос између старог, наслеђеног ткива и новог објекта, али се и разбија осовинска симетрија у урбанистичкој композицији[7].

С обзиром на све речено, може се закључити да је нови брутализам *више етички став него естетички стил* у архитектури XX века, односно да се везује пре свега за својеврсан однос према свеокупном физичком, друштвеном и културном окружењу који архитекта успоставља при пројектовању објеката, па тек онда за стилску употребу елемената у његовој материјализацији (попут фасаде од необрађеног бетона, стакла или челика) или за јасно дефинисан систем правила[8]. Управо због тежње ка постизању универзалних вредности, овај закључак можемо посматрати као кључ за посматрање дела насталих и на нашим просторима под утицајем бруталистичког покрета, без обзира на чињеницу да су друштвено-политичке околности биле унеколико другачије него у Енглеској у којој је покрет настао.

Да је објекат Урбанистичког завода Београда пројектован управо у складу са наведеним начелом биће истражено

првенствено кроз анализу улоге његове архитектонске конструкције у ономе што овај објекат јесте, а шта заправо није.

Зграда Урбанистичког завода Београда и етички приступ архитектури

Зграда Урбанистичког завода Београда је дело пројектантског тима ове институције кога су поред архитекте Бранислава Јовина чинили још и Јован Мишковић као други пројектант, технички сарадници Нада Разић и Наташа Калуђерчић, као и инжењер М. Тујковић који је извео статички прорачун. Пројекат грејања и климатизације, водовода и канализације урадио је пројектни биро „Јанко Лисјак", а електричних инсталација пројектни биро „Електрон". Радове је извело грађевинско предузеће „Напред", а инвеститори су били Урбанистички завод града Београда и Дирекција за изградњу и реконструкцију града Београда који су се и уселили у зграду непосредно након завршетка радова 1970. године[9].

Као потврду о архитектонској вредности зграде, Бранислав Јовин је 1970. године добио престижну *Борбину* награду за архитектуру, а чињеница да је ова зграда и даље дом институцијама које су иницирале и финансирале њену изградњу говори о успешности наменског пројектантског приступа и функционалној организацији прилагођеној њиховим делатностима. У смислу функционалне организације објекат је подељен у две јасно раздвојене целине – у главном корпусу се налазе просторије за рад, док су у анексу објекта вертикалне комуникације и помоћне просторије. Конструктивни систем и широки распони греда омогућили су да свака етажа главног корпуса објекта буде јединствени простор, који се флексибилно организује поделом на мање јединице монтажним преградама. Једини фиксни елементи на спратовима су позиције водоводних инсталација, које су смештене уз све вертикале стубова, првенствено да би олакшале чишћење прибора за техничко цртање, с обзиром на то да је зграда наменски пројектована управо у складу са потребама урбанистичких институција. Масивни армирано-бетонски кров објекта, чини заправо низ лантерни за природно осветљење простора последње етаже. Објекат је међу првима у Београду опремљен инсталацијама за вентилацију и расхлађивање.

Главни корпус објекта је пројектован у скелетном конструктивном систему, али се заправо двоструки стубови рамова због своје наглашене дужине могу посматрати и као зидна платна. Основни конструктивни склоп чини укупно шест армирано-бетонских вишеспратних рамова широких распона, који носе систем међуспратне конструкције од роштиља бетонских *греда*, па се може рећи да цела таваница једне етаже представља једнствену греду на пет поља са препустима, односно да цела конструкција подсећа на мостовску.

Да би се разматрала улога коју конструкција објекта зграде Урбанистичког завода Београда има у њеној архитектури, у контексту начела новог брутализма морамо прво истражити шта овај објекат *јесте*. То је пословни објекат пројектован да удоми две установе које су се бавиле израдом урбанистичких планова и разноврсном администрацијом везаном за управљање градским грађевинским земљиштем. У том смислу, ове две институције су имале део своје управе, затим део у коме су се сви послови водили, део у коме су се урбанистички планови радили, односно цртали, као и део у коме су се планови презентовали и сви запослени и сарадници по потреби окупљали.

Управо у складу са тим је и раздвојен, а затим рекомпонован основни волумен зграде – на прву, најужу етажу намењену канцеларијама руководиоца, затим друге четири, нешто шире етаже намењене канцеларијама инжењера и већине других запослених и шесту, најширу етажу намењену првенствено техничарима и цртању урбанистичких планова. Приземље објекта, практично интегрисано у партерно уређење, уздигнуто је од коте терена приступних улица и у потпуности је препуштено пешачком приступу објекту, улазном холу и великој, отвореној вишенаменској сали, док се испод пешачког подеста налази део отворене гараже, видљиве са улице.

Овакву намеру архитекте, да се распоред функција унутар објекта у потпуности чита у његовој архитектури кроз отварање приземља и гараже, као и смицање етажа од најужег првог спрата, до најширег шестог спрата, омогућава заправо основни конструктивни склоп објекта кога чини поменути систем вишеспратних рамова на које се ослањају степенице, подести и међуспратне конструкције. На тај начин стубови, као и спој стуба, греде и њихова веза са таваницама, остају видљиви на фасади од прве до последње етаже објекта, у чију фасаду се стубови коначно утапају.

Међутим, најинтересантнија *бруталистичка* улога коју има конструкција објекта зграде Урбанистичког завода је у формирању онога што овај објекат *није*. Он није волумен (зграда, маса) који стоји у простору без односа спрам затеченог низа стамбених објеката у улици, није зид који заграђује ботаничку башту у

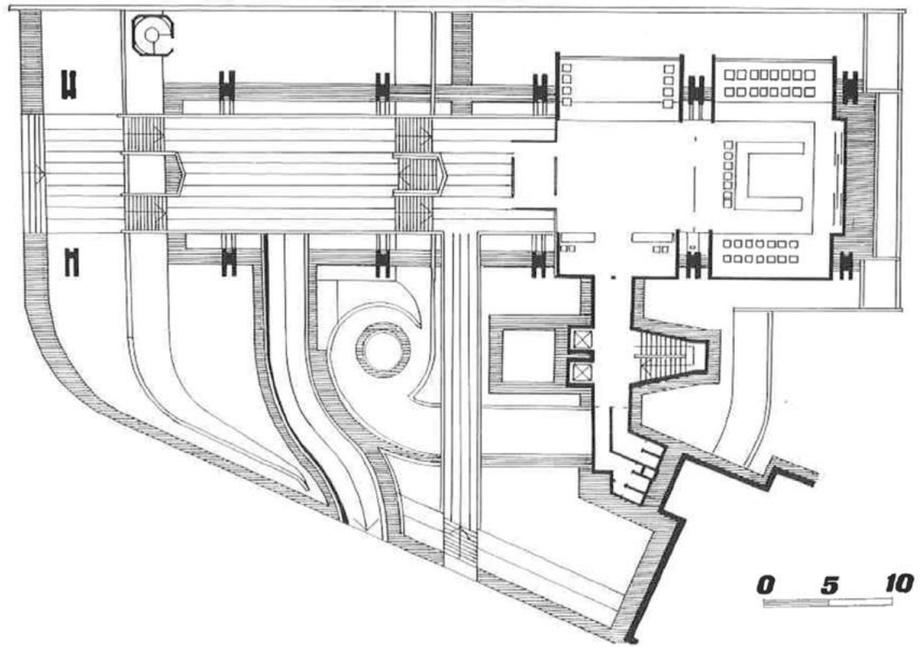

Основа приземља Урбанистичког завода Београда

суседном делу блока и, на крају, он није маса која затвара угао две прометне улице.

Да би се постигло оно прво што ова зграда *није* – универзални модернистички слободностојећи кубус – односно да би се објекат своје јасне ортогоналне форме везао за контекст традиционалне градске улице и суседну стамбену зграду, прибегло се можда најконтраверзнијем елементу конструктивног решења објекта – издвајањем армирано-бетонског језгра, кога чине главно степениште и два лифтовска окна, изван главног корпуса објекта, чиме је оно заправо у потпуности изгубило своју функцију укрућења целе конструкције и спречавања утицаја хоризонталних сеизмичких сила на објекат. На тај начин се део објекта који садржи вертикалне комуникације и помоћне просторије, у потпуности асиметрично постављен у односу на његов главни корпус, заправо наставио на забатни зид и бочну фасаду суседа, завршавајући компактни низ објеката и урбанистичку целину улице.

Оваква одлука, да се архитектонска целина састави од два дела објекта од којих је један вишеструко већи од другог, изискивала је још једно специфично конструктивно решење. Наиме, ова два дела везана су армирано-бетонским мостом, ослоњеним са једне стране на зид језгра а са друге на главну носећу греду главног корпуса објекта. И после више од 40 година није приметно да је иједан од ова два дела објекта изразито различите тежине денивелисан у односу на други. Такође, овакво конструктивно решење и на индиректан начин учествује у архитектури целог објекта, јер омогућава да пешачки ходници постану пешачке пасареле, затворене са бочне стране стакленим зидом без парапета.

Друго што ова зграда *није* – монолитна брана ка београдској ботаничкој башти – резултирало је подизањем целог главног корпуса објекта на стубове и потпуним отварањем већег дела уздигнутог приземља и полуукопане гараже за поглед пешака са улице на зелени масив који се налази у позадини зграде. Оваква визуелна веза између простора улице и парка, која је најочигледније омогућена скелетним конструктивним системом објекта, додатно је наглашена попречним профилом стубова који су максимално сужени и засечени по својој краћој димензији, тако да са улице изгледају виткији него што заправо јесу. На тај начин конструктивни елементи рамова, код којих је за ношење оптерећења од пресудне важности подужна, а не попречна димензија стуба, на још један, мање очигледан начин доприносе *прозрачности* приземних етажа ове зграде.

Као последица оваквог, бескомпромисног приступа пројектовању, појављује се још једно интересантно конструктивно, али и функционално решење. Наиме, у згради не постоји ни секундарно армирано-бетонско језгро у коме би било смештено пожарно степениште. Степениште заиста постоји и налази се на чеоној фасади, али води само до прве етаже зграде одакле се пешачка комуникација преко бочне пасареле изводи изван главног корпуса и завршава у бетонском ваљку, самосталном елементу постављеном бочно од зграде.

Међутим, имајући све до сада речено у виду – зграду ослоњену само на стубове/рамове, са тежином која нелинеарно расте од прве до последње етаже, са ошупљеним приземљем и јединственим простором улазног хола без пуних зидних платана за укрућење у подужном правцу и без и једног армирано-бетонског језгра које је у општем случају главни стожер стабилности објекта – јасно је да армирано-бетонски склоп стубова, греда, касетираних таваница и темељних контрагреда заправо успешно функционише као велика просторна решетка која држи цео објекат стабилним.

Треће што зграда Урбанистичког завода *није* – угаони објекат на раскрсници било које две улице – постигнуто је повлачењем целог главног корпуса зграде ка задњој граници парцеле, генералним принципом смањења волумена објекта у нижим етажама и отварањем, а не укопавањем сутерена и гараже објекта, што је све заједно омогућило посве неочекивану топографску динамику у простору бочно од објекта, ка улици. Наиме, денивелација терена због директног приступа сутеренској етажи објекта је у овом делу омогућена његовим спуштањем и каскадирањем уз помоћ потпорних зидова у које су композиционо уклопљени и други функционални и обликовни елементи – колски и пешачки приступ згради, фонтана и зеленило. Да би се овакав ефекат разиграности додатно потенцирао, бочни пешачки приступ објекту је конструктивно решен као пешачка пасарела/мост која спаја улицу са позицијом главног улаза у објекат, док је колски приступ гаражи, да би постигао повољан нагиб, конструктивно решен не као праволинијска, већ као меандрирана рампа.

На крају, објекат Урбанистичког завода је заправо у целости изведен изливањем бетона у оплати, те је његова фасада у потпуности материјализована

Ентеријер једне од канцеларија у Урбанистичком заводу Београда

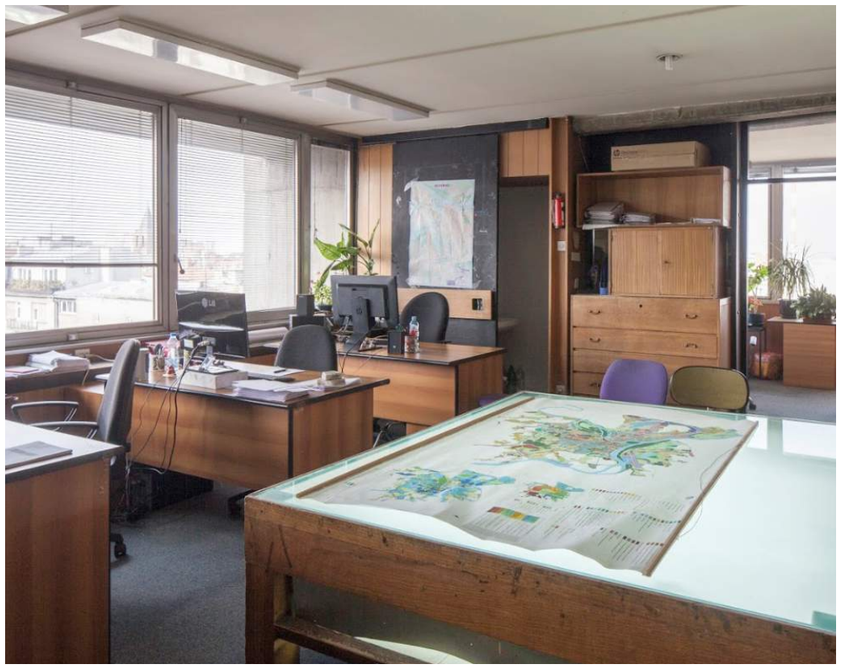

Улазни хол зграде Урбанистичког завода Београда

од необрађеног бетона, стакла и алуминијумских оквира прозора. Бетон је сам по себи конструктивни материјал, те се у том смислу употребом сировог бетона за финалну материјализацију елемената фасаде објекта на најдиректнији начин конструкција објекта везује за његову архитектуру. У том смислу чак можемо рећи и да је сваки елемент фасаде дословно и конструктивни елемент, јер је заправо сам своја конструкција. Поред носећих рамова (стубова и греда), међуспратних конструкција и лифтовских окана, који су сви видљиви на фасади, ово запажање се првенствено односи на секундарне архитектонске елементе – брисолеје, делове бочних фасада и лантерне за природно осветљење.

Последично, кроз овакву анализу може се доћи и до закључака везаних за друге критеријуме које можемо сматрати бруталистичким, а по којима је зграда Урбанистичог завода Београда осмишљена. То су пре свега концепт улице као јавног простора, с обзиром да целокупно приземље припада пешацима (запосленима и гостима) и да оно заједно са улазним холом и великом салом за састанке заиста јесте замишљено као место социјалне интеракције; затим позитиван однос према урбаном контексту Старог града, који се поред складне везе анекса за стамбени низ у Палмотићевој улици остварује и померањем упечатљиво масивног главног корпуса објекта ка задњој граници парцеле и масиву зеленила иза зграде; рекомпозицијом модернистичкох склопа, с обзиром да је један од првих утисака који зграда оставља на посматрача тај да она изгледа као да је њен првобитни архи-кубус растављен, а потом поново састављен на начин да свака етажа представља елемент за себе; архитектура као одраз унутрашње организације и намене објекта; асиметрична композиција, прилагођавање топографији терена, као и наглашавање сирових карактеристика материјала и њихових конструктивних својстава.

Управо је умеће компоновања одговора на све ове захтеве довело до изградње објекта који осим тога што одговара потребама и данашње урбанистичке службе, представља знаменито дело архитектуре, вредно пажње у домаћем, али и светском миљеу.

1: Два Корбизјеова објекта на којима је употребљен сирови, необрађени бетон као елемент фасаде су Марсељски блок (Unité d'habitation) и Мезонз жаул (Maisons Jaoul). Творац назива новог покрета је био британски архитектонски критичар Рејнер Банам, који је као одлике новог брутализма видео наглашавање свих сирових карактеристика материјала укључујући и њихово конструктивно својство, као и наглашену меморабилност објекта. Видети у: Banham, R. The New Brutalism. The Architectural Review, 1955

2: Чарлс Џенкс сматра урбанизам за једну од главних преокупација архитеката 50-их и 60-их година двадесетог века, јер је у том периоду постало очигледно да сама архитектонска решења не могу да превазиђу ограничења урбаног ткива у чијем склопу се изводе због опште кризе у животу и функционисању великих градова због наглог пораста становништва у послератном периоду. Отуд, између осталог, и концепт места.

3: Ово су биле главне теме Интернационалног конгреса модерне архитектуре одржаног 1953. године у Екс он Провонсу и 1956. године у Дубровнику о којима пише Кенет Фремптон.

4: Пионири новог брутализма су били Питер и Алисон Смитсон као и Џејмс Стирлинг, а њихови пројекти који се сматрају за репрезентативне представнике покрета су средња школа у Ханстентону из 1954. године, односно стамбени комплекс Хем комон у Ричмонду из 1958. године.

5: Видети у: Кенет Фремптон, Модерна архитектура: Критичка историја. Београд: Орион арт, 2004

6: Видети у: Џенкс, Ч., Модерни покрети у архитектури. Београд: Грађевинска књига,1990

7: Видети у: Curtis, W. J. R. Modern architecture since 1900. New Jersey: Prentice-Hall, Inc, 1983

8: Видети у: Reyner Banham, The new brutalism – etic or aestetic? New York : Reinhold Publishing Corporation, 1966

9: Урбанистички завод Београда званично је оформљен под тим именом 1958. године, да би се у наредним деценијама трансформисао прво у Завод за планирање развоја града Београда 1974. године, а потом у Градски завод за планирање 1986. године, док тек 1994. поново добија свој некадашњи назив – Урбанистички завод Београда, Од 1999. године Урбанистички завод Београда постаје јавно предузеће. У истом временском периоду, првобитна Дирекција за изградњу и реконструкцију града Београда трансформисала се у данашњи Завод за изградњу града Београда.

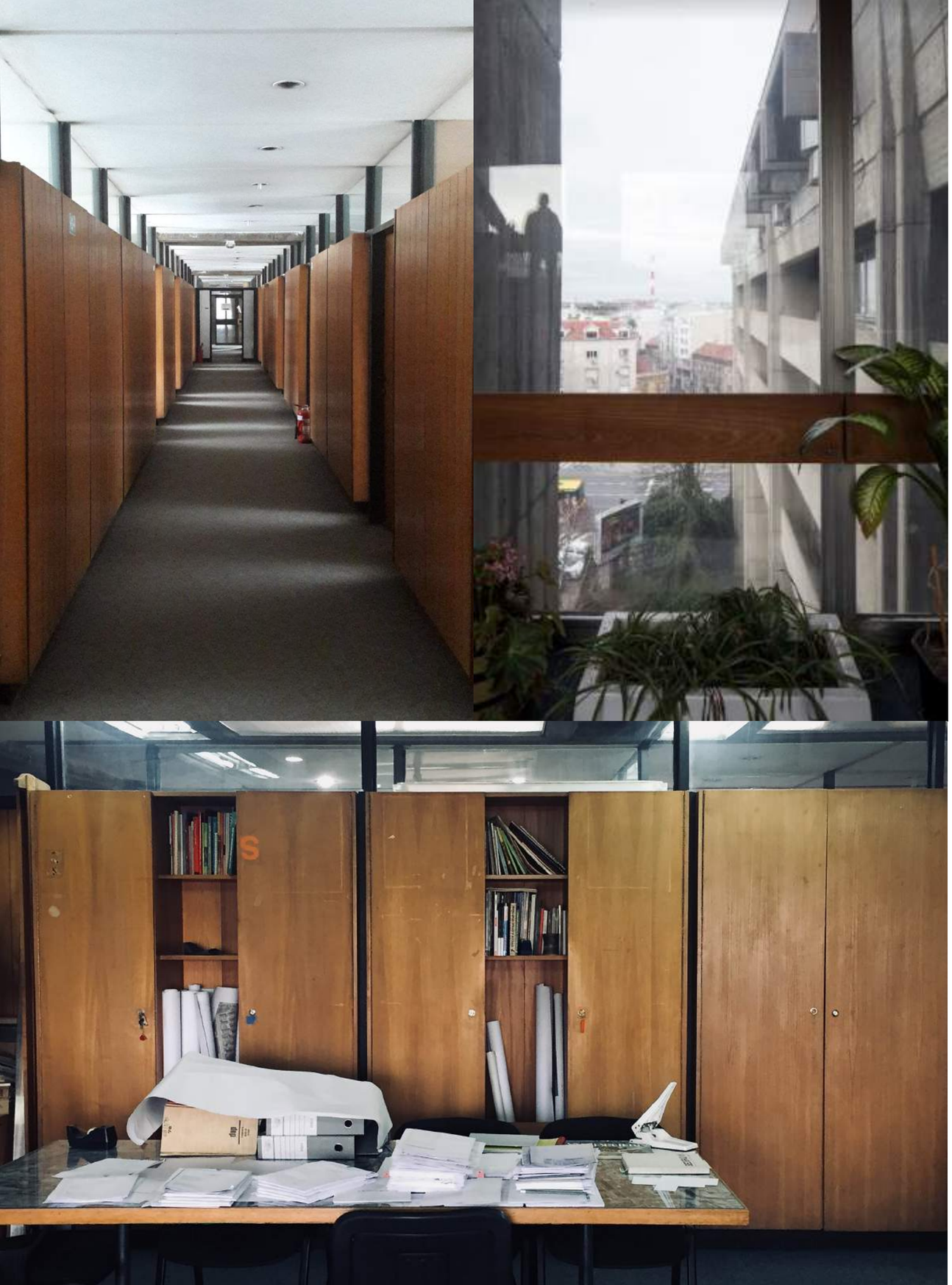

СЕЋАЊЕ НА МИЛУТИНА ГЛАВИЧКОГ

Припремила:
Јелена Ђерић,
дипл.инж.арх.

Приликом сумирања седам деценија дуге историје Урбанистичког завода Београда, значајних реализованих и неостварених пројеката, сећамо се и људи који су својим деловањем значајно обликовали наш град и наше мисли о граду, а без којих би истовремено и прича о Урбанистичком заводу била сасвим другачија. Проучавањем њиховог рада закључујемо какву је улогу и значај Урбанистички завод Београда имао у односу на Град у време њиховог стварања, шта представља данас и каквој будућности треба да тежи.

Међу значајним именима Урбанистичког завода Београда истиче се име Милутина Главичког, архитекте и урбанисте који је у Заводу провео више од 20 година и својим радом утицао не само на развој Града, већ и на развој урбанистичке и планерске мисли и методологије рада. Његов долазак у Завод 1958. године поклапа се са темељном реорганизацијом урбанистичке службе Града, чиме је Урбанистичком заводу, на челу са новим директором архитектом Александром Ђорђевићем, поверена израда свих урбанистичких планова за територију Београда. Као најзначајније теме којима се Милутин Главички бавио истичу се урбанистичко планирање Новог Београда и Генерални урбанистички план Београда до 2000. године. У овим значајним пројектима, Милутин Главички је имао различиту улогу: од руководиоца израде и стручњака одговорног за синтезу, до главног пројектанта тима, члана пројектантског тима и одговорног урбанисте.

За писање овог текста од изузетног значаја су били текстови сарадника и савременика Милутина Главичког објављени 1990. године у публикацији „Милутин Главички: архитекта – урбаниста“. Сећања архитеката Братислава Стојановића, Борислава Стојкова, Милице Јакшић и других, осликавају Милутина Главичког као човека и стручњака и његов утицај на окружење које је пружало довољно могућности за професионални развој и стицање практичног знања. Ови текстови представљају и личне утиске, али и сведочанства о урбанистичкој пракси, начину рада и положају струке у систему града.

„Миле Главички је имао – као и сваки човек развијене друштвене и стручне свести – више различитих поља деловања, али се његова личност никад није подређивала тренутним парцијалним улогама, никада запостављала једну страну проблема у корист друге. Свуда и на сваком месту, у свакој улози, на свакој функцији, Миле Главички био је једно: урбаниста – стручњак – грађанин ове земље који настоји да свим својим снагама, идејама и знањима допринесе остварењу здравијег, лепшег, богатијег, срећнијег живота наших градова и људи у њима. Његов друштвени рад представља један од видова остваривања те тежње. “

из текста Милице Јакшић „Дужни смо да наставимо оно што нам је оставио Миле Главички“

„Архитект Главички је од почетка радио на урбанистичким проблемима Новог Београда. Нови Београд је, дакле, био „његов објекат“ стручне праксе, искуства, усавршавања и развоја као урбанисте. Он је постао и остао полигон његове стручне активности, интересовања и изучавања до краја живота. ... Он је увек одмеравао и утврђивао редослед значаја послова које треба обавити. Мислим да не грешим када подвлачим ову његову одлику, а још мање ако тврдим да је он био међу првим нашим школованим, оформљеним, савременим организаторима урбанистичког рада, рада који је представљао једну посебну специјалност те струке. Тако се односио према задацима изградње Новог Београда, тако се односио на раду у Урбанистичком заводу у целини. “

из текста Братислава Стојановића „Милутин Главички, архитекта – урбаниста“

Милутин Главички је заједно са Урошем Мартиновићем и тимом стручњака 1959. године урадио „ново идејно урбанистичко решење центра Новог Београда“ на основу којег је касније, као главни пројектант тима Урбанистичког завода, учествовао у изради првог Регулационог плана за подручје општине Нови Београд из 1962. године. У периоду до 1966. године, овај регулациони план реализован је израдом великог броја детаљних урбанистичких планова рађених за сваки блок (месну заједницу) понаособ, којима је Главички такође руководио као одговорни урбаниста (планови за блокове 3, 4, 8, 9а, 9б, 11б, 11ц, 30, 37, 38, 45 и 70). Као главни пројектант учествовао је у изради детаљних урбанистичких планова блокова 22, 23, 28 и 29 на основу којих су касније спроведени конкурси, извршено пројектовање и завршена изградња. Као одговорни урбаниста и руководилац планерске службе Урбанистичког завода учествовао је у изради детаљних урбанистичких планова и друге урбанистичке документације за јавне објекте, обале, паркове, саобраћајнице и техничку инфраструктуру (попут Парка пријатељства, Улице Јурија Гагарина, комплекса Топлане на Новом Београду и др.). Након тога, 1969. године, заједно са архитектом Јосипом Свободом, Главички као одговорни урбаниста руководи израдом Скупног регулационог плана за градски део општина Нови Београд и Земун, јединственог плана читаве територије града на левој обали Саве. Овај план треба посматрати као допунски документ засебних регулационих планова наведених општина, али и као припремни и помоћни рад на ревизији Генералног урбанистичког плана, значајан за детектовање извршених промена са уочавањем могућности даљег усавршавања.

Средином шездесетих година, тада помоћник директора Завода, Главички постаје руководилац израде Генералног урбанистичког плана Београда до 2000. године заједно са директором Александром Ђорђевићем. Уз 18 других стручњака био је такође део тима одговорног за синтезу. До усвајања Плана 1972. године, у Урбанистичком заводу оформљен је тим урбаниста – планера специјализован за интердисциплинарну сарадњу (преко 40 стручњака и око 30 техничара) који су сарађивали са укупно 50 научних и стручних градских институција. За потребе ГУП-а урађено је 165 студија и анализа, око 39 стручних институција урадило је 72 елабората, одржано је око 210 скупова и састанака, а значајна је и сарадња са Вејн Стејт Универзитетом из САД-а (Wayne State University), као и израда 15 алтернативних скица - провера просторног развоја Београда до 2000. године. Сви наведени подаци доказ су комплексног и системтичног приступа изради овако захтевног плана, којем је у највећој мери допринео управо Милутин Главички инсистирањем на научно-истраживачком раду, стручној документацији и широком учешћу јавности.

„Главички је међу првим нашим архитектима – урбанистима прихватио схватање о интегралности савременог урбанизма. Схватање да планирање развоја града не може бити довољно комплексно и успешно ако се заснива на методама једне или две дисциплине, арх. Милутин Главички је и практично применио приликом израде ГУП-а Београда који је усвојен 1972. године. То је био један од првих генералних урбанистичких планова код нас у коме је и практично, а не само декларативно, реализован интердисциплинарни приступ, бар кад је реч о плановима великих градова. О томе речито говори и састав тима одговорног за синтезу плана, у коме је било правника, лекара, економиста, географа, пејзажиста и других струка. Највише заслуга за такав приступ изради ГУПа имао је арх. Милутин Главички који је био организатор, а у ствари, у дужем периоду израде и руководилац.“

из текста Димитрија Перишића „Сећање на арх. Милутина Главичког“

„Приступ Милутина Главичког некој урбанистичкој материји увек је представљао узрочно - последично промишљање те теме, при чему је стално настојао да дође до својих решења и предлога на основу што већег броја података и околности у којима су се они јављали, јер нам је често понављао да до неке целовите истине може се једино доћи само ако се сакупе и проуче потпуне информације и извори о неком питању. Арх. Милутин Главички унео је, у ствари, егзактну једноставност у све своје примедбе и решења, а она је била израз и исход његове многострукости. При том, никад није дао неки предлог уколико није сматрао да је бољи од оног који је понуђен. Полазио је од принципа мултипликативног а јединственог планирања – социјалног, економског и просторног развоја. Свакој његовој синтези претходила је свестрана и убедљива анализа.“

из текста Горана Ђуровића „Живе речи и мисли арх. Милутина Главичког“

„Подвлачим да се архитект Милутин Главички у Урбанистичком заводу Београда развијао као урбаниста до просторног планера. Он је пример урбанисте који се од почетка систематски, кроз праксу и искуства београдске урбанизације, формирао као урбаниста – просторни планер. Он је то постигао праксом и паралелном стручно-теоретском надградњом. Тако је Београд био шири полигон његове практичне и теоретске надградње и његове стваралачке активности.“

из текста Братислава Стојановића „Милутин Главички, архитекта – урбаниста“

Вишедеценијски рад у Урбанистичком заводу Београда омогућио је Милутину Главичком да има, чак и за то време, изузетну прилику да присуствује имплементацији свог рада, и активно учествује у расту и развијању „новог града у граду“. Феномен Новог Београда сматрао је значајним у изграђивању теоретских ставова о будућим облицима урбанизације и развоја градова. Забележено је његово залагање за активну анализу добрих и лоших искустава планирања, пројектовања и изградње Новог Београда, са идејом коришћења тог искуства у сличним подухватима. У овом златном периоду развоја града и урбанистичке струке, веза између урбанистичког планирања и архитектонског пројектовања била је нераскидива и огледала се у прожимању истраживања, израде урбанистичких решења, спровођења урбанистичко-архитектонских конкурса и архитектонског пројектовања. Увидом у стручно ангажовање и остварења Милутина Главичког можемо уочити јединство архитекте пројектанта и архитекте урбанисте које је за такав комплексан развој нових градских насеља било неопходно. Са друге стране, Милутин Главички је допринео стварању визија развоја града применом нових методолошких приступа, познавањем друштвено економских прилика и савремених планерских тенденција, али и перманентним преиспитивањем остварене праксе.

„Поред Милета сам провео 15 година радећи у Урбанистичком заводу и Заводу за планирање развоја Београда. Радио сам са њим у периоду док је струка могла да се развија неоптерећена баналним финансијским препрекама као делатност од посебног друштвеног интереса, као и у периоду после 1974. када је разорна моћ самосталног финансирања у систему поремећених вредности почела да изједа саму супстанцу урбанизма. Радио сам са Милетом у периоду његовог гласног исказивања и, касније, у периоду његовог гласног ћутања. Заиста се може рећи да се његово ћутање од 1974. до 1982. године чуло знатно више од нечијег гласног говорења. Дакле, радио сам са Милетом у периоду када је урбанизам држала струка и у периоду када га је немилице преузела сива бирократска маса случајних пролазника кроз урбанизам. Мислим да је период између 1968. и 1974. био врхунац Милетове стручне каријере, али и урбанизма у Београду и Србији у послератном периоду. Био је то врхунац који је једино могао да се упореди са узлетом урбанизма у Србији из периода 1948 – 1953., док политички разлози нису разорили Урбанистички институт Србије. Период од 1968. до 1974. обележен је израдом Генералног плана Београда, Обреновца, Гроцке, Плана централне зоне Београда, почетком израде Просторног плана региона Београд и развојем система планирања у Београду на новим идејним и стручним основама и са изузетно образованим стручним кадром. Чак се може рећи да је Београд у то време био једна од европских метропола урбанизма. Семинари, светски конгреси урбанизма, рад са врхунским светским стручњацима, публикације, изложбе – није се знало шта је у свему томе важније. Верујем да ће се многи сложити да је spiritus moves тих дешавања био Миле Главички, уз богату сарадњу и потпору директора Завода арх. Александра Ђорђевића. Мислим да је из тог ентузијазма и елана дошло до одсудне грешке Милетове, који је из најбољих уверења тежио једном од својих идеала у контексту тзв. континуалног планирања. Та тежња је и довела до формалног интегрисања Урбанистичког завода и Завода за друштвено економско планирање (1974. године).“

из текста Бориславa Стојковa „Милетова одсудна грешка“

Значајан допринос Милутина Главичког развоју урбанистичке професије огледа се у његовом активном учешћу у формирању и раду струковних удружења. Својим залагањем утицао је на формирање Урбанистичког друштва Београда, чији је био председник од 1961. до 1963. године. Као члан председништва Урбанистичког савеза Србије, а касније и председник Савеза, залагао се за развијање урбанистичких служби у другим градовима Србије. Дуго година био је и члан Председништва Урбанистичког савеза Југославије, а од 1980. године до 1981. био је и председник овог удружења.

Милутин Главички радио је у Урбанистичком заводу све до 1982. године. Од 1960. до 1965. године био је шеф сектора „Нови Београд“, док је као руководилац Сектора за урбанистичко пројектовање, а касније урбанистичко планирање, био дугогодишњи помоћник директора Урбанистичког завода (од 1965. до 1973. године). Након институционалне реорганизације Урбанистичког завода 1974. године у Завод за планирање развоја града Београда, Милутин Главички био је руководилац Сектора за опште планирање и касније саветник директора Завода.

Разлоге одласка Милутина Главичког из Завода можемо наслутити у тексту његовог блиског сарадника Бориславa Стојковa. Јасно је да је ентузијазам Милутина Главичког био усмерен на усавршавање урбанистичке и планерске праксе, али чини се да су тадашњи систем и политички апарат онемогућавали можда идеалистичке, али крајње логичне и данас прихваћене тезе Милутина Главичког, о повезивању урбанистичког планирања са друштвеним активностима и економским токовима.

МИЛУТИН ГЛАВИЧКИ: „ОД ПЛАНА КА ПЛАНИРАЊУ“

Са идејом да се подсетимо доприноса Милутина Главичког развоју урбанистичке мисли, поново објављујемо текст који је архитекта Главички написао за часопис „Урбанизам Београда“, у чијем је уредништву активно учествовао. Текст је објављен 1969. године, у првој години издавања ове значајне публикације Урбанистичког завода Београда.

Ревизија Генералног урбанистичког плана Београда из 1950. године (тачније: израда новог урбанистичког плана Београда) поред покретања нових питања оживљава и нека стара као што су: шта је то урбанистички план, чему служи, кога обавезује, како се спроводи...

И заиста, тешко је данас, 30 година пред крај другог миленијума нове ере, радити на плановима за будућност, за фамозну 2000-ту годину која нам служи као персонификација те будућности, а не запитати се шта су ти планови заправо.

Повод за ово запитивање је нови урбанистички план Београда, али оно не мимоилази ниједан други град, ниједно село (кад би заиста у сваком нашем насељу о томе мислили!) у коме се ових година ради (или не ради) урбанистички план.

За нас је актуелно да се постави овакво питање: **Да ли је планирање радни поступак да би се израдио план или је, пак, план средство којим се у одређеном тренутку представља одређени закључак до кога се дошло током планирања?**

Однос према урбанистичким плановима и урбанистичком планирању уопште, мењао се онако како се мењала наша средина. Изгледа да је прошло време дискусија о томе да ли је потребно имати урбанистички план или не. Урбанистички планови су добили своје место у законима и свакодневној пракси. Данас се чак преко њих води борба за добијање средстава за развој појединих територија.

Међутим, још увек неједнака развијеност земље даје и неједнаку слику у погледу урбанистичког планирања. Док се у једном броју насеља још увек траже начини како да се дође до било каквог плана, у другима се већ више година раде планови који још нису готови, у трећима која имају планове поставља се питање њихових квалитета, у четвртима се постојећи планови ревидују, пети раде нове планове итд. (реч је о урбанистичким плановима насеља у целини, о тзв. генералним урбанистичким плановима).

Сведоци смо све већег убрзања у процесу мењања ствари и људи. Иако се све манифестације људског живота не мењају подједнако брзо и не свуда у исто време, општа слика развоја наших насеља све више мора да се прати филмом, а све мање може албумом фотографија.

Развој саобраћаја је свакако највидљивији пример убрзаног развоја и мада не једини, довољан да поремети дојучерашњи ред у животу градова. Довољан да поремети и добре дојучерашње урбанистичке планове. А како саобраћај није једина промена која мења градске просторе није ни једина која мења идеје људи о томе како те просторе треба планирати. Урбанистички планови, рађени да помогну развој, бивају уништавани самим тим развојем.

То што урбанистички планови „старе“, што почињу да „сметају“ ако се не обнављају, допуњују или мењају, то је природна појава која, међутим, још увек у многим нашим срединама, не добија исправно тумачење. Чест је случај да се неприменљивост планова приписује искључиво њиховим ауторима, било да им се замера што су били превелики маштари или пак да то нису били у довољној мери. Исто тако, многи аутори сву кривицу за развој насеља мимо планова приписују одговорним политичарима који нису умели или нису хтели да га спроводе (као да је урбанистички план рецепт за колаче!). Још увек у нас има много дискусија око тога ко је крив што се урбанистички план не спроводи, а најчешће је кривица у томе што су израђени пре десет и више година.

Најгору судбину су доживели они планови (тј.њихови корисници) који су се с муком родили пре више година, а онда су их „родитељи“ напустили (родитељи: отац – власт, мајка - аутор). За њих се прича да висе као лепе слике у канцеларијама председника општина. Прича се и то да су прављени серијски, по рецепту. Задовољни смо ако су данас те приче остале само у причи и да се урбанистички планови више не купују као уметничке слике и да се не праве као колачи.

Али, остала је једна навика коју можемо да разумемо али не више и да правдамо. То је навика да све што се зове урбанизам, просторно планирање, уређење простора, урбанизација и сл., све се то везује само за појам „план“. Имамо план – немамо план; план је добар – план није добар; план треба разрадити – план треба ревидовати; план треба допунити – план треба изменити; план треба да је чврст – план треба да је еластичан; план је скуп – план је јефтин; план је...план је... И док се тако план има или нема, куди или хвали, разрађује или ревидује, допуњује или мења, „укрућује“ или „умекшава“, заборави се да постоји и један други појам: „планирање“. Све дотле док се не донесе одлука да се план разради, допуни, ревидује или направи изнова. Тада настаје период планирања. Планирају се средства, планирају се кадрови, планирају се просторије, планирају се комисије, планирају се седнице, планирају се дискусије, планира се време, планира се планирање! Све почне да се планира да би се дошло до плана. А како планирање у нас не иде тако брзо, план обично мора да се заврши, а да се све није испланирало нити планирано испунило.

Шта се обично дешава (или се дешавало) када се план заврши (да се поново подсетимо: реч је о урбанистичким плановима насеља у целини)? Обично се заврши и планирање, оно урбанистичко, за насеље у целини. Иначе: средства се планирају за друге акције; кадрови планирају себи друге послове; просторије се планирају за друге кадрове; комисије се претварају у друге комисије; седнице и дискусије се настављају и без планирања; а време... време пролази брзо. До нове одлуке о раду на плану и новог планирања. Тако се обично дешава или се бар дешавало у већини наших градова, па и оних највећих.

Ипак, изгледа да смо сведоци мењања односа према урбанистичким плановима и урбанистичком планирању. Изгледа да ревизија урбанистичких планова у низу наших градова почиње у некима да се претвара у ревизију урбанистичког планирања. Почиње све више да се мисли, говори, пише о планирању, а не само о плановима. И да се тако ради. Почиње један период кристалисања схватања о томе да стални развој и просперитет нашег друштва у нашем одређеном, југословенском простору, тражи и стално праћење промена и стално предвиђање развоја у том истом простору. У Југославији као целини, у републикама и покрајинама, у регионима, општинама, градовима, у свим насељима урбанистичко планирање постепено постаје (а тек треба да постане) стална потреба друштва и његова навика, а урбанистички планови законита акта којима се обезбеђује коришћење тог планирања. **Планирање није само радни поступак да би се израдио план већ је оно стална активност друштва док је план средство којим се у одређеном тренутку представља и озакоњује одређени закључак до кога се дошло током планирања.**

Вероватно да се и одлуке о приступању изради урбанистичког плана или ревизији неће убудуће тако ни звати ни односити. То ће бити одлуке о избору времена и форме да се један стални планерски рад заокружи у целину и у виду плана озакони да би се поштовао. Једнога дана ће вероватно нестати и саме одлуке када друштво буде толико навикло на планирање да ће се планови обрађивати и доносити по већ устаљеном ритму и поступку.

Тек нам предстоји обимнији теоријски и практичан рад на усавршавању метода урбанистичког планирања и формулисања различитих категорија урбанистичких планова које данас називамо: генерални, етапни, детаљни, регулациони и сл.

Постоји жеља оних који сада раде на ревизији Генералног урбанистичког плана Београда из 1950. године да то буде прилика и за ревизију досадашње праксе планирања у том смислу да нови урбанистички план буде само једна од манифестација будућег континуалног урбанистичког планирања Београда.

А када је реч о континуалном планирању, потребни су и „континуални“ планери. Али, то је већ друга тема. Актуелна такође!

ПЛАН ТУРИСТИЧКИХ ЗОНА И ЛОКАЦИЈА ГРАДА БЕОГРАДА

План туристичких зона и локација града Београда произашао је из потребе града Београда за индентификовањем и дефинисањем просторних јединица (зона и локација) које представљају основ развоја туризма Града и чине значајан елемент концепта урбаног развоја и унапређења идентитета Београда. Планом су дефинисани критеријуми за формирање и рангирање просторних јединица, извршен је избор најзначајнијих локација и њихово рангирање, формиране су зоне. Туристичке зоне и локације обрађене су и кроз каталошке листове, који поред „личне карте" сваке просторне јединице садрже и препоруке за даље унапређење и развој.

Припремила:
Маја Јоковић Поткоњак,
дипл.инж.арх.

Град Београд је први пут проглашен за туристичко место решењем Министра трговине и индустрије Краљевине Југославије 22. децембра 1936. године. На основу Закона о туризму („Службени гласник РС", бр.36/09, 99/11, 93/12 и 84/15 - у даљем тексту Закон о туризму), Београд је 2010. године категорисан као туристичко место прве категорије.

Туристичко место јесте организациона и функционална целина са формираном туристичком понудом, природним вредностима, културним добрима и другим знаменитостима значајним за туризам, саобраћајном и туристичком инфраструктуром, као и објектима и другим садржајима за смештај и боравак туриста. Туристичка места се разврставају у четири категорије на основу обима туристичког промета, степена изграђености туристичке, комуналне и саобраћајне инфраструктуре и туристичке супраструктуре.[1]

Имајући у виду законску регулативу, као и пораст значаја учешћа туризма у привреди града, Градска управа града Београда – Секретаријат за привреду покренуо је иницијативу за израду Плана туристичких зона и локација града Београда и израду поверио Урбанистичком заводу Београда.

План обухвата територију административног подручја Града Београда, односно територију 17 градских општина: Стари град, Врачар, Савски венац, Звездара, Палилула, Вождовац, Чукарица, Раковица, Нови Београд, Земун, Сурчин, Обреновац, Барајево, Сопот, Гроцка, Лазаревац и Младеновац.

Циљеви Плана су:
- препознавање потенцијала развоја,
- формирање критеријума за дефинисање туристичких зона и локација;
- мапирање и просторно дефинисање туристичких зона и локација,
- дефинисање услова за уређење и унапређење постојећих и формирање нових зона и локација,
- успостављање основе за доношење градских одлука и уредби у области туризма и угоститељства.

Очекивани ефекти Плана су:
- унапређење туристичког сектора,
- унапређење препознатљивости/ идентитета Београда,
- унапређење конкурентности Београда;
- укључивање рубних општина у туристичку понуду,
- унапређење комуналне и туристичке инфраструктуре,
- подизање нивоа квалитета живота и услуга.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДЕФИНИСАЊЕ ЗОНА И ЛОКАЦИЈА

Избор критеријума који су коришћени за дефинисање туристичких зона и локација, као и за њихово рангирање, заснован је на анализи најзначајнијих критеријума валоризације туристичких потенцијала, предложених од стране Светске туристичке организације (WTO), критеријума валоризације дефинисаних од стране низа аутора (Николић, Јовичић, Станковић и др.) и њихове применљивости у конкретном случају.

Имајући у виду да се анализирани критеријуми односе превасходно на валоризацију туристичких ресурса и на шире просторне целине, овим документом дефинисани су критеријуми примерени захтевима задатка, београдском контексту

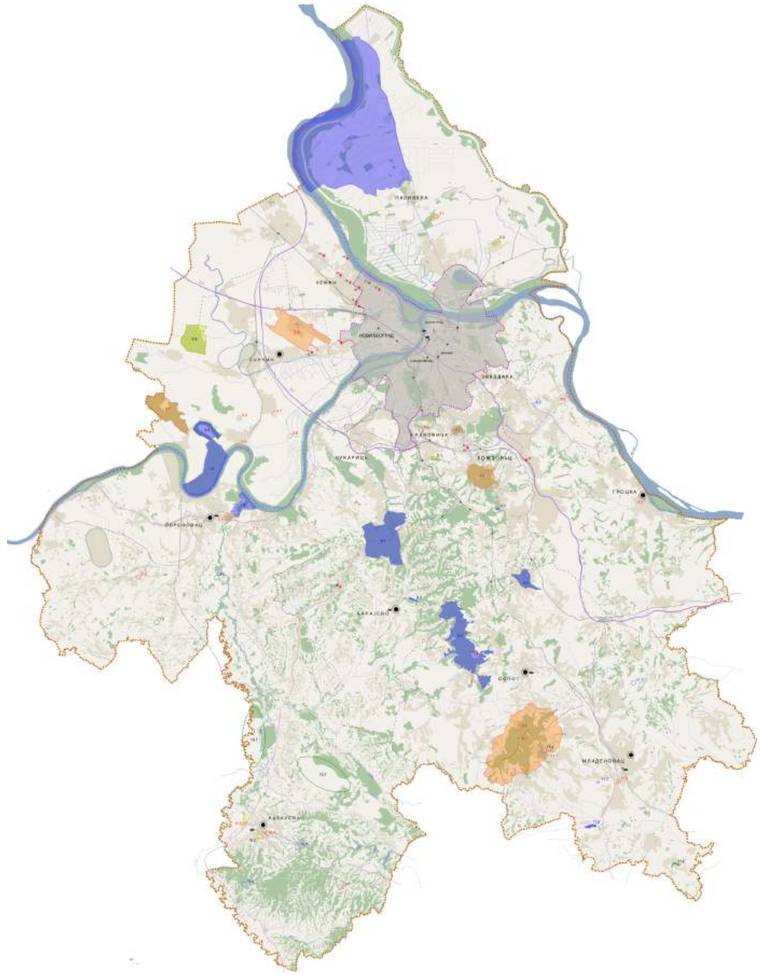

План туристичких зона и локација града Београда рађен је за подручје читавог административног подручја града

и специфичности простора, пре свега индентификацији туристичких атракција и дефинисању туристичких локација и зона.

Туристичка атракција јесте нарочито привлачно обележје туристичке дестинације, природног или друштвеног карактера у оквиру туристичког простора.

Туристичка локација јесте ужа, саобраћајно повезана и инфраструктурно опремљена просторно-технолошка целина, која садржи једну или више туристичких атракција.[3]

Закон о туризму не дефинише појам Туристичка зона, али аналогно дефиницији туристичке локације, туристичку зону можемо дефинисати као саобраћајно повезану и инфраструктурно опремљену просторну целину, која садржи једну или више туристичких локација.

Формиране су две основне групе критеријума – А и Б:

А. Критеријуми за формирање туристичких зона/локација на територији Града Београда су следећи:
- заступљеност туристичких атракција/ локација (представља концентрацију и разноврсност атракција),
- присуство туристичке супраструктуре (заступљеност смештајних капацитета, угоститељских објеката и сл.),
- урбо-морфолошке карактеристике подручја (препознатљиве просторне целине),
- ниво посете.

Б. Критеријуми за рангирање туристичких зона/локација су:
- значај атракције/локације (интернационални, национални, локални),

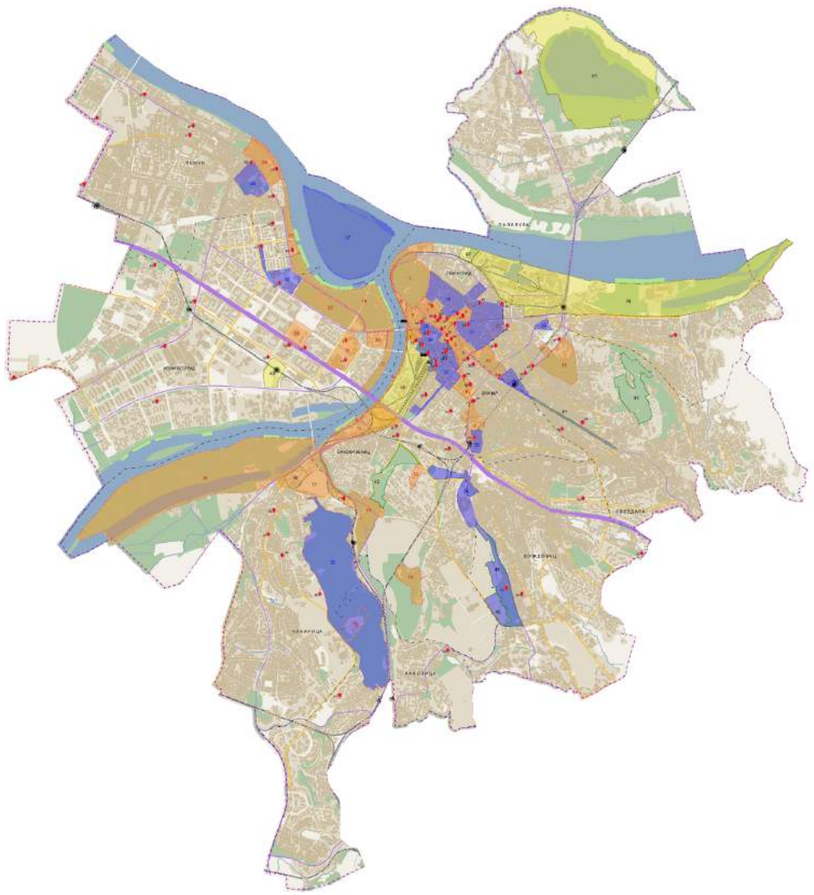

Подручје средње зоне Генералног урбанистичког плана Београда са позиционираним туристичким локацијама

- приступачност (јавни саобраћај, речни, бициклистички, пешачки, координација различитих видова саобраћаја),
- опремљеност (туристичка и техничка инфраструктура),
- безбедност (присуство садржаја активних 24 сата, осветљеност, туристичка сигнализација).

Сходно наведеним критеријумима дефинисана су четири ранга туристичких локација:

- **I ранг** – локације високог степена атрактивности, приступачности и опремљености, код којих је ниво потребних активности за унапређење минималан,
- **II ранг** – локације са мањом концентрацијом атракција и/или нешто нижим степеном опремљености и приступачности, код којих је ниво потребних активности за унапређење значајан,
- **III ранг** – локације које представљају пре свега потенцијал, са нижим или ниским нивоом опремљености, код којих је ниво потребних активности за унапређење велики,
- **IV ранг** – планиране локације, код којих је препознат велики туристички потенцијал, за које је неопходно покренути и ализовати низ активности у циљу релизације садржаја (имовинско-правни поступци, израда планске и пројектне документације, изградња објеката, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, уређење локација и сл.).

Дефинисане су четири туристичке зоне:

I ТУРИСТИЧКА ЗОНА
зона високог степена атрактивности, приступачности и опремљености локација (најчешће обухвата локације првог ранга и доминантно мултифункционалне локације),

II ТУРИСТИЧКА ЗОНА
зона са мањом концентрацијом атракција и/или нешто нижим степеном опремљености и приступачности локација (локација другог ранга),

III ТУРИСТИЧКА ЗОНА
зона дисперзних локација и атракција, са сниженим нивоом опремљености, монофункционалног карактера,

ПЛАНИРАНА ЗОНА
планирана зона, просторна целина дефинисана планским документом.

По свом **статусу** локације могу бити:

- ПОСТОЈЕЋЕ ЗОНЕ/ЛОКАЦИЈЕ – просторне целине које имају препознат потенцијал и код којих су неопходне даље активности у смислу проширења понуде, подизања квалитета опремљености и услуга,
- ЗОНЕ/ЛОКАЦИЈЕ У РАЗВОЈУ – просторне целине које су зачете као туристичке локације и којима је потребан подстицај за даљи развој потенцијала до нивоа укупне опремљености и преласка у виши ранг,
- ПЛАНИРАНЕ ЗОНЕ/ЛОКАЦИЈЕ – просторне целине где је препознат потенцијал, често предложен планским документом, али није реализован. Планиране локације осим основног потенцијала могу претстављати покретаче развоја како непосредног окружја, тако и шире целине.

По свом **доприносу** локације могу бити значајне за развој:

- културе
- угоститељства
- трговине
- спорта и рекреације
- забаве
- едукције
- екологије и сл.

Наведени критеријуми дати су у каталошким листовима за карактеристичне локације.

При дефинисању туристичких зона узете су у обзир и одреднице одрживог туризма[4] :

- оптимално искоришћавање еколошких ресурса који представљају кључни елемент развоја туризма, одржавање основних еколошких процеса и помагање очувања природног наслеђа и биодиверзитета,
- поштовање друштвено-културне аутентичности заједница, очување изграђеног и живог културног наслеђа и традиционалних вредности и допринос интеркултурном разумевању и толеранцији,
- обезбеђење одрживих, дугорочних економске активности и пружање социо-економске користи свим заинтересованим странама, укључујући могућност запошљавања, стицање прихода и социјалних услуга заједнице/домаћина, у циљу смањења сиромаштва.

Како територија града Београда нема уједначене услове за развој туризма и било је неопходно идентификовати туристичке зоне и локације које имају

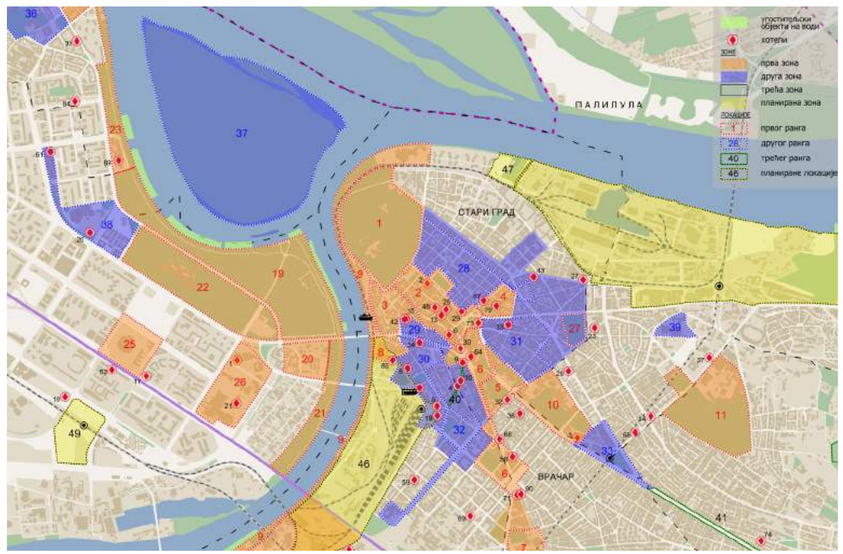

План туристичких зона и локација града Београда - централна зона Београда

најповољније услове за развој, односно просторе који располажу са највећим туристичким потенцијалом ка којима ће у будућности бити усмерена највећа тражња.

ТУРИСТИЧКЕ ЗОНЕ И ЛОКАЦИЈЕ ГРАДА БЕОГРАДА

Планом туристичких зона и локација Града Београда на основу примењих критеријума дефинисно је 98 туристичких локација у оквиру Административног подручја Београда, разврстаних у четири зоне. Од укупног броја дефинисаних туристичких локација, постојећих 45 локација налазе се у оквиру границе Средње зоне града која обухватају површину од око 147 квадратних километара, док се преостале 43 постојеће локације налазе у оквиру територије повшине 3083 квадратна километра, што даје јасну слику о концентрацији највећег броја туристичких атракција у централном делу Београда.

I ТУРИСТИЧКА ЗОНА

На подручју Београда, на основу дефинисаних критеријума, I туристичкој зони припада 38 локација, од којих се у оквиру Централне и Средње зоне града налази 25 локација: Калемегдан и Београдска тврђава, Кнез Михаилова улица, Косанчићев венац, Скадарлија, Трг Николе Пашића, Теразија - Трг Славија, Храм Светог Саве, Савамала, Десна обала Саве, Ташмајдан, Ново гробље, Музеј историје Југославије, Београдски сајам, Милошев конак и Топчидерски парк, Краљевски комплекс и Бели двор, Пионирски град, Београдски Хиподром, Ада циганлија, Парк пријатељства, Спомен парк Старо сајмиште, Лева обала Саве, Палата Србија, Земунски кеј, Старо језго Земуна, Комбанк арена, Сава центар, и ван Средње зоне 13 локација: СЦ Ковилово, Бојчинска шума, Аеродром „Никола Тесла“, Спомен парк Јајинци, Авала, Грочанска Чаршија, Обреновачка бања, Космај, Центар Лазаревца, Манастир Тресије, Манастир Павловац, Базен Тенеси, Бања Селтерс.

II ТУРИСТИЧКА ЗОНА

Применом наведених критеријума II зони припада 25 локација, од којих у 17 локација је у оквиру Централне и Средње зоне града: Ботаничка башта, Дунавска падина, Бранкова улица, Савски трг - Карађорђева, Светогорска улица, Улица Кнеза Милоша, Вуков споменик, два стадиона, Кошутњак, Земунски парк, Ратно острво, Улица трешњиног цвета, Неимарска падина, Балканска улица, Бањичка шума, СЦ Бањица, и ван средње зоне 8 локација: Ловиште Рит, Ловиште Црни луг, Рибњак Живача, Ловиште Липовичка шума, Губеревачке шуме, Ловиште Трешња, Здравствени центар Извор, Забран.

III ТУРИСТИЧКА ЗОНА

Трећа туристичка зона обухвата територију административног подручја Београда ван I и II туристичке зоне. Карактеристика III туристичке зоне је пре свега дисперзија туристичких локација и неуједначеност локација по значају и опремљености. Због свог положаја или неиспуњености задатих критеријума, локације у овој зони нису могле бити уврштене у неку од предходно наведених зона, нити су са другим локацијама могле да формирају зону. Често су на нивоу атракције, али због свог значаја и укупног прегледа туристички интересантних тачака на територији Београда, уврштене су у План.

ПЛАНИРАНА ЗОНА

Планирана зона дата је информативно, као потенцијал развоја. Предмет планског/их докумената представљају просторне целине са различитим потенцијалом и потребама, и урбанистички приступ се креће од реконструкције (Шећерана), трансформације (Београд на води, Ада Хуја, Марина Дорћол) до изградње на неизграђеном земљишту (Нова аутобуска и железничка станица, Бања Овча, Голф комплекс Оазис). Планирани садржаји су широког спектра и у функцији градских потреба. По реализацији планираних садржаја (становања, јавних функција, комерцијалних садржаја, као и садржаја спорта и рекреације) очекивано је и подизање квалитета свих функција у ширем окружењу. Ефекти на проширење туристичке понуде Београда могу бити вишеструки: нове атракције (тржни центри, атрактивни простори, спортски објекти, медицински центри, специјализовани центри, јавни објекти културе, простори за манифестације, видиковци, инсталације, марине и др.), нови смештајни капацитети (сви видови), савремени саобраћајни објекти.

МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ И ФОРМИРАЊЕ НОВИХ ЗОНА И ЛОКАЦИЈА

Једна од дефиниција туризма је да: *Туризам представља скуп односа и појава везаних за кретање и потрошњу изван места сталног боравка, а у циљу задовољења културних и рекреативних потреба, што издваја четири основне појмовне категорије туризма: простор, кретање, потребу, потрошњу, које представљају основне детерминанте туристичког уређења простора.*

Циљеве Стратегије развоја туризма Београда представљају:

- одрживи економски, еколошки и социјални развој туризма,
- јачање конкурентности туристичке привреде,
- повећање директног и укупног учешћа сектора туризма у приходу Града, као и повећање директног и укупног броја запослених у сектору туризма,
- унапређење укупног имиџа Београда у региону, Европи и свету.

Имајући у виду детерминанте туристичког уређења простора, циљеве стратегије развоја туризма, карактеристике Београда као туристиче дестинације и карактеристике туристичке тражње, Планом су дате одређене препоруке, у смислу потребних активности које би унапредиле садашње стање у простору:

- интегрални плански приступ уређењу области туризма кроз израду, спровођење и мониторинг - усвајањем Стратегије развоја туризма Града Београда, Програма за развој туризма Града Београда,
- формирање географско-информационог система као алата у управљању и праћењу сектора туризма,
- унапређење постојећих ресурса кроз даљи развој туристичке инфраструктуре и супраструктуре, нарочито у зонама које представљају генераторе и подстицај унапређења развоја градских општина/Града,
- стварање амбијента (законског и привредног) за широк спектар услужних делатности,
- стимулисање просторног заокружења и уређења значајних туристичких локација и потеза Београда, као и активирање значајних културних институција на територији Београда, које су обавезан део туристичке понуде,
- усмеравање, а не само праћење, активности у функцији туризма уз заштиту основних функција града – минимизирање негативних ефеката у простору,
- имајући у виду да Београд представља примарни туристички центар, стимулисање развоја и формирање секундарних туристичких центара у оквиру Административног подручја Београда.

План туристичких зона и локација града Београда представља основ за доношење градских одлука, уредби и правилника из области туризма које би се односиле на:

- стандарде које угоститељски објекат (хотел и мотел) мора да задовољи ради разврставања у одређене категорије,
- радно време угоститељских објеката,
- стандарде и услове визуелног индентитета/изгледа угоститељских објеката и објеката трговине у оквиру одређених локација или зона,
- друге елементе регулативе који се односе на област туризма.

План, такође, представља полазни основ за формирање географско-информационог система сектора туризма Београда, који би осим позиције свих релевантних туристичких атракција, локација, зона, туристичке инфраструктуре и супраструктуре на подручју Београда, садржао базу података о сваком од ентитета дефинисану према усвојеном протоколу.

1: чл. 3 и 25 Закона о туризму („Сл.гласник РС“, бр. 36/09, 99/11, 93/12 и 84/15)
2: WTO-OMT, L'evaluation des projets touristiques, Madrid, 1980.
3: чл. 3 Закона о туризму („Сл.гласник РС“, бр. 36/09, 99/11, 93/12 и 84/15)
4: Making Tourism More Sustainable – A Guide For Policy Makers, UNEP and UNWTO, 2005, п.11-12

ЛОКАЦИЈА планина Авала | **ЗОНА 1** **РАНГ 1** | **04.2.**

ЗНАЧАЈ	СТАТУС	ЗНАЧАЈ ЗА РАЗВОЈ
Интернационални	Постојећа локација √	Културе √
Национални √	Локација у развоју	Угоститељства √
Локални	Планирана локација	Трговине
		Спорта и рекреације √
		Забаве √

ОПИС *Заштићено природно добро „Авала" (Сл.лист града Београда, бр. 43/07)*

Туристичка зона Планина Авала налази се на око 17 km југоисточно од Београда на путу Београд-Крагујевац, најсевернија је шумадијска планина висине 506m. Налази се на територији општине Вождовац. Представља заштићено природно добро као предео изузетних одлика о коме се стара ЈП *Србијашуме*.

Површине 489,13 ha значајно је природно добро са предеоним вредностима, пејзажним обележјима, разноврсним и богатим биљним и животињским светом, квалитетном водом, земљиштем, ваздухом и шумом, културном баштином и њиховим амбијентима, геонаслеђем, традиционалним и историјским вредностима.

На заштићеном природном добру установљена су три режима заштите и то:

- режим заштите I степена - на делу заштићеног подручја који обухвата резерват „Падне воде", укупне површине 8,06 ha
- режим заштите II степена - којим су обухваћене шумске заједнице и геонаслеђе на три локације (остаци старих рударских радова), укупне површине 121,78 ha
- режим заштите III степена - на осталом делу простора у границама заштићеног природног добра, укупне површине 359,20 ha

ГРАНИЦА Општина Вождовац

Заштићено природно добро „Авала" налази се на територији града Београда, градска општина Вождовац, и обухвата делове катастарских општина: Бели Поток, Рипањ, Зуце и Пиносава. Од укупне површине заштићеног природног добра катастарској општини Бели Поток припада 93%, катастарској општини Рипањ 3,7%, катастарској општини Зуце 2,3% и катастарској општини Пиносава 1,0%.

На заштићеном природном добру установљавају се три режима заштите и то:
1) режим заштите I степена - део катастарске парцеле 1964/16 КО Бели Поток
2) режим заштите II степена - делови катастарских парцела 1964/16, 2269/1, 2269/2, 2301/2 и катастарским парцелама 2265/3, 2270 2271 КО Бели Поток, делу катастарских парцела 27/2, 27/3 и катастарским парцелама 39/1, 39/2, 39/3, 39/4, 39/5, 40/1, 40/2, 40/3, 40/4, 40/5, 41/1, 41/2, 41/3, 41/4, 41/5, 41/6, 42/1, 42/2, 43, 44/1, 44/2, 53, 54/1, 54/2, 54/3, 54/4, 55/1, 55/2, 55/3, 9674 КО Рипањ
3) режим заштите III степена - на осталом делу простора у границама заштићеног природног добра.
Према Решењу о стављању под заштиту природног добра "Авала"

АТРАКЦИЈЕ

Авала и њена шира околина представљају подручје од посебног културно-историјског значаја, са већим бројем заштићених културних добара и евидентираних споменичких објеката и места. Најзначајнији су споменик Незнаном јунаку, споменик Васи Чарапићу и погинулој руској војној делегацији, Авалски торањ и др.
Хотел Авала, Чарапићев брест, Средњевековни утврђени град Жрнов, Планинарски дом

ТУРИСТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И СУПРАСТРУКТУРА

инфоцентар	објекти спорта и рекреације	тематски и забавни паркови	хотели, мотели	кафеи, ресторани
-	+	-	+	+

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

јавни превоз	паркинзи за аутобусе	паркинзи за аутомобиле	гараже	такси станице	бициклист. стазе
+	+	+	-	-	-

КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

водоводна мрежа	канализац. мрежа	електрична мрежа	телекмуник.	јавни тоалети	јавне чесме
-	-	+	+	-	+

БЕЗБЕДНОСТ

активност	јавна расвета	тур. сигнализација	надзор
-	+	+	-

НЕОПХОДНЕ АКТИВНОСТИ

- наменско коришћење и унапређење простора
- заштита природног добра
- очување евидентираног природног добара и других природних ресурса, као и његово уређење и коришћење по принципима одрживог развоја
- заштита природних станишта и дивље фауне и флоре
- наменско коришћење и унапређење културних добара

За предметну зону усвојен је *Просторни план подручја посебне намене предела изузетних одлика Авала-Космај* (Службени Гласник РС, бр.146/14)

Студија туристичких објеката - каталошки листови за локације Авала и Косанчићев венац

ЛОКАЦИЈА Косанчићев венац | **ЗОНА 1** **РАНГ 1** | **01.3.**

ЗНАЧАЈ	СТАТУС	ЗНАЧАЈ ЗА РАЗВОЈ
Интернационални √	Постојећа локација √	Културе √
Национални	Локација у развоју	Угоститељства √
Локални	Планирана локација	Трговине √
		Спорта и рекреације
		Забаве √

ОПИС *Просторно културно-историјска целина од великог значаја – Косанчићев венац (Сл. гласник СРС бр. 14/79)*

Локација Косанчићев венац припада Централној зони града Београда и представља *Просторно културную-историску целину од великог значаја.*

Карактеристичног положаја, налази се на Савској падини и у непосредном контакту је са Калемегданским парком, представља подручје најстаријег српског насеља у вароши Београд и први је управни, културни, духовни и економски центар Београд.

Управо због разноликости у хронологији настанка објеката, њиховој типологији и стилској припадности, Косанчићев венац представља један од карактеристичних простора старог Београда са амбијенталним и ликовним квалитетима.

По својој намени локација је мултифункционална.

ГРАНИЦА Општина Стари град

Непарна страна Париске улице од Грачаничке до Карађорђеве улице, непарна страна Карађорђеве улица до Бранковог моста, Бранкова улица парна страна до Поп-Лукине улице, Поп-Лукина улица до Улице Топличин венац, непарна страна улице Топличин венац до Улице царице Милице, непарна страна Улице царице Милице и парна страна Грачаничке улице.

АТРАКЦИЈЕ

- **Музеји**: Конак кнегиње Љубице, Мизеј Српске православне цркве, Музеј примењене уметности
- **Верски објекти**: Саборна црква
- **Шеталиште/видиковац/парк**: Парк војводе Вука
- **Јавни споменици**: Споменик војводи Вуку
- **Значајни објекти и институције**: Српска патријаршија, амбасада Републике Француске, амбасада Аустрије, Мађарски културни центар, Факултет примењених уметности, кућа Мике Аласа
- **Остало:** Локација старе Народне библиотеке, Велике степенице, Кафана Знак питања

ТУРИСТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И СУПРАСТРУКТУРА

инфоцентар	објекти спорта и рекреације	тематски и забавни паркови	хотели, мотели	кафеи, ресторани
+	+	+	у непосредном окружју	+

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

јавни превоз	паркинзи за аутобусе	паркинзи за аутомобиле	гараже	такси станице	бициклист. стазе
+	-	+	у непосредном окружју	+	-

КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

водоводна мрежа	канализац. мрежа	електрична мрежа	телекмуник.	јавни тоалети	јавне чесме
+	+	+	+	-	-

БЕЗБЕДНОСТ

активности	јавна расвета	тур. сигнализација	надзор
повремене	+	+	-

НЕОПХОДНЕ АКТИВНОСТИ

- Подизање квалитета урбане опреме и нивоа приступачности атракцијама особама са посебним потребама
- Проширење понуде за организовано паркирање туристичких аутобуса и аутомобила
- Уређење локације Старе народне библиотеке, у оквиру уређења простора Косанчићевог венца размотрити могућност допуне инфраструктурне опремљености (фонтана, јавна чесма, јавни тоалети ...)

ПДР ЗА ЗОНУ КОМЕРЦИЈАЛНИХ И ПРИВРЕДНИХ САДРЖАЈА ДУЖ АУТОПУТА БЕОГРАД-НИШ, ЈУЖНО ОД НАПЛАТНЕ РАМПЕ БУБАЊ ПОТОК, ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ВОЖДОВАЦ И ГРОЦКА – ЦЕЛИНА 2

Планом детаљне регулације за зону комерцијалних и привредних садржаја дуж аутопута Београд-Ниш, јужно од наплатне рампе Бубањ поток, градске општине Вождовац и Гроцка – целина 2, створен је плански предуслов за развој производних и комерцијалних садржаја на јужном улазно излазном правцу Београда.

Припремила:
Радмила Грубишић,
дипл.инж.арх.

Израдом Концепта плана детаљне регулације за зону комерцијалних и привредних садржаја дуж аутопута Београд-Ниш, јужно од наплатне рампе Бубањ поток, градске општине Вождовац и Гроцка, створен је плански предуслов за развој производних и комерцијалних садржаја на јужном улазно излазном правцу Београда.

Концептом плана је обухваћена територија између Аутопута Београд-Ниш и железничке пруге Београд - Велика плана, од наплатне рампе Бубањ поток до стамбених блокова насеља Врчин. Територија обухваћена концептом Плана пружа се у правцу северозапад-југоисток. Концепт је разрађен у две фазе: целина 1, која обухвата северни део територије и целина 2 јужно од петље „Транспед".

План детаљне регулације за целину 1 усвојен је 2013. године и његова реализација је у току. Регулисан је водоток Завојничке реке, изграђене су саобраћајнице, насут је терен у висини од око 2,5m и изграђен је тржни центар „IKEA".

Планом детаљне регулације за зону комерцијалних и привредних садржаја дуж аутопута Београд-Ниш, јужно од наплатне рампе Бубањ поток, градске општине Вождовац и Гроцка – целина 2, утврђена је регулација и правила за изградњу нових комерцијалних и производних садржаја на површини од 145 ha.

ПОСТОЈЕЋЕ КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА

Подручје обухваћено границом Плана претежно је неизграђено, великим делом забарено између неуређених водотокова Врчинске и Завојничке реке, Ђеверовог и Црквинског потока. Део територије користи се као пољопривредно земљиште. У јужном делу обухваћеног простора заступљене су привредно комерцијалне делатности и индивидуално становање у приградским насељима. Територију пресецају делови трасе далековода 110 kV, магистралног цевовода Ø1200 mm Макиш-Младеновац и магистралног гасовода Ø610 mm, притиска p=50 bar-a. Источном границом Плана пружа се ауто-пут Београд-Ниш док је на западној граници железничка пруга Београд - Велика плана са станицом „Врчин" и стајалиштем „Зуце".

ЗОНЕ ЗАШТИТЕ

У оквиру површина за јавне и остале намене дефинисане су следеће зоне забране изградње:

- Зона заштите у коридору Аутопута E75, Београд-Ниш (40 m)
- Зона заштите магистралног цевовода Ø1200mm (10 m)
- Зоне заштите железничке инфраструктуре (25 m)
- Зона заштите постојећег магистралног гасовода, притиска p=50 bar-a (30 m)
- Зона утицаја постојећег далековода 110 kV (50 m)

ГЕОЛОГИЈА

Терен је благо заталасан. Средишњи део терена налази се у долини Завојничке реке врло неуједначеног протока. Издвојена су два инжењерскогеолошка рејона: А и Б. Рејон А обухвата простор између аутопута Београд-Ниш и одсека према рејону Б и чини алувијални плато, делимично забарен и обрастао разним растињем. Ниво подземне воде је променљив, око 0-3m. Рејон Б се граничи са постојећом железничком пругом и рејоном А у целој дужини, пољопривредно је земљиште изложено ерозионим процесима. Потребно је извршити насипање по целој површини рејона А за око

2-2,5 m. Насипања у рејону А доприносе стабилности рејона Б. Површинске воде са овог простора потребно је каналисати и усмерити према реципијенту.

ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ

ЈАВНЕ САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ

Планиране су саобраћајнице које су услов за просторни развој и размештај садржаја и капацитета планираних намена – саобраћајнице У1 и Нова 1 као сабирне саобраћајнице и секундарна улична мрежа. Задржава се денивелисан прелаз преко аутопута и три постојећа путна прелаза у нивоу железничке пруге. ПДР-ом целине 1, на позицији нове саобраћајнице другог реда – улице Зучка капија, планиран је денивелисани пролаз испод пруге.

Дуж западне границе плана, пружа се магистрална једноколосечна пруга: Београд – Раковица – Јајинци – Мала Крсна – Велика Плана – Пожаревац, на дужини од око 3.6 km, на којој је организован јавни путнички и теретни железнички саобраћај. У северном делу налази се службено место Зуце (стајалиште) а после јужне границе Плана налази се станица Врчин. Урађен је Главни пројекат за обнову пруге а реконструкција се очекује 2018 године. ДУП-ом индустријско-привредне зоне код Врчина, планиран је индустријски колосек из станице „Врчин“ који се овим планом задржава у делу и омогућиће развој робно транспортних центара у зони.

ПОВРШИНЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРНЕ ОБЈЕКТЕ И КОМПЛЕКСЕ

За реализацију садржаја у зони планира се изградња трафо станице „Зуце“ у делу блока 6. (ТС 110/35 kV и ТС 35/10 kV).

ЈАВНЕ ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

Дуж ауто-пута и уређених водотокова планира се заштитно зеленило.

ВОДНЕ ПОВРШИНЕ

ПДР-ом целине 1 планирана је регулација Завојничке реке од најузводнијег регулисаног профила реке Болечице. Овим Планом планиран је наставак регулације Завојничке реке и регулација Врчинске реке, Ђеверовог и Црквинског потока ширине од око 20,0 m. Укрштање водотокова са планираним саобраћајницама је преко мостова или пропуста.

ПОВРШИНЕ ЗА ОБЈЕКТЕ И КОМПЛЕКСЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ

У блоку 12 планирана је реализација комплекса ватрогасне станице, типа средња ватрогасна станица.

ПРИВРЕДНО-КОМЕРЦИЈАЛНА ЗОНА

Привредна зона Врчин погодна је за развој мањих и средњих привредних целина и зона (производних и комерцијалних). Имајући у виду да су садржаји који се планирају на овом подручју веома хетерогени и да је тешко утврдити просторно разграничење између комерцијалних и производних делатности, планом је издвојена јединствена намена у подручју планираном за привредне делатности и то:

- производне делатности,
- трговина на велико,
- трговина на мало,
- дистрибуција и транспорт (логистички и интермодални центри ...),
- вишефункционални пословни комплекси,
- делатности у функцији туризма,
- комерцијални видови спортских, рекреативних активности и забаве.

Планирана намена површина

У оквиру зоне планиране су и станице за снабдевање горивом за које су прописана посебна правила.

ПОВРШИНЕ ЗА СТАНОВАЊЕ

У зони уз стамбено насеље Врчин, у блоковима који су делимично изграђени, планирано је породично становање у формираним блоковима у периферној зони града.

ПРВА ФАЗА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПЛАНА

У складу са првом етапом планираном у ПДР целине 1 дефинисана је прва фаза реализације Плана тако да омогући изградњу планираних садржаја на целој територији од наплатне рампе Бубањ поток до насеља Врчин – уређење водотока и пуштање у рад изграђене деонице магистралног цевовода регионалног водовода Ø1200 mm Макиш – Младеновац. Атмосферску канализацију, у првој фази, минималних димензија Ø300 mm, реализовати у планираној регулацији улица У1 и Нова1. Реципијент за пријем кишних вода су регулисани водотокови.

Планирана су и прелазна решења инфраструктуре до реализације свих планираних постројења – повезивање са трафо-станицом „Врчин“ као прелазно решење до изградње трафо станице „Зуце“. До изградње градске фекалне канализације (Болечки канализациони систем), на овом подручју, као прелазно решење, одвођење употребљених вода решавати локално, у оквиру сваке парцеле. Пречишћене воде се одводе посебном интерном канализацијом у регулисане водотокове.

ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА

Планиране интервенције у предметној зони захтевају обимне радове на уређењу и насипању терена (2-2,5m), регулисању водотокова, саобраћајном и инфраструктурном опремању, реконструкцији железничке инфраструктуре, изградњи индустријског колосека, формирању производних и комерцијалних комплекса и њиховом уређењу и опремању. Реализацијом ове зоне остварiће се потпуна трансформација неизграђених површина формирањем нових локација за развој производних и комерцијалних делатности и уређење јавних површина и објеката дуж аутопута Београд-Ниш, на јужном улазно-излазном правцу Београда.

Фотографије локације

Ортофото снимак локације

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА НАСЕЉЕ БАРАЈЕВО – ФАЗА 1, ГРАДСКА ОПШТИНА БАРАЈЕВО

Планом генералне регулације за насеље Барајево – фаза 1, градска општина Барајево дефинисане су површине од јавног интереса и површине осталих намена, утврђена су правила изградње и реконструкције саобраћајне и инфраструктурне мреже, правила грађења за објекте према утврђеној типологији и мере и услови за заштиту простора. Површина обухваћена Планом је 194.73 ha.

Припремила:
Весна Триван,
дипл.пр.планер

Концепт Плана рађен је за подручје насеља Барајево, од Липовачке шуме на северу до Улице Ратка Јовића на југу, обухватајући центар насеља Барајево, насеље Гај и грађевинско подручје уз државне путеве IIA реда број 147 и IIБ реда број 344. Предвиђена је израда Нацрта плана кроз три планска документа (фаза 1, фаза 2 и фаза 3) за три просторно-функционалне целине (Целина 1, Целина 2, Целина 3).

Предмет Плана генералне регулације за насеље Барајево – фаза 1, градска општина Барајево (у даљем тексту План) је простор Целине 1, који обухвата центар насеља Барајево и насеље Гај.

ПОВРШИНЕ ЗА СТАНОВАЊЕ

Становање обухвата породично и вишепородично становање. У оквиру парцела породичног становања забрањена је изградња пољопривредних објеката за узгој животиња. Вишепородично становање планирано је у центру насеља Барајево, насељу Гај и у његовом непосредном окружењу. Планиране су куће у низу и слободностојећи вишепородични објекти.

За планирано породично становање и куће у низу које се налазе на умереним, фосилним клизиштима и нестабилним падинама потребна су претходна геолошка истраживања.

КОМЕРЦИЈАЛНИ САДРЖАЈИ

Комерцијални садржаји обухватају:

- трговину на мало, услужне делатности и угоститељство
- претежно веће јединице савремене трговине на мало, трговину на велико, услуге, складишта, производне, сервисне и друге делатности на појединачним локацијама и локацијама у трансформацији
- линеарне комерцијалне садржаје који обухватају услуге трговине на мало и услужно занатство.

Планирана намена површина

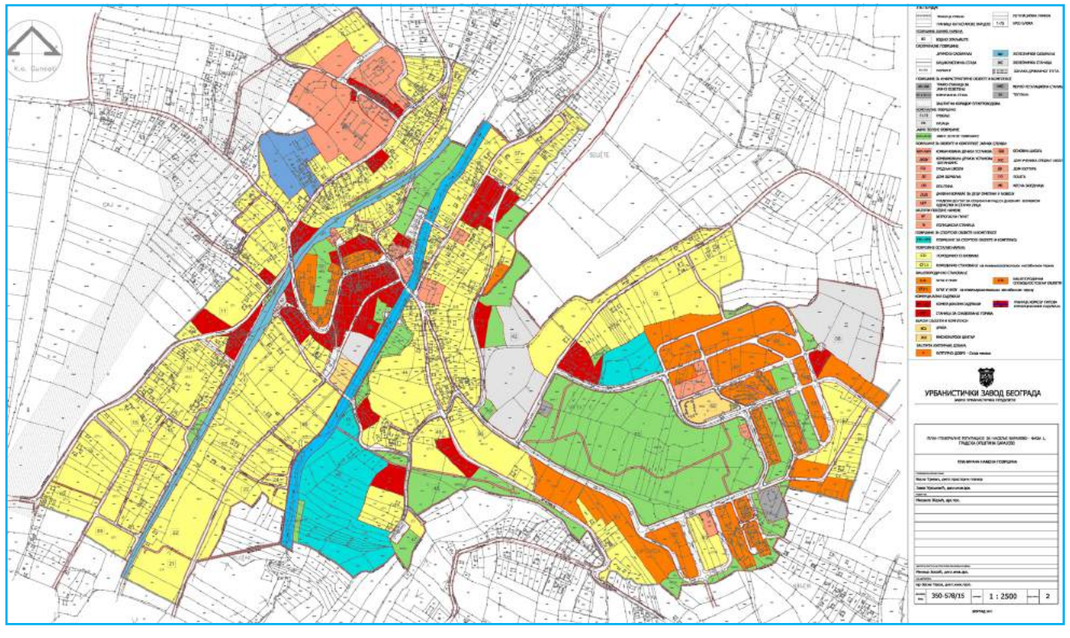

У оквиру границе Плана, планирана је једна станица за снабдевање горивом као насељско-градска станица у периферној зони града.

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ И КОМПЛЕКСИ

На територији Плана налази се црква и објекат Мисионарски центар у оквиру којег деца школског и предшколског узраста имају организовани дневни боравак.

КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ

Планирано је задржавање постојеће пијаце типа малопродајне зелене пијаце, проширење постојећег гробља и изградња новог гробља у насељу Гај. У оквиру вишепородичног становања могуће је организовање пијаце мањег обима.

ЈАВНЕ ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

Заједничка карактеристика свих слободних зелених површина је неуређеност и одсуство мера неге. У насељу Гај планирана је јавна зелена површина са амфитеатром у природној вртачи у терену са трим стазама, пешачким улицама, парковским површинама и парком за кућне љубимце, који представља јавни простор за организовање јавних дешавања и спонтаног коришћења.

ПОВРШИНЕ ЗА ОБЈЕКТЕ И КОМПЛЕКСЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ

У граници Плана планира се:

- доградња комбиноване дечије установе ПУ „Полетарац“ и задржавање депанданса,
- изградња комбиноване дечије установе на локацији у насељу Гај,
- задржавање постојеће основне школе „Кнез Сима Марковић“ уз дозвољену реконструкцију, санацију, модернизацију, адаптацију и проширење постојеће парцеле како би се испунио норматив који се односи на прописану површину парцеле по ученику,
- задржавање постојеће средње школе „НХ Љубомир Ивковић Шуца“, уз могућност реконструкције, санације, модернизације и адаптације,
- изградња Дома ученика средње школе (интернатског смештаја),
- задржавање постојећег Дома здравља уз санацију, адаптацију, инвестиционо одржавање постојећег објекта здравствене заштите или његова замена,
- измештање Градског центра за социјални рад који се налази у оквиру аутобуске станице „Барајево“ на нову локацију у насељу Гај, где се планира изградња објекта Градског центра за социјални рад са дневним боравком одраслих и старих лица. У насељу Гај планира се изградња објекта за потребе дневног боравка деце ометене у развоју,
- реконструкција и доградња постојећих објеката: „Центар за културу Барајево“, Општинске управе, Месне заједнице, Поште, Ватрогасног објекта (ватрогасни пункт) и Полицијске станице, у складу са урбанистичким параметрима,
- три спортско рекреативна комплекса са садржајима: отворени спортски терени за тенис, кошарку, одбојку, рукомет и мали фудбал, отворени спортски терени за бадминтон, фризби итд., отворене теретане и отворена игралишта за децу. У оквиру спортско – рекреативног комплекса у насељу Гај могућа је реализација затвореног спортског објекта – вишенаменске спортске сале.

ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Корито Барајевске реке је делимично регулисано. Планирана ширина регулације Барајевске реке је 28 m.

САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ

Планирану примарну саобраћајну мрежу чине Светосавска улица (Државни пут IIA реда број 147) и Улица Мике Ђурчића (Државни пут IIБ реда број 344), као и улице Симе Марковића, Миодрага Вуковића, Дује Дамјановића и Нова 22, у рангу саобраћајница II реда. Остале планиране саобраћајнице су део секундарне мреже саобраћајница. Раскрснице Светосавске улице са другим улицама су површинске трокраке и четворокраке.

У обухвату границе Плана налази се магистрална једноколесечна електрифицирана железничка пруга (Београд) – Ресник – Пожега – Врбница – државна граница – (Бијело Поље) и железничко стајалиште „Барајево Центар“ и аутобуска станица „Барајево“ за коју је планирано проширење на део суседне катастарске парцеле.

Планирана су три паркинга капацитета 237 паркинг места.

Бициклистичке стазе ширине 2,5 m планиране су у оквиру регулације улица: Живка Стевановића, Дује Дамјановића,

Фотографије локације: слика лево – Железничка пруга и железничка станица „Барајево центар“, слика десно – центар насеља Барајево

Дује Дамјановића 1, Миодрага Вуковића, Нова 1, Нова 2, Нова 3, Нова 6 и Нова 8 и јужно од Светосавске улице обострано дуж Барајевске реке.

ПОВРШИНЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРНЕ ОБЈЕКТЕ И КОМПЛЕКСЕ

Планира се реконструкција свих постојећих цевовода на минимални пречник Ø100. Секундарна водоводна мрежа се планира као прстенаста, дуж планираних саобраћајница. Фекална и атмосферска канализација је изграђена у деловима насеља Гај и Барајево центар, док су остала подручја неканалисана. Отпадне воде се изливају директно у Барајевску реку без претходног пречишћавања. Планира се сепарациона канализациона мрежа.

У оквиру граница Плана налази се надземни вод 110kV бр. 137/2„ТЕ Колубара - ЕВП Ресник“ и надземно – кабловски вод бр. 376 „Бождаревац – ИКЛ“. Планирана је изградња надземно – кабловског вода 35kV и две трансформаторске станице (ТС) 10/0,4kV јавног осветљења. За наведене надземне водове дефинисан је заштитни појас у оквиру којег је забрањена изградња.

За потребе мобилне телефоније, планира се простор за смештај три базне станице, у оквиру зелених површина и спортско рекреативног комплекса. Изграђен је и у експлоатацији топлификациони систем топлане ТО „Барајево“. Планира се изградња нових топловода. Не постоји изведена гасоводна мрежа са постројењима. Планирана је изградња мерно регулационе станица (МРС „Барајево 1“) на локацији у насељу Гај и полиетиленска гасна мрежа притиска p=1÷4 bar-a дуж јавних саобраћајница, од МРС „Барајево 1“ до гасоводних прикључака за сваког заинтересованог потрошача.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ

У оквиру границе Плана, налази се једно културно добро – споменик културе Стара механа у Барајеву и три археолошка локалитета, која уживају претходну заштиту.

СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

У обухвату границе Плана нису издвојене појединачне локације за које је потребна израда Плана детаљне регулације.

Обавезна је израда урбанистичког пројекта за:

- локацију постојећег гробља са проширењем,
- изградњу и уређење новопланираног гробља,
- комерцијалне садржаје (К1) у центру насеља, уз Улицу Светосавску 2. део и Светосавску 4. део, којим ће се прецизно утврдити величина и положај грађевинских парцела и објеката на парцели,
- изградњу и уређење постојеће аутобуске станице „Барајево“,
- изградњу и уређење постојећег железничког стајалишта „Барајево-Центар“.

Обавезно је расписивање конкурса за пејзажно архитектонско решење уређења простора за локацију у насељу Гај, намењену за јавну зелену површину.

Породично становање

Вишепородично становање у насељу Гај

Црква Свети Сава и пијаца

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ДЕО ПРИВРЕДНЕ ЗОНЕ ЈАКОВО, ГРАДСКА ОПШТИНА СУРЧИН

Привредна зона Јаково погодна је за развој мањих и средњих привредно-комерцијалних и производних зона обзиром на присуство два вида саобраћаја – друмског и железничког. На укупној површини од око 86 ha дефинисано је планско решење које омогућава оптималан развој привредних садржаја као и употпуњавање инфраструктурних система и техничко и технолошко унапређење постојећих елемената система.

Припремио:
Милан Цветковић,
дипл.пр.планер

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Изради предметног плана приступило се на основу иницијативе ПКБ КОРПОРАЦИЈЕ А.Д., Индустријско насеље бб, 11213 Падинска скела, која се односи на активирање локација у власништву овог предузећа, обзиром да предметни простор није до сада био предмет детаљније планске разраде.

Циљ израде плана био је формирање привредне зоне заокруживањем већ постојећих комплекса и формирање нових производних, комерцијалних и складишних капацитета, уз опремање и изградњу неопходних саобраћајних површина и инфраструктурних мрежа и објеката како би се створили повољни услови за рад, а истовремено обезбедили услови очувања животне средине.

Планом су разрађене основне намене и планска решења која су утврђена Просторним планом за део градске општине Сурчин („Сл.лист града Београда“, бр. 10/12), и дефинисане границе грађевинског подручја, површине за јавне и остале намене, услови и правила уређења и изградње на предметном подручју, као и зоне за даљу урбанистичку разраду.

ОБУХВАТ ПЛАНА

Границом Плана генералне регулације обухваћен је део територије градске општине Сурчин, површине намењене привредним зонама са западне стране планиране пруге Сурчин – Бољевци и јужно од пута Сурчин – Бечмен. Граница Плана обухвата делове територија катастарских општина Јаково и Бечмен, укупне површине око 86 ha.

ПОСТОЈЕЋА НАМЕНА ПОВРШИНА

Претежна намена унутар предметног простора су пољопривредне површине.

У обухвату плана заступљене су и следеће намене:

површине јавних намена:

- **саобраћајне површине**

– некатегорисани путеви различитих ширина,
– површине за железнички саобраћај (неелектрифицирана једноколосечна железничка пруга Сурчин – Јаково – Бечмен – (Бољевци) која је тренутно ван функције,
– товариште Јаково-Бечмен железничке пруге Сурчин – Јаково – Бечмен – (Бољевци) са два колосека (манипулативни и главни пролазни) и индустријским колосецима „Силос“ и „Југопетрол“.

- **водне површине**

– мелиорациони канали (Михаљевачки канал и мањи канали у његовом подсливу).

површине осталих намена:

- **становање**

На мањем делу предметне територије уз општински пут Сурчин-Бечмен спонтано и непланski је формирана зона становања оквирне површине од око 2,41 ha, неправилне парцелације и неодговарајуће инфраструктурне опремљености.

- **привредне површине**

Привредни објекти и комплекси груписани су уз источну границу плана, уз саму железничку пругу. На самом северу и југу уз пружни појас доминирају предузећа за трговину нафтом и нафтним дериватима (Nis - Gasprom neft и VML д.о.о.), са својим пословним објектима, складишним капацитетима и индустријским колосецима.
Трговина и услуге заступљене су у зони уз општински пут Сурчин-Бечмен, западно у односу на Михаљевачки канал, или као допунска намена становању у приземљима стамбених објеката.

- **пољопривредно земљиште**

У постојећем стању, предметно подручје се налази у оквиру интензивно обрађиваних пољопривредних површина. Плодно земљиште, претежно II и V бонитетне класе претежно је под ораницама, где се сезонски смењују пољопривредне културе.

ПЛАНИРАНА НАМЕНА ПОВРШИНА

Важан квалитет подручја је сразмерно велики потенцијал за развој привредне зоне значајне за град у ширем смислу, имајући у виду атрактивну позицију и повољну саобраћајну повезаност, која ће допринети трансформацији и развоју насеља у окружењу.

Иако се локација одликује добром саобраћајном повезаношћу, као највећи проблем се издваја отежан директан приступ унутрашњости комплекса обзиром на ранг саобраћајница које га окружују, као и железничку пругу.

На основу анализираних ограничења и потенцијала подручја, дефинисано је планско решење које омогућава оптималан развој привредних садржаја, уз потребне јавне површине и објекте, саобраћајне и зелене површине (заштитно зеленило, зеленило дуж путне мреже, зеленило у оквиру привредних зона). Планирано је и употпуњавање инфраструктурних система и техничко и технолошко унапређење постојећих елемената система.

Планиране површине **јавних намена** су:
– САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ
• друмски саобраћај (САО 1 – САО 10)
• железнички саобраћај (ЖЕЛ)
– ИНФРАСТРУКТУРНА МРЕЖА, ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНЕ
• трафо станице (ТС1- ТС2)
– ЈАВНЕ ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ (ЗЕЛ1- ЗЕЛ2)
– ВОДНЕ ПОВРШИНЕ
• Михаљевачки канал (ВП1- ВП6)

Планиране површине **осталих намена** су:
– КОМЕРЦИЈАЛНО-ПРИВРЕДНЕ ЗОНЕ (КП1- КП2)
– ПОВРШИНЕ ЗА ПРИВРЕДНЕ ЗОНЕ (П3- П6)

ПОВРШИНЕ ЗА ПРИВРЕДНЕ ЗОНЕ

Захваљујући присуству два вида саобраћаја – друмског и железничког, односно саобраћајне мреже већег капацитета кога чини планирани коридор аутопута (Јужни Јадран) и Железничка пруга Сурчин-Јаково-Бечмен-Бољевци, а имајући у виду близину београдског тржишта и тржишта квалификоване радне снаге, привредна зона Јаково је погодна

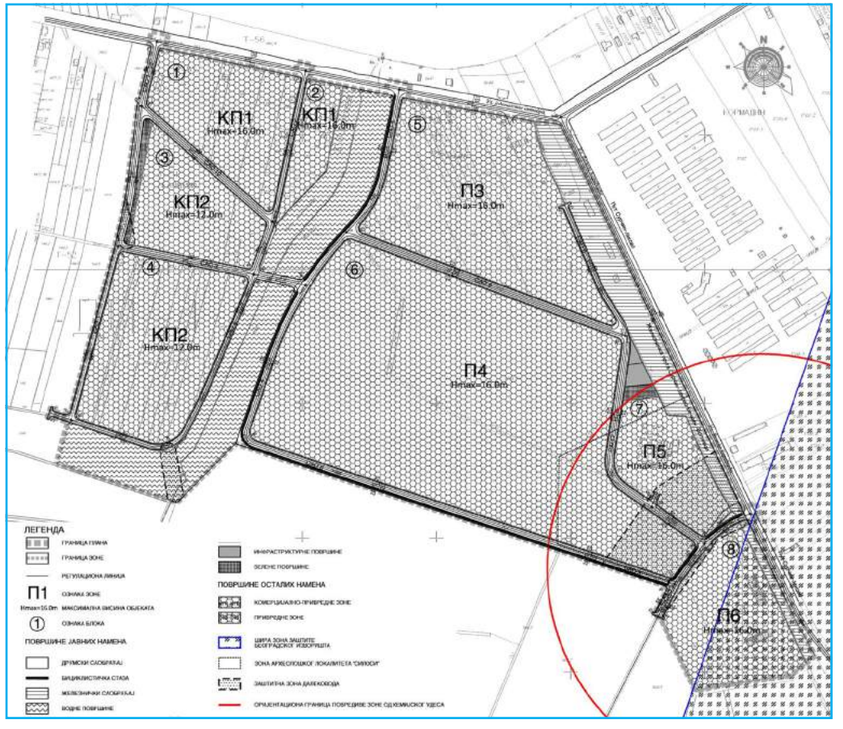

Планирана намена површина

за развој мањих и средњих привредно-комерцијалних и производних зона.

Планом је издвојено шест карактеристичних зона издвојених према претежној намени, начину коришћења, процени учешћа компатибилних намена, амбијенту урбаног ткива, тј. наслеђеној структури изграђеног фонда контактног подручја и планираном даљем развоју и то у оквиру комерцијално-привредних зона (КП1 и КП2), односно привредних зона (П3, П4, П5 и П6). У свим зонама нису дозвољене делатности у којима се ради са расутим, запаљивим и експлозивним материјалима и секундарним сировинама као и све намене код којих је степен еколошког оптерећења изнад границе дозвољеног: електропривреда (осим дистрибуције), производња хидро-електричне енергије, производња термоелектричне енергије, производња нуклеарне електричне енергије, производња угља, нафте и земног гаса, производња неметалних минерала, производња базних хемијских производа, прерада канцерогених, мутагених и тератогених материја, депоније и сл.

КОМЕРЦИЈАЛНО-ПРИВРЕДНЕ ЗОНЕ

Зона „КП1“ – Зону КП1, укупне површине од око 6,59 ha, карактерише већа атрактивност по положају као и уситњенија структура катастарских парцела. С обзиром на позицију и намене у контактном подручју (зона становања у контактном подручју са западне стране, као и саобраћајница 11. октобра, која насеља Бечмен, Петровчић и др. спаја са центром градске општине Сурчин), за ову зону планиран је удео комерцијалних садржаја у минималном проценту од 70%.
Зона „КП2“ – Комерцијално-привредну зону у оквиру блокова 3 и 4, укупне површине од око 11,34 ha, чини претежно неизграђено земљиште у функцији пољопривреде. Имајући у виду намене у контактном подручју (зона становања) у зони „КП2“ се очекује већа концентрација комерцијалних делатности ниже спратности, са учешћем појединачне намене до 100% на грађевинској парцели. Минимални удео претежне намене је 70%. Складиштење грађе и грађевинског материјала на отвореном није дозвољено у овим зонама.

У оквиру зона КП1 и КП2, дозвољене су категорије делатности „А“ и „Б“ уз поштовање потребног заштитног одстојања (које ће бити дефинисано приликом сарадње са надлежним институцијама и израдом процене утицаја на животну средину) и поштовање осталих услова датих овим планом. На грађевинским парцелама уз улице 11. октобра и САО1, дозвољене су само делатности категорије „А“ у складу са правилима заштите животне средине.
У оквиру зоне КП2 је и простор заштитне зоне далековода (у постојећем стању) и у овом делу зоне се примењују детаљни услови дефинисани у поглављу „Електроенергетска мрежа и објекти“.

ПРИВРЕДНЕ ЗОНЕ

Зона „П3“ – Привредну зону у оквиру блока 5, укупне површине од око 10.69ha, карактерише уситњена структура катастарских парцела. У овој зони претежну намену чине мањи производни погони и складишни капацитети. С обзиром на позицију и намене у контактном подручју, саобраћајној повезаности и доброј сагледљивости у зони Улице 11. октобра, планира се већи удео привредних делатности више спратности. У контактној зони се налази коридор железнице, што пружа могућност

Табела биланса површина

НАМЕНА ПОВРШИНА	постојеће (ha) (оријентационо)	(%)	ново (разлика)	укупно планирано (ha) (оријентационо)	(%)
површине јавних намена					
друмски саобраћај	2.02	2.34	6.39	8.41	9.90
железнички саобраћај	3.48	4.05	0.62	4.10	4.77
водне површине	9.20	10.70	-0.47	8.73	10.03
инфраструктурне површине	/	/	0.22	0.22	0.25
јавне зелене површине	/	/	0.4	0.40	0.46
укупно 1	*14.70*	*17.09*		*21.86*	*25.42*
површине осталих намена					
становање	2.41	2.8	-2.41	/	/
привредне зоне	10.90	12.67	53.24	64.14	74.58
пољопривредне површине	57.99	67.43	-57.99	/	/
укупно 2	*71.30*	*82.71*		*64.14*	*74.58*
укупно 1+2	86.00	100.00		86.00	100.00

Фотографије са локације: слика лево - силоси Јаково, слика десно - објекти предузећа „ВМЛ“

планирања индустријског колосека у функцији основних делатности. Израда техничке документације и изградња индустријског колосека односно његово прикључивање на железничку инфраструктуру, може се извршити уз претходно прибављену сагласност надлежног министарства.

Зона „П4“ – Привредну зону у оквиру блока 6, укупне површине од око 27,26 ha, карактерише јединствена катастарска парцела веће површине. Планира се изградња већих складишних простора и привредно/производних погона на парцелама не мањим од 5 ha.

Зона „П5“ – Привредне делатности у оквиру блока 7, на површини од око 3,26 ha, чине постојећи објекти у функцији прераде и складиштења пољопривредних производа (силоси) и други помоћни објекти. У контактној зони се налази коридор железнице.

Зона „П6“ – Привредну зону у оквиру блока 8, карактерише специфичан облик привредних активности, односно изграђене структуре. Основну делатност у овој зони чини складиштење нафте и нафтних деривата, као и производни погони. С обзиром на позицију и намене у контактном подручју, постоји значајан потенцијал и могућност искоришћавања наменског колосека за транспорт робе. Израда техничке документације и изградња индустријског колосека односно његово прикључивање на железничку инфраструктуру, може се извршити уз претходно прибављену сагласност надлежног министарства. Постојећи објекти се задржавају уз могућност санације, адаптације и доградње до максималних параметара.

У оквиру зона П3, П4, П5 и П6 дозвољене су категорије делатности А, Б и В, уз поштовање потребног заштитног одстојања у односу на остале контактне намене и поштовање осталих услова датих овим планом.

У оквиру повредиве зоне од хемијског удеса, која обухвата зоне П5 и П6 и део зоне П4, дозвољена је само изградња објеката намењених складиштењу производа, полупроизвода, материја, односно материјала који нису запаљиви или експлозивни, не спадају у категорију опасних материја и који не захтевају дужи боравак људи. Повредива зона обухвата подручје на удаљености мањој до 400 m од вагон претакалишта комплекса складишта ТНГ и нафтних деривата предузећа „ВМЛ“ (локација најгорег могућег сценарија) и приказана је на графичким прилозима „Планирана намена површина“, „Регулационо-нивелациони план“ и „План грађевинских парцела са смерницама за спровођење“.

Напомена: Граница повредиве зоне од хемијског удеса је на графичким прилозима приказана оријентационо. Прецизна граница ће се одредити приликом издавања локацијских услова у сарадњи са Секретаријатом за заштиту животне средине.

У оквиру заштитне зоне далековода напонског нивоа 220 kV, која обухвата делове зона П4, П5 и П6, примењују се услови дефинисани у поглављу „Електроенергетска мрежа објекти“.

ПРОЈЕКТИ СЕКТОРА ЗА САОБРАЋАЈ УРБАНИСТИЧКОГ ЗАВОДА БЕОГРАДА У 2017. ГОДИНИ

Током 2017. године у Сектору за саобраћај Урбанистичког завода Београда ЈУП, урађено је више задатака од значаја за даљи развој саобраћајног система града Београда. Теме које су обрађиване су биле различитог карактера, различитог нивоа комплексности али су по питању ангажовања све биле једнако сложене и тражиле су пуну ангажованост и посвећеност како самих руководилаца тако и свих чланова радног тима.

Припремио:
Предраг Крстић,
дипл.инж.саобраћаја

Један део задатака је вођен и координиран у самом Сектору за саобраћај, а други део у другим секторима Урбанистичког завода Београда уз учешће инжењера и техничара из Сектора за саобраћај у својству руководиоца или сарадника. Сви запослени у Сектору за саобраћај, инжењери саобраћајне и грађевинске струке и техничари, били су максимално упослени током целе године и показали су велику посвећеност, знање и склоност ка тимском раду, што је на крају и резултовало завршетком великог броја задатака од којих је највећи део потврђен од стране надлежног Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове или усвојен од стране Скупштине града Београда.

Саобраћајне анализе

Микролокацијска анализа за изградњу јавне подземне гараже у улици Његошевој од улица Кнегиње Зорке до улице Курсулине
Инвеститор: ЈКП „Паркинг сервис“
Руководиоци израде Анализе:
Игор Теофиловић, дипл.инж.саоб.
Весна Исајловић, дипл.инж.арх.

Циљ израде Анализе је оцена повољности изградње јавне гараже у делу Његошеве улице и обухвата анализу постојећег и планираног стања свих урбаних параметара и система на посматраном подручју као и карактеристике функционисања саобраћајног система у овом делу града.

Микролокацијска анализа повољности локације за реализацију јавне гараже у Влајковићевој улици
Инвеститор: Секретаријат за инвестиције
Руководиоци израде Анализе:
Игор Теофиловић, дипл.инж.саоб.
Мирјана Арсеновић, дипл.инж.арх.

Циљ израде Анализе је оцена повољности изградње јавне гараже у овом делу централне градске зоне и обухвата анализу постојећег и планираног стања свих урбанистичких параметара и система на посматраном подручју као и карактеристике функционисања саобраћајног система у овом делу града. Анализом локације планиране за изградњу гараже и блокова који се налазе у контактном подручју, сагледане су постојеће и планиране намене и начин коришћења земљишта, постојећа и планирана физичка стуктура, важећа планска документација, постојећи и планирани јавни простори као и архитектонски концепт решења гараже.

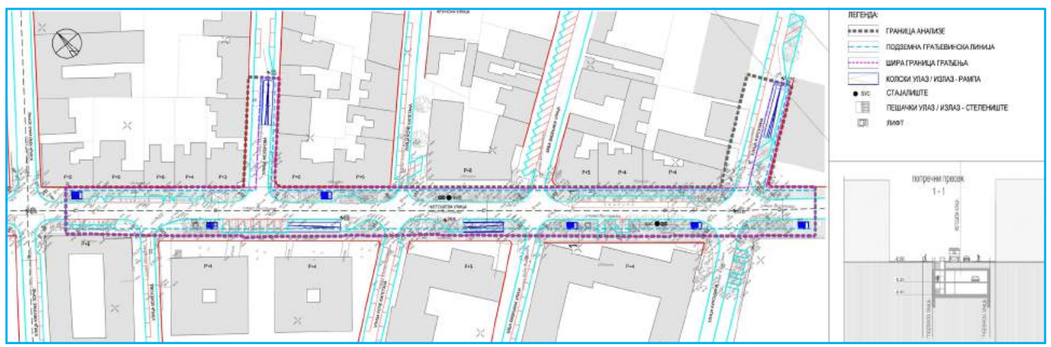

Микролокацијска анализа за изградњу јавне подземне гараже у улици Његошевој од улица Кнегиње Зорке до улице Курсулине

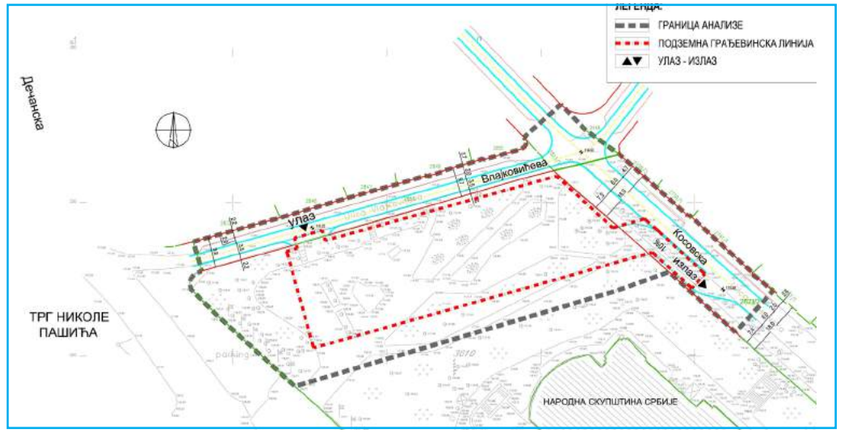

Микролокацијска анализа повољности локације за реализацију јавне гараже у Влајковићевој улици

Урбанистички пројекти

Урбанистички пројекат за изградњу и реконструкцију саобраћајног потеза улица Рузвелтове и Мије Ковачевића на делу од Булевара краља Александра до кружне раскрснице код Омладинског стадиона, градска општина Палилула
Инвеститор: Секретаријат за инвестиције
Руководиоци израде Урбанистичког пројекта:
Александар Илић, дипл.инж.грађ.
Дарија Бањанин, дипл.инж.арх.

Циљ израде Урбанистичког пројекта је изградња и реконструкција саобраћајног потеза улица Рузвелтове и Мије Ковачевића на делу од Булевара краља Александра до кружне раскрснице код Омладинског стадиона. Урбанистички пројекат рађен је за потребе издавања локацијских услова.

Границом Урбанистичког пројекта су обухваћене улице Рузвелтова, од Булевара краља Александра до улице Чарлија Чаплина, укључујући раскрсницу са улицом Краљице Марије и улица Мије Ковачевића, од улице Чарлија Чаплина до кружне раскрснице код Омладинског стадиона.

Урбанистички пројекат за потребе изградње инсталација за КПГ на станици за снабдевање горивом „Жарково 2“
Инвеститор: „НИС“ АД Нови сад
Руководиоци израде Урбанистичког пројекта:
Даница Панић, маст.инж.грађ.
Биљана Костић, дипл.инж.арх.

Повод за израду Урбанистичког пројекта за доградњу станице за снабдевање горивом „Нис – Жарково 2“ уз Трговачку

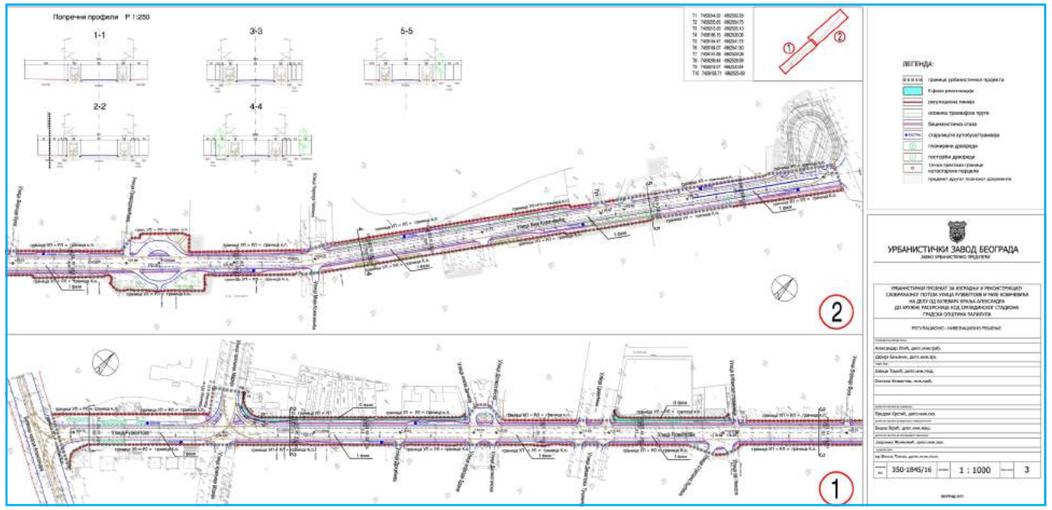

Урбанистички пројекат за изградњу и реконструкцију саобраћајног потеза улица Рузвелтове и Мије Ковачевића на делу од Булевара краља Александра до кружне раскрснице код Омладинског стадиона, градска општина Палилула

Урбанистички пројекат за потребе изградње инсталација за КПГ на станици за снабдевање горивом „Жарково 2“

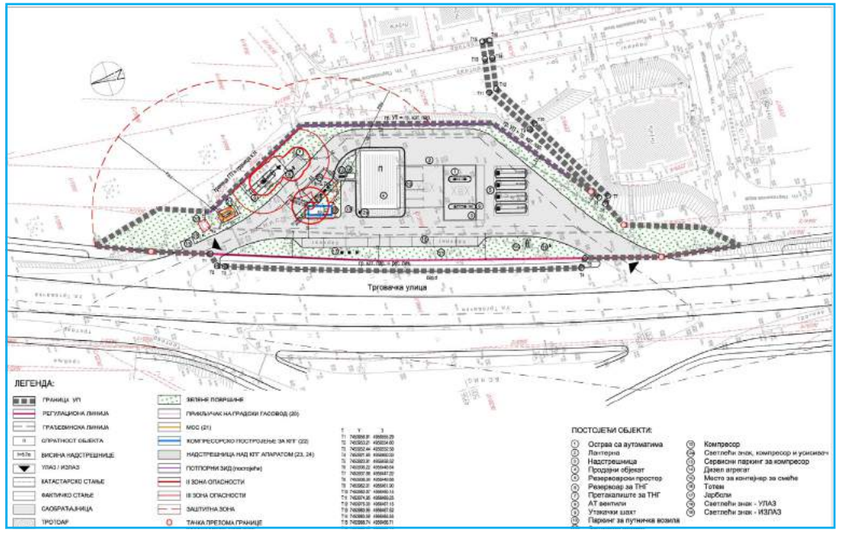

улицу, градска општина Чукарица је захтев Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад.

Циљ израде Урбанистичког пројекта је доградња објеката на катастарској парцели 1666/2 КО Чукарица станице за снабдевање горивом, односно њена допуна објектима за компримовани природни гас (КПГ), ради издавања локацијских услова.

Урбанистички пројекат за изградњу станице за снабдевање горивом у Блоку 66а, ГО Нови Београд
Инвеститор: „НИС“ АД Нови сад
Руководиоци израде Урбанистичког пројекта:
Даница Панић, маст.инж.грађ.
Биљана Костић, дипл.инж.арх.

Повод за израду Урбанистичког пројекта за изградњу станице за снабдевање горивом „Блок 66А“, градска општина Нови Београд је захтев Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад. Циљ израде Урбанистичког пројекта је изградња станице за снабдевање горивом у блоку 66А, односно издавање локацијских услова.

Урбанистички пројекат за изградњу станице за снабдевање горивом у Блоку 45, на КП 4907/7 КО Нови Београд
Инвеститор: „НИС“ АД Нови сад
Руководиоци израде Урбанистичког пројекта:
Драган Михајловић, дипл.инж.грађ.
Мила Миловановић, дипл.инж.арх.

Повод за израду Урбанистичког пројекта за изградњу станице за снабдевање горивом „Блок 45“, Градска општина Нови Београд је захтев Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад за изградњу станице за снабдевање горивом „Блок 45“ на кат. парц. 4907/7 КО Нови Београд.

Циљ израде Урбанистичког пројекта је утврђивање правила за изградњу,

Урбанистички пројекат за изградњу станице за снабдевање горивом у Блоку 66а, ГО Нови Београд

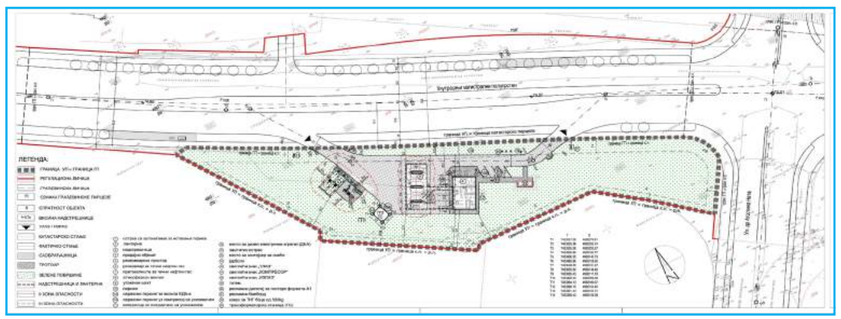

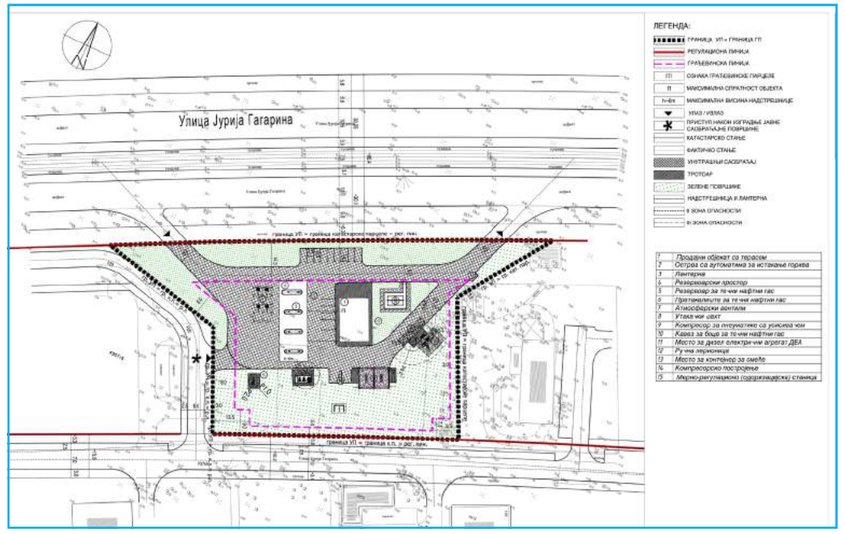

Урбанистички пројекат за изградњу станице за снабдевање горивом у Блоку 45, на КП 4907/7 КО Нови Београд

дефинисање саобраћајног приступа и услова за прикључење на комуналну инфраструктуру.

Планови детаљне регулације

ПДР за Авалску улицу у Железнику
Инвеститор: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Руководиоци израде Плана:
Марко Радумило, дипл.инж.грађ.
Олга Стојковић, дипл.инж.грађ.
Зорица Ромић Алавантић, дипл.инж.арх.

Границом Плана детаљне регулације обухваћена је улица Авалска од раскрснице са саобраћајницом 1-1 до раскрснице са саобраћајницом 2-2, као и део улице Радних акција од раскрснице са Авалском улицом до раскрснице са улицом Даринке Радовић, са површинама потребним за ширење регулације као и уклапање саобраћајнице и инфраструктурних водова у важећа планска решења у контактном подручју.

Предметним Планом створени су услови за изградњу и реконструкцију саобраћајне и инфраструктурне мреже у складу са функционалним рангом Авалске улице, као и за дефинисње нове локације за измештање станице за снабдевање горивом у Железнику.

ПДР за део улице Деспота Стефана од улице Џорџа Вашингтона до улице Цетињске, ГО Стари град
Инвеститор: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Руководиоци израде Плана:
Игор Теофиловић, дипл.инж.саоб.
Весна Мартиновић, дипл.инж.арх.

У складу са донетом Одлуком о изради Плана детаљне регулације, границом Плана је обухваћен део територије општине Стари град у оквиру регулације улице Булевар деспота Стефана, на делу од улице Џорџа Вашингтона до улице Цетињске, са везама саобраћајница и

ПДР за Авалску улицу у Железнику

ПДР за део улице Деспота Стефана од улице Џорџа Вашингтона до улице Цетињске, ГО Стари град

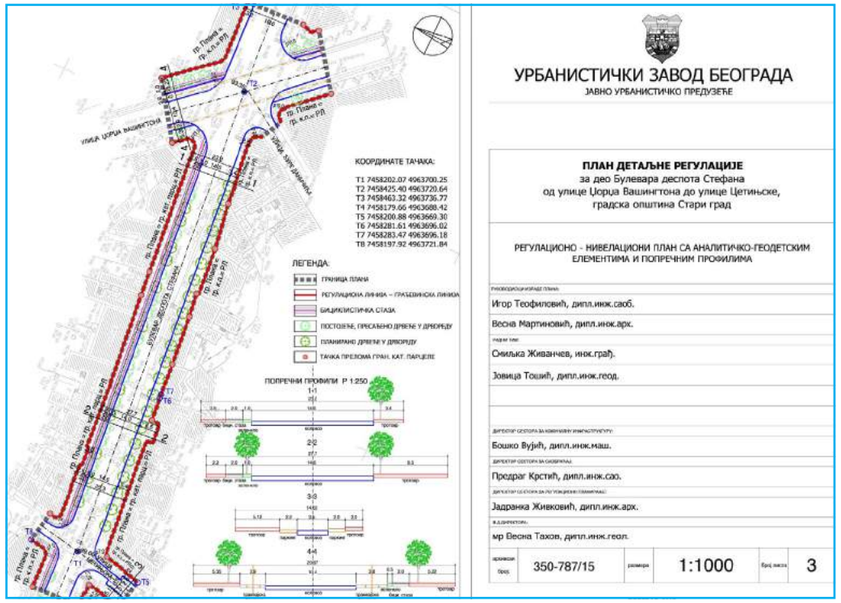

инфраструктурних система до постојеће односно планиране мреже.

Предметним Планом створени су услови за изградњу и реконструкцију саобраћајне и инфраструктурне мреже у складу са функционалним рангом саобраћајнице и њеном улогом у саобраћајном систему града Београда.

ПДР дела уличне мреже стамбеног комплекса „Старо насеље“ у Железнику са денивелисаним прелазом преко железничке пруге, ГО Чукарица
Инвеститор: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

Руководиоци израде Плана:
Предраг Пиловић, дипл.инж.грађ.
Гордана Бура, дипл.инж.арх.

Циљ израде Плана детаљне регулације је стварање планских могућности за дефинисање свих елемената регулације и нивелације Планом обухваћене уличне мреже. Планом је створен основ за израду техничке документације за реконструкцију постојеће уличне мреже и реализацију нових деоница на потезу од улица Стевана Филиповића 1. део и Милована Нићифоровића до раскрснице улица Стевана Филиповића и Ђуре Јакшића у Железнику.

ПДР дела уличне мреже стамбеног комплекса „Старо насеље“ у Железнику са денивелисаним прелазом преко железничке пруге, ГО Чукарица

ПДР саобраћајне везе улица Душана Дамјановића и Моштаничке, Градске општине Чукарица и Обреновац

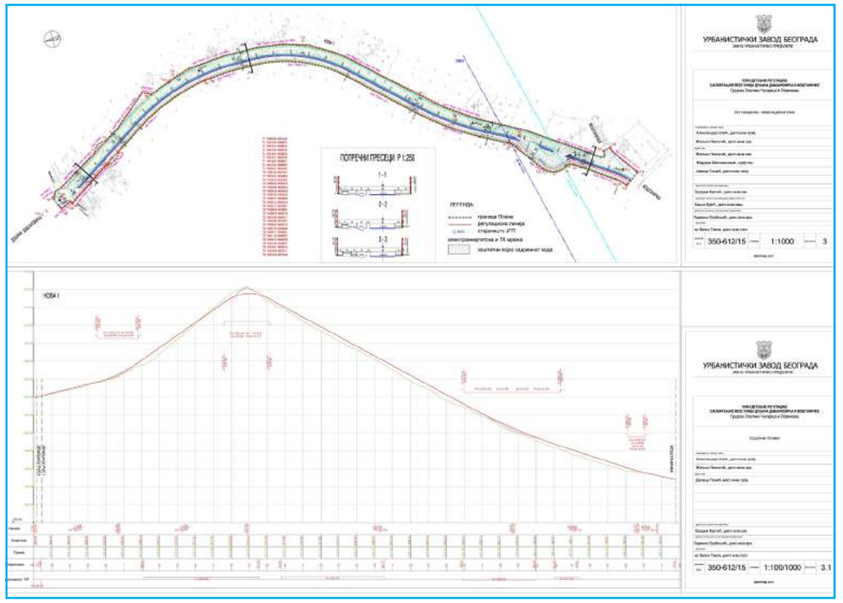

У оквиру предметног саобраћајног правца Милована Нићифоровића – Небојше Марковића (Илије Чалифа) – Ђуре Јакшића планиран је денивелисани прелаз преко железничке пруге Београд ранжирна – Ресник.

Повод за израду Плана детаљне регулације је да се за потребе реализације пројекта од националног интереса, за који је донет Просторни план подручја посебне намене уређења приобаља реке Саве за пројекат Београд на води („Службени гласник Републике Србије“ бр. 7/15), створе услови за измештање постојећих железничких постројења и капацитета из Савског амфитеатра, као и отклањање уских грла на железничкој инфраструктури у градском подручју.

ПДР саобраћајне везе улица Душана Дамјановића и Моштаничке, Градске општине Чукарица и Обреновац
Инвеститор: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Руководиоци израде Плана:
Александар Илић, дипл.инж.грађ.
Жељка Николић, дипл.инж.арх.

Циљ израде Плана детаљне регулације је да се обезбеди алтернативни приступ Обреновцу у односу на постојећи путни правац Београд – Обреновац (Државни пут IБ реда бр. 26) и дефинисање јавног интереса.

Очекивани ефекти планирања су следећи:
- формирање алтернативног приступа Обреновцу у случају да је постојећи путни правац Београд – Обреновац (Државни пут IБ реда бр. 26) у прекиду (најчешће због санације клизишта у месту Дубоко),
- повољније коришћење јавног градског превоза из Београда за становнике Моштанице,
- олакшано обављање свакодневних активности становника у окружењу (Моштаница и Умка) коришћењем попречних алтернативних праваца уместо постојећег путног правца Београд – Обреновац.

ПДР за проширење трамвајске мреже у зони Депоа на Новом Београду, ГО Нови Београд
Инвеститор: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Руководиоци израде Плана:
Александар Илић, дипл.инж.грађ.
Гордана Лучић, дипл.инж.арх.

Циљ израде Плана детаљне регулације је проширење трамвајске мреже и успостављање трамвајског саобраћаја у улицама Ђорђа Станојевића и Др Агостина Нета, чиме би се остварила функционална веза трамвајске пруге и Моста на Ади са трамвајском пругом у улици Јурија Гагарина.

ПДР за проширење трамвајске мреже у зони Депоа на Новом Београду, ГО Нови Београд

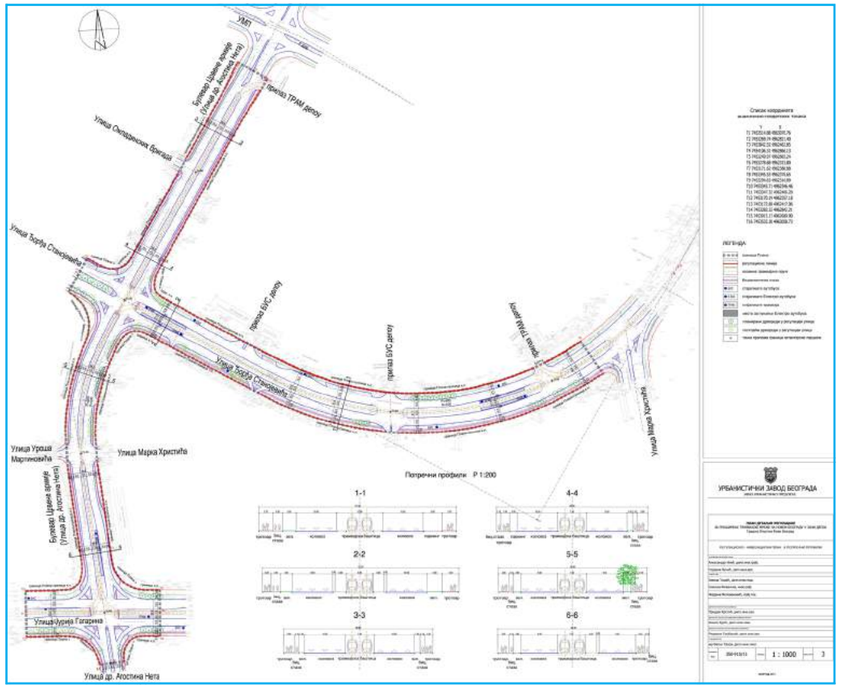

Очекивани ефекти планирања:
- растерећење постојеће уличне мреже око планиране аутобуске и железничке станице у Блоку 42,
- квалитетнија опслуга Блокова 67, 67а, 66 и 66а јавним превозом,
- одговарајућа инфрструктурна опремљеност простора.

Измене и допуне ПДР просторне целине Косанчићев венац, ГО Стари град
Инвеститор: „ЛУКОИЛ Србија“ АД Београд
Руководиоци израде Плана:
Јасминка Ђукић, дипл.инж.грађ.
Биљана Костић, дипл.инж.арх.

Измене и допуне ПДР просторне целине Косанчићев венац, ГО Стари град

Повод израде Измена и допуна Плана детаљне регулације Просторне целине Косанчићев венац, градска општина Стари град је дефинисање грађевинске парцеле постојеће станице за снабдевање горивом (у даљем тексту: ССГ) и дефинисање параметара за ССГ, као пратећег садржаја Булевара војводе Бојовића.

Циљеви израде Плана су дефинисање:
- грађевинске парцеле ССГ,
- нових грађевинских парцела, односно редефинисање грађевинских парцела из Плана детаљне регулације Просторне целине Косанчићев венац, градска општина Стари град („Сл. лист града Београда“, бр. 37/07):
- трамвајске окретнице (ТО),
- Карађорђеве улице (СП1),
- трафо станице (ТИ1),
- јавног паркинга за путничка возила и аутобусе (П5),
- пешачког приступа, парковског зеленила и шкарпе (П11),

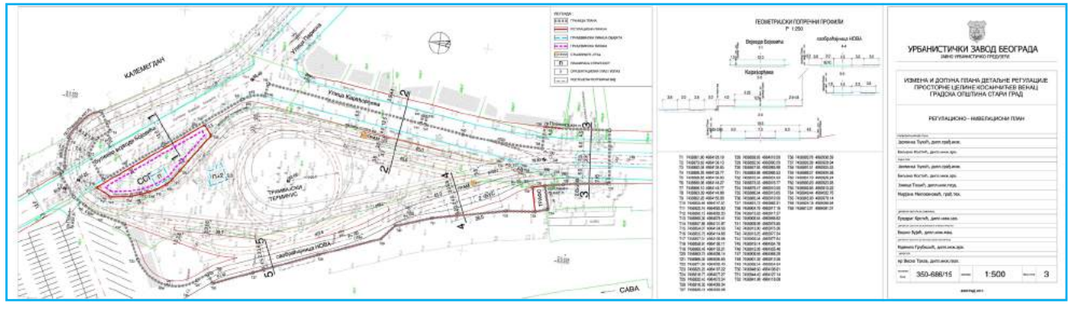

- урбанистичких параметара у складу са планским смерницама,
- јавног интереса и правила уређења простора,
- капацитета техничке инфраструктуре за планиране објекте и садржаје,
- мера очувања и унапређења заштите животне средине.

ПДР за алтернативни приступ санитарној депонији „Винча“, ГО Палилула и ГО Гроцка
Инвеститор: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Руководиоци израде Плана:
Предраг Пиловић, дипл.инж.грађ.
Биљана Костић, дипл.инж.арх.

Израдом Плана створен је плански основ за реализацију алтернативног приступа санитарној депонији Винча.

Планирани алтернативни приступ депонији повезује постојећу саобраћајну мрежу насеља.

Велико село (Теслину улицу) са планираним саобраћајницама уз комплекс санитарне депоније Винча.

Границом Плана обухваћен је алтернативни приступ санитарној депонији Винча, од раскрснице са Теслином улицом до раскрснице са планираним саобраћајницама уз комплекс санитарне депоније Винча, са површинама потребним за ширење регулације као и уклапање саобраћајница и инфраструктурних водова у важећа планска решења у контактном подручју.

Најзад, иако се то подразумева ипак је значајно напоменути да су сви задаци који су рађени током 2017. године у Сектору за саобраћај завршени у уговореним роковима и да по том питању није било никаквих одступања.

И на крају, оно што је посебно потребно истаћи то је атмосфера у самом Сектору, која одише заједништвом, колегијалношћу и узајмним разумевањем међу запосленима што представља један од најзначајнијих фактора за успех у сваком послу.

ПДР за алтернативни приступ санитарној депонији „Винча“, ГО Палилула и ГО Гроцка

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКАТА И ВОДОВА СИСТЕМА ДАЉИНСКОГ ГРЕЈАЊА У БЕОГРАДУ (I ФАЗА, II ЕТАПА) - ЦЕЛИНА ТО „НОВИ БЕОГРАД“, ГРАДСКА ОПШТИНА НОВИ БЕОГРАД

Планом је дефинисана изградња енергетских објеката и њихових прикључака на саобраћајну и инфраструктурну мрежу у оквиру комплекса ТО „Нови Београд“, уређење приобаља и изградња пословно-стамбених објеката. План обухвата укупну површину од око 36 ha.

Припремили:
др Зоран Жегарац, дипл.инж.маш.
Иван Милетић, дипл.инж.маш.
Емил Димитров, дипл.инж.арх.

Подручје у граници предметног Плана се према ГУП-у Београда налази у целини X у површинама намењеним за: површине јавне намене – инфраструктурне површине (Топлана Нови Београд) и површине осталих намена – становање у зони комбинованих намена, уз Улицу Јурија Гагарина.

На локацији ТО „Нови Београд“ планиране су у оквиру основне намене површине за инфраструктурне објекте и комплексе следеће преовладавајуће намене површина:

- **инфраструктурне површине за производнеделатности–А** (производња, дистрибуција топлотне енергије, погонски објекти, котларнице, димњаци, пумпне и измењивачке станице, објекти и опрема везана за ванградски топловод, водозахвати, хемијска припрема воде, уградња економајзера, реконструкција и модернизација постројења за нове производне капацитете уз употребу нових технологија и коришћење обновљивих извора енергије, резервоари-акумулатори воде, експанзиони систем и систем за одржавање притиска итд).
- **инфраструктурне површине за пратеће делатности – Б** (складишта, сервиси, лабораторије, ватрогасна станица, гараже, мањи припадајући пословни простор, итд).
- **инфраструктурне површине за управно административне делатности – В** (администрација, управа, итд).
- инфраструктурне површине за резервоарски простор – Г (резервоари за гориво).
- **инфраструктурне површине за зеленило – Д** (зелене површине, спортско рекреативне површине, заштитно зеленило, итд).
- **инфраструктурне површине за саобраћај – Е** (саобраћајнице, паркинзи, платои, окретнице итд).

Планом су дефинисани положај и број објеката на парцели, урбанистички параметри, спратност објеката, кота пода приземља, уређење зелених површина, саобраћајни приступ комплексу, ограђивање парцеле, опремљеност инфраструктуром, архитектонско обликовање, начин евакуације комуналног отпада.

Међу значајнијим акцијама које се Планом предвиђају је и реализација ванградског топловода која у првој фази обухвата реконструкцију блокова у ТЕ „Никола Тесла“ у Обреновцу, изградњу потребне термо-измењивачке станице, изградњу топловода од ТЕ „Никола Тесла“ у Обреновцу до ТО „Нови Београд“ дужине око 28 km и изградњу успутних пумпних станица.

Планирано повезивање базног извора у ТЕ-ТО „Никола Тесла А“ са потрошачима који су повезани са ТО „Нови Београд“ остварено је путем ванградског топловода пречника DN1000 а потребна ширина коридора за вођење топловода износи око 10 m. У наредним фазама сукцесивно би се повезале и друге веће топлане из система даљинског грејања Београдских електрана.

На траси ванградског топловода планира се изградња препумпне станице ПС „Нови Београд“ која је комплексан грађевински објекат са комплетном инфраструктуром и приступном саобраћајницом. Препумпна станица ПС „Нови Београд“ смештена је у комплексу ТО „Нови Београд“ у наставку постојеће пумпне станице.

За предметни план урађена је Стратешка процена утицаја плана на животну средину, дефинисане урбанистичке мере заштите од елементарних непогода и услови од интереса за одбрану земље.

Фазна реализација изградње појединачних објеката планираних овим Планом, је могућа, у складу са технолошким могућностима и ограничењима да систем даљинског грејања континуално обезбеђује топлотну енергију потрошачима у складу са важећим законима и прописима.

Димњаци Топлане „Нови Београд“

Погонска јединица за производњу топлотне енергије

Мерно-регулациона станица у оквиру комплекса топлане

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ГАСИФИКАЦИЈЕ ДЕЛОВА НАСЕЉА ДУШАНОВАЦ, БРАЋЕ ЈЕРКОВИЋ И МЕДАКОВИЋ – ГРАДСКА ОПШТИНА ВОЖДОВАЦ

Припремили:
Зоран Мишић,
дипл.инж.маш.
Дијана Филиповић,
дипл.инж.маш.

Природни гас је и сировина и енергент у примарном облику, расположив у сваком тренутку са великим степеном искоришћења, а еколошки је најпогоднији и, што је у граду од посебног значаја, гасна постојења не заузимају много простора. Осим тога, природни гас је лако мерљив до свих нивоа коришћења и самим тим омогућава рационално понашање потрошача. Поред могућности да се једним прикључком обезбеде грејање, припрема воде, кување, технолошке потребе и хлађење, може, као компримован, да супституише течна горива у возилима, па и да се користити за спрегнуту производњу топлотне и електричне енергије у широкој потрошњи (микро-когенерација).

Главни стратешки правац у Београду претставља развој гасоводног система у правцу пласмана гаса у широкој потрошњи за домаћинства. Резервни капацитети у гасоводној мрежи омогућавају да се велики број домаћинстава која данас за грејање користе индивидуалне топлотне изворе (електричну енергију, угаљ и огревно дрво) прикључи на гасоводни систем, као и да се оствари усклађивање развоја гасификационог и топлификационог система на подручју града Београда.

Предметно подручје је делимично прикључено на даљински систем грејања топлификационих система топлана ТО „Вождовац“ и ТО„Медаковић“. Највећи део објеката, а то су сва породична домаћинства и један број вишепородичних стамбених зграда и пословних објеката своје потребе за грејањем, кувањем, припремом топле воде и у мање технолошке сврхе подмирује нерационално из индивидуалних извора енергије (електрична енергија, лако-течно гориво, чврсто гориво и др.)

ОБУХВАТ ПЛАНА

Простор обухваћен Планом се налази на делу општине Вождовац (делови насеља Душановац, Браће Јерковић и Медаковић) између следећих улица: Јована Суботића, Пеке Павловића, Јаше Игњатовића, Душановачке, Мокролушке, Топлице Милана, Војислава Илића, Медаковићеве, Ханибала Луцића, Игњата Јоба, Заплањске, Јована Бијелића, Ђорђа Андрејевића Куна, Димитрија Маринковића, Мештровићеве , Дарвинове, Браће Јерковић, Буковичке, Витановачке, Кумодрашке и Мишка Јовановића.

Граница Плана обухвата део територије К.О.Вождовац, укупне површине око 81,76 ha.

Челични прикључни дистрибутивни гасовод (p=6÷16 бар-а)

Планира се изградња следећих челичних прикључних дистрибутивних гасовода:

Планирана намена површина

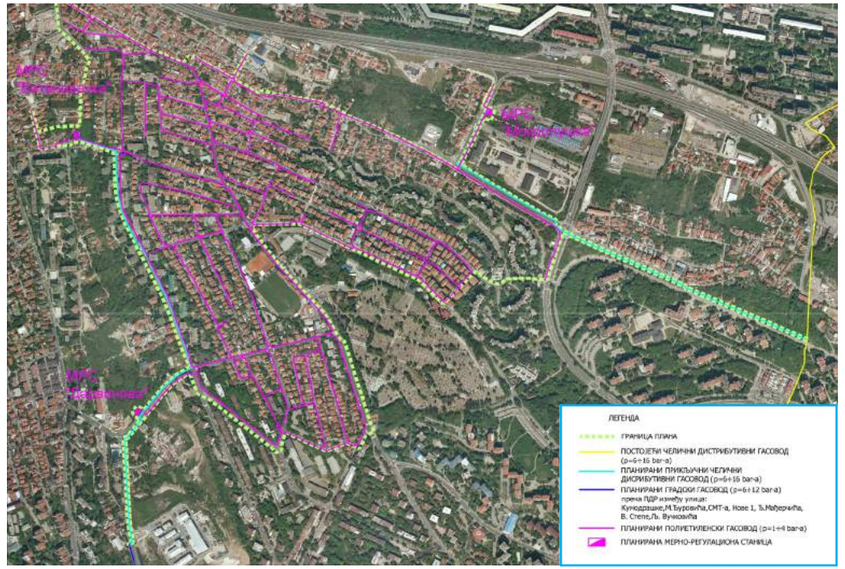

Обухват Плана на ортофото снимку

- прикључни челични дистрибутивни гасовод притиска p=6÷12 bar-a пречника Ø219,1 mm и Ø114,3 mm, који ће се пружати од постојећег градског гасовода деонице ГМ 05-04 пречника Ø457,2 mm и притиска p=6÷12 бар, у улицама Мокролушкој, Војислава Илића и Милана Топлице до планиране МРС „Мокролушка“,
- прикључни челични дистрибутивни гасовод притиска p=6÷12 bar-a пречника Ø219,1 mm и Ø114,3 mm, који ће се пружати од планираног градског гасовода (дефинисаног Планом детаљне регулације између улица Кумодрашке, Милисава Ђуровића, СМТ-а, Нове 1, Ђуре Мађерчића, Војводе Степе, Љубе Вучковића и комплекса вишепородичних објеката уз улицу Љубе Вучковића, општина Вождовац („Сл.лист града Београда“ бр.4/09) у Кумодрашкој улици до планираних МРС „Дарвинова“ и МРС „Витановачка“. Трасу овог гасовода полагати у следећим саобраћајницама: Кумодрашкој, Дарвиновој, Браће Јерковића и Витановачкој.

Челични прикључни дистрибутивни гасоводи се воде подземно (укопани на дубини од минимално 0,8 m од горње ивице цеви до површине тла) тј. испод зоне смрзавања, у јавним саобраћајним и инфраструктурним површинама. Заштитна зона градског гасовода у којој је забрањена градња објеката супраструктуре износи по 3 m са леве и десне стране цеви.

Полагање гасоводних цеви

Полиетиленски нископритисни гасовод (p=1÷4 бар-а)

Од планираних мерно-регулационих станица (МРС) „Мокролушка“, „Дарвинова“ и „Витановачка“ изводити нископритисну (p=1÷4 бар-а) полиетиленску гасоводну мрежу углавном у виду затворених хидрауличких прстенова до појединачних гасоводних прикључака за сваког корисника.

Полиетиленске нископритисне гасоводе водити подземно (укопани на дубини од минимално 0,8 m од горње ивице цеви до површине тла), у јавним саобраћајним и инфраструктурним површинама. Заштитна зона полиетиленских гасовода у којој је забрањена градња објеката супраструктуре износи по 1 m са леве и десне стране цеви.

По изградњи полиетиленске гасне мреже створиће се услови за извођење појединачних прикључења са мерно-регулационим сетовима.

Мерно-регулационе станице (МРС) „Мокролушка“, „Дарвинова“ и „Витановачка“

У циљу гасификације предметног простора планира се :

- изградња објекта мерно-регулационе станице (МРС) „Мокролушка“ на грађевинској парцели ГП1,
- изградња објекта мерно-регулационе станице (МРС) „Дарвинова“ на грађевинској парцели ГП2,
- изградња објекта мерно-регулационе станице (МРС) „Витановачка“ на грађевинској парцели ГП3.

У њима ће се вршити одоризација, филтрација, мерење потрошње и редукције притиска гаса са рул=6÷16 бар-а на риз=1÷4 бар-а, за технолошке потребе, потребе грејања и припреме топле воде у сврху опште потрошње свих заинтересованих потрошача на предметном подручју.

На растојању од мин. 5 m од свих објеката МРС извести један улазно-излазни против-пожарни шахт кроз који морају проћи улазни прикључни челични (дистрибутивни) гасовод (p=6÷16 бар-а) и излазни полиетиленски гасовод (p=1÷4 бар-а).

Објекат МРС оградити металном транспарентном оградом висине 3 m на минималном растојању од 2 m од објекта МРС. У огради предвидети капију одговарајуће ширине за улазак/излазак и уношење/изношење потребне опреме.

Слика лево: Изглед мерно-регулационе станице
Слика десно: Изглед запорне арматуре код МРС

Планирана мерно-регулациона станица МРС „Мокролушка“

- МРС „Мокролушка” је капацитета Bh=4000 m³/h природног гаса. Гасна станица је објекат максималних димензија 9x5 m.
- Објекат МРС „Мокролушка“ прикључити на планирани челични (дистрибутивни) гасовод притиска p=6÷16 бар-а и пречника Ø114,3 mm.
- Приступ МРС остварује се путем приступне колско-пешачке стазе ширине 3,5 m са постојеће јавне саобраћајнице - улице Милана Топлице.
- Заштитна зона у оквиру које је забрањена свака градња објеката супраструктуре за МРС (капацитета Bh=4000 m³/h) износи 10 m у радијусу око ње.

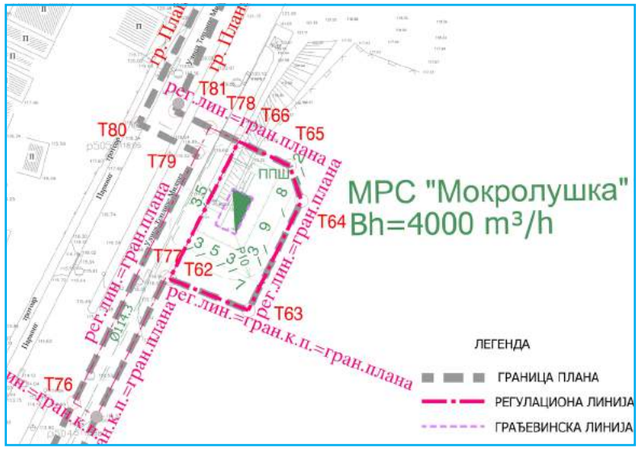

Планирана мерно-регулациона станица МРС „Дарвинова“

- МРС „Дарвинова” је капацитета Bh=4000 m³/h природног гаса. Гасна станица је објекат максималних димензија 9x5 m.
- Објекат МРС „Дарвинова“ прикључити на планирани челични (дистрибутивни) гасовод притиска p=6÷16 бар-а и пречника Ø114,3 mm.
- Приступ МРС остварује се путем приступне колско-пешачке стазе ширине 3,5 m са постојеће јавне саобраћајнице - Дарвинове улице.
- Заштитна зона у оквиру које је забрањена свака градња објеката супраструктуре за МРС (капацитета Bh=4000 m³/h) износи 10m у радијусу око ње.

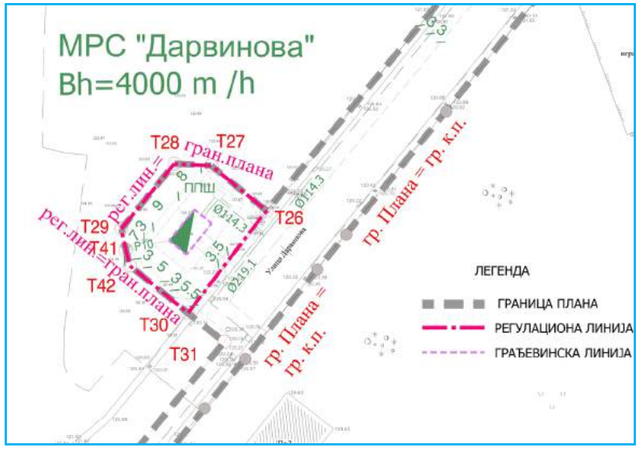

Планирана мерно-регулациона станица МРС „Витановачка“

- МРС „Витановачка” је капацитета Bh=4000 m³/h природног гаса. Гасна станица је објекат максималних димензија 9x5 m.
- Објекат МРС „Витановачка“ прикључити на планирани челични (дистрибутивни) гасовод притиска p=6÷16 бар-а и пречника Ø114,3 mm.
- Приступ МРС остварује се путем приступне колско-пешачке стазе ширине 3,5 m са постојеће јавне саобраћајнице - Витановачке улице.
- Заштитна зона у оквиру које је забрањена свака градња објеката супраструктуре за МРС (капацитета Bh=4000 m³/h) износи 10 m у радијусу око ње.

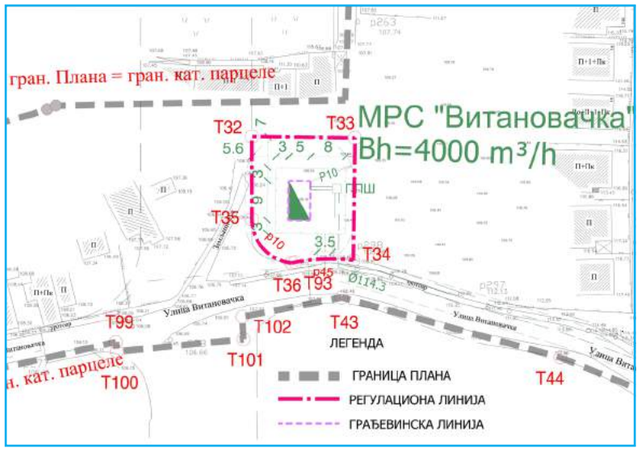

ВЕЛИКИ ГРАДСКИ САОБРАЋАЈНИ ПРОЈЕКТИ У ПЛАНСКОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ

Након дуже временске станке и узради техничке и планске документације за капиталне саобраћајне пројекте, након 2000. год. покренути су многи значајни градски пројекти. Активну улогу у фази осмишљавања, израде одговарајућих студија и анализа као и израде одговарајуће планске документације има Урбанистички завод Београда. Посета чланова интернационалне дунавске групе на округлом столу „Spatial and transport Development along European Corridors“ била је прилика да се и сами потсетимо најважнијих.

Припремио:
Драган Михајловић,
дипл.инж.грађ.

У последњих двадесетак година, у оквиру рада сектора за саобраћај Урбанистичког завода, својим значајем за Град и Републику издвајају се пројекти:

УМП-унутрашњи магистрални прстен

Унутар континуално изграђеног градског подручја, предвиђено је формирање унутрашњег магистралног полупрстена (УМП) око Централне зоне коју чине старо језгро Београда, будући центар у Савском амфитеатру, стари и нови центар на Новом Београду и старо језгро Земуна. Његов задатак је да растерети централно подручје од индивидуалног саобраћаја, смањи обим саобраћаја на постојећим мостовима преко Саве и обезбеди алтернативне могућности у повезивању удаљених градских подручја. Поред значаја за индивидуални и друмски саобраћај у целини, значај овог потеза огледа се и у вођењу јавног градског саобраћаја и то нарочито на правцу који спаја леву са десном обалом Саве у чијем коридору је планиран развој капацитетног шинског система. Дужина трасе је око 16 km а траса је подељена на 5 деоница. На траси је дефинисан мост Ада Циганлија преко реке Саве дужине 927 m, тунел Дедиње дужине 2170 m и петља Шумице са аутопутем Београд-Ниш.
Пројекат је делимично реализован.

СМТ-спољна магистрална тангента

Основна улога је превезивање радијалних саобраћајних праваца који уводе саобраћај у центар Града, чиме би се остварила равномернија дистрибуција саобраћаја ка зонама повећане атракције. Поред наведеног, изградња ове саобраћајнице има за циљ сегрегацију појединих видова саобраћаја пре свега теретног и транзитног, на обилазне саобраћајнице, што би се одразило на повећање пропусне моћи постојеће уличне мреже града.

Саобраћајница има задатак да заштити старо језгро Београда од теретног саобраћаја и овај правац чини источна деоница спољне магистралне тангенте (СМТ), на делу од постојећег градског аутопута (Великог Мокрог Луга) до Панчевачког пута. На овом потезу у зони Аде Хује назначен је коридор новог моста за прелазак на леву обалу Дунава одакле овај коридор пролази кроз подручје Панчевачког рита и иде на север где се повезује са новопланираним коридором северне тангенте.

Овај део саобраћајнице СМТ, такође, повезује три уводна правца у град и то: Панчевачки пут, Булевар Краља Александра (Смедеревски пут) и ауто-пут.

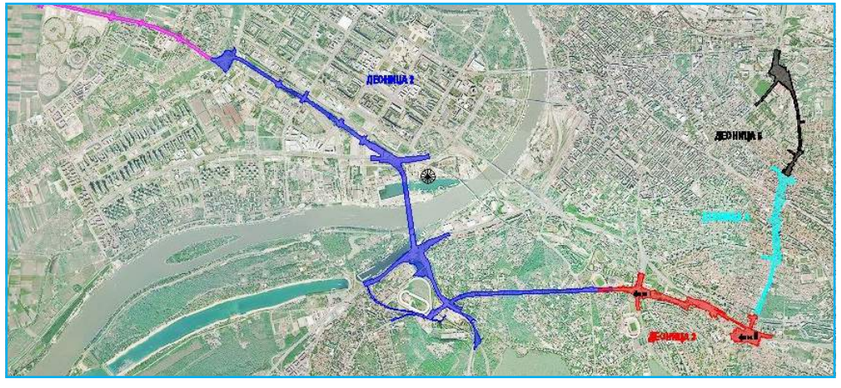

УМП-унутрашњи магистрални прстен

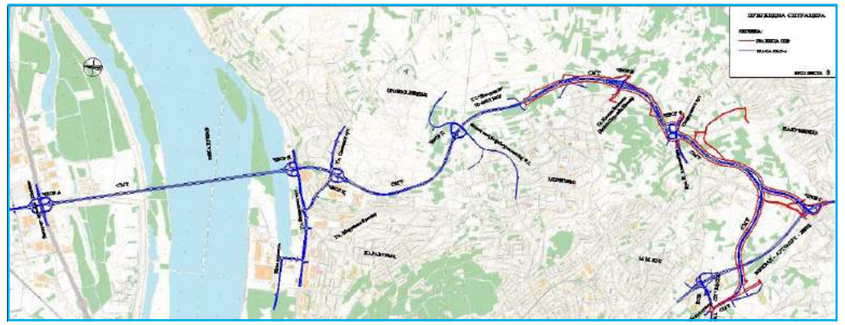

СМТ-спољна магистрална тангента

Укрштање СМТ-а са саобраћајницама нижег ранга вршиће се искључиво преко денивелисаних раскрсница.

Северна тангента

У систему уличне мреже Београда, Северна тангента припада категорији магистралних градских саобраћајница. Њеном изградњом створиће се услови међусобног повезивања два будућа моста преко Дунава (мост на позицији СМТ-а и мост на позицији Северне тангенте), штитиће се централно подручје од транзитног саобраћаја, јер се њеном изградњом стварају могућности да се на улазу у град саобраћај усмерава ка Зрењанинском и Панчевачком путу и даље ка северу, а омогућава се повезаност насеља на левој обали Дунава са општинама Земун и Нови Београд.
Два магистрална правца – коридор северне обилазнице и СМТ чине потенцијал будућег развоја подручја и саобраћајно решење за нарастајући транзитни саобраћај кроз могућност алтернативног међусобног повезивања појединих делова града без проласка кроз централно подручје.

Траса је подељена на две деонице укупне дужине 14,5 km. На траси је дефинисан мост преко Дунава – мост Михајла Пупина дужине 1500 m.

Стари савски мост

У оквиру израде ППРН за потребе израде пројекта Београд на води у зони Савског амфитеатра, саобраћајни правац преко Старог савског моста који повезује леву са десном обалом Саве планиран је као један од праваца за приступ комплексу Београд на води. Његова улога је да повеже уличну мрежу у оквиру границе плана са уличном мрежом ширег простора и омогући непосредни приступ наменама које су планиране.

Планира се продужетак улице Булевар Зорана Ђинђића од Милентија Поповића до улице Владимира Поповића.

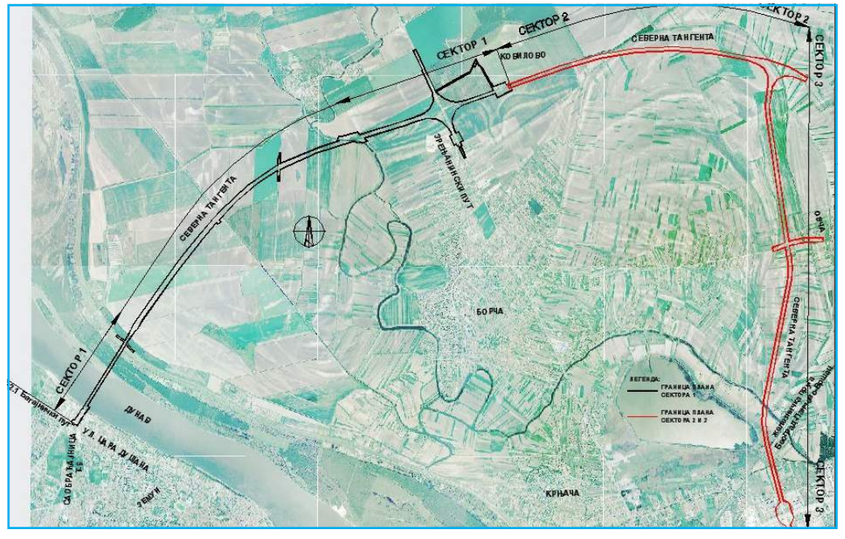

Северна тангента

Стари Савски мост

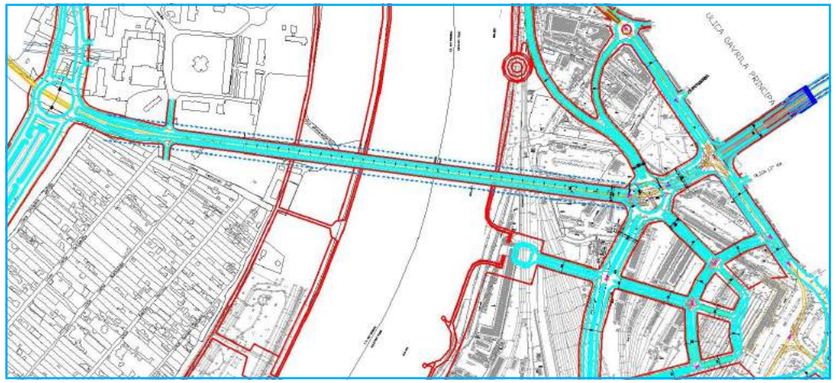

Саобраћајни правац преко Старог савског моста се планира у новом профилу. У средини новог профила планиран је коридор ширине 10,4 m за шински саобраћај а обострано се додају, на посебним конструкцијама, по један коловоз са по две саобраћајне траке (од 6,5 m) и пешачко-бициклистичком стазом (од 3m).

Тунел

Планирање овог саобраћајног правца са новим, већим капацитетом у складу је са потребама планираних намена у предметном простору али и у ширем смислу, са закључцима Студије Савског амфитеатра коју је израдио Урбанистички завод Београда 2008. године. Наиме, један од закључака ове студије јесте и потреба за планирањем једне везе између Савског и Дунавског амфитеатра испод Теразијског гребена.

Према подацима из бројања саобраћаја као и према расположивим подацима из Транспортног модела Београда 2015, саобраћајни правци који у постојећем стању представљају саобраћајнице са највећим обимом саобраћаја управо су саобраћајнице које повезују Савску и Дунавску падину.

Преме овој Студији, ова веза се реализује планирањем тунела чији би улазни портал био у зони Економског факултета, испод Каменичке улице (што представља наставак планиране саобраћајне везе преко Старог савског моста) а затим трасом испод Трга Републике наставља до излазног портала у улици Деспота Стефана. Траса ове тунелске везе је предмет посебног планског документа и овим решењем планиране су две тунелске цеви са порталима у Улици Гаврила Принципа односно Булевару Деспота Стефана.
Дужина тунелских цеви износи по 2001m а дубина тунела је највећа испод Трга Републике и износи око 38m.

Очекивани ефекти планирања тунелске везе Савске и Дунавске падине су:
- растерећење централног градског подручја од саобраћајних токова на правцу Нови Београд – Савски амфитетар – Ада Хуја,
- смањење садашње концентрације саобраћаја из централне градске

Тунел

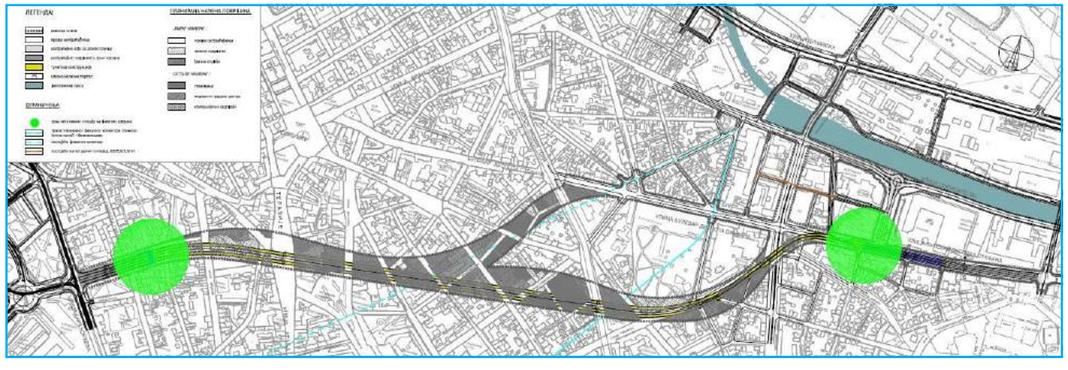

Интермодални терминал

зоне којом се очекује смањење концентрације свих загађујућих материја и нивоа комуналне буке што ће утицати на побољшање квалитета живота за становнике ове зоне,
- саобраћајним повезивањем две падине заокружује се просторно-функционална трансформација савског и дунавског амфитеатра.

Интермодални терминал

Основни циљ интермодалног транспорта је оптимизација употребе различитих видова транспортних средстава за све транспортне процесе, што ће довести до смањења трошкова и побољшања квалитета услуга. На предметном подручју се планира повезивање друмског и железничког транспорта интермодалних транспортних јединица, без бављења другим типовима вагона или не¬контејнеризованом робом.

Интермодални терминал „Батајница“ ће се састојати из неколико функционалних делова. Најважнији део је манипулативна област, која се састоји од:
- колосека: два претоварна колосека за утовар и истовар контејнера и један додатни манипулативни колосек за локомотиву,
- саобраћајних трака за пролаз камиона: пролазна, утоварно-истоварна, резервна и трака за излаз у случају опасности,
- контејнерског складишта: три контејнерске линије за привремено складиштење контејнера.

Логистички центар обезбеђује: складиштење (у халама и на отвореном), транспортне услуге, претовар, одржавање возила и контејнера, управно-административне делатности и сл.

Нова Лука Београд

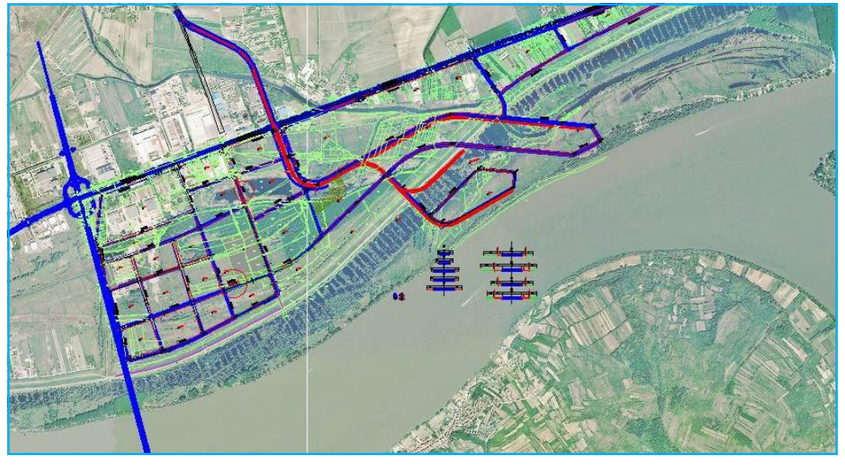

Нова Лука Београд

Позиција, обим и учешће луке „Београд“ као мултимодалног траспортног чвора, у укупном обиму лучких делатности које се обављају у лукама на Дунаву у Републици Србији, у наредном периоду зависиће од следећих активности:

- стратешких опредељења надлежних Републичких институција по питању утврђивања лучког подручја,
- расподеле активности по питању врста роба у више мањих лука на територији града,
- изради студијске и планско-техничке документације за изградњу нове луке на левој обали Дунава у Панчевачком риту,
- потреби да се у разматрање укључе и потенцијалне локације изван подручја ГУП-а Београда.

Урбанистичким плановима за предложене локације који су у поступку израде, биће сагледане могућности повезивања ових подручја са примарним друмским и железничким правцима.

Прокоп

Како је у току реализација пројекта Београд на води, према Просторном плану подручја посебне намене уређења дела приобаља града Београда – подручје приобаља реке Саве за пројекат „Београд на води“ („Службени гласник РС“ бр. 7/2015) којим је планирано измештање свих железничких постројења, објеката и пруга из Савског амфитеатра, то је у склопу тих активности започето више планова детаљне разраде са сврхом комплетирања планске документације и стварање услова за несметано функционисање железничког саобраћаја у оквиру Београдског железничког чвора. Поступак измештања капацитета железнице из Савског амфитеатра се одвија фазно и не омета њено оперативно функционисање, као и функционисање осталих саобраћајних подсистема који су функционално везани за железницу.
Реконструкцијом и даљом изградњом железничке станице „Београд Центар“ у Прокопу створиће се услови за наставак процеса измештања железничке инфраструктуре из Савског амфитеатра.

Железничка станица „Београд Центар“ у Прокопу заједно са железничком станицом „Нови Београд“ представљаће примарне железничке станице за одвијање путничког саобраћаја.
Пројекат је делимично реализован.

Аеродром

Основа за организацију ваздушног саобраћаја у Београду је Аеродром „Никола Тесла“ са свим својим капацитетима у погледу промета путника и роба. Аеродром „Никола Тесла“ се налази на територији општине Сурчин и састоји се од полетно-слетне стазе, паралелне рулне стазе, система рулних стаза са спојницама, пристанишних платформи, терминала, и пратећих објеката. Комплекс обухвата површину од око 390 ha.

Прокоп

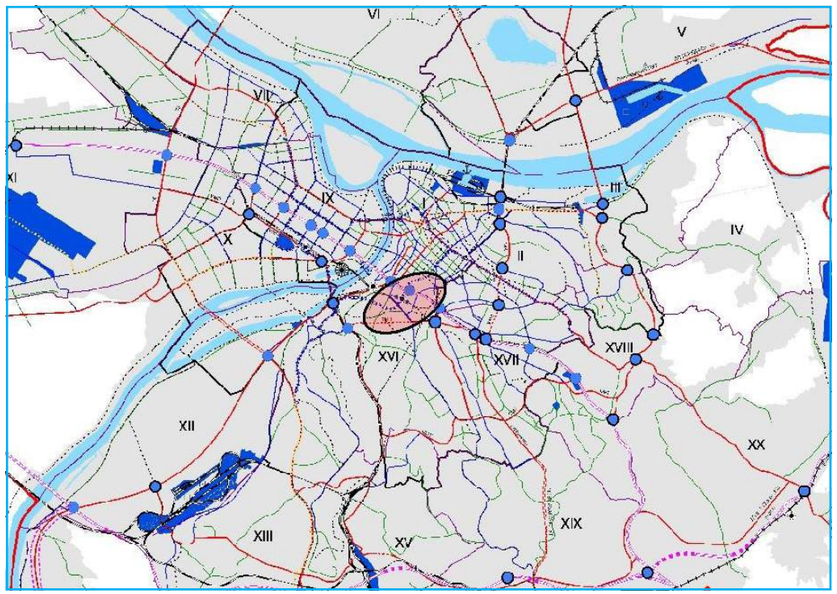

У погледу броја путника Аеродром „Никола Тесла“ ради на граничним пројектованим капацитетима (око 5,6 милиона путника годишње) те је у складу са тим потребно започети активности на проширењу расположивих капацитета.
Аеродромски комплекс је са градом повезан преко друмских саобраћајница – државног пута IA реда број 1 (E-75) или преко саобраћајнице која од Сурчинске улице води ка комплексу Аеродрома.

Поред Аеродрома „Никола Тесла“ у оквиру административног подручја града Београда налази се и војни аеродром „Батајница“ за који је према Генералном плану Београда („Службени лист града Београда“ 11/2016) потребно преиспитати могућност увођења у цивилни режим саобраћаја са нагласком на карго саобраћај и коришћење од стране нискотарифних компанија.

Према расположивим подацима од 2010. до 2014. године број превезених путника и робе је порастао за преко 40%. Међутим како је капацитет путничког терминала 5,6 милиона путника годишње, а карго терминала 35.000 t годишње, то на Аеродрому „Никола Тесла“ постоји још мало технолошких резерви.

Аеродром

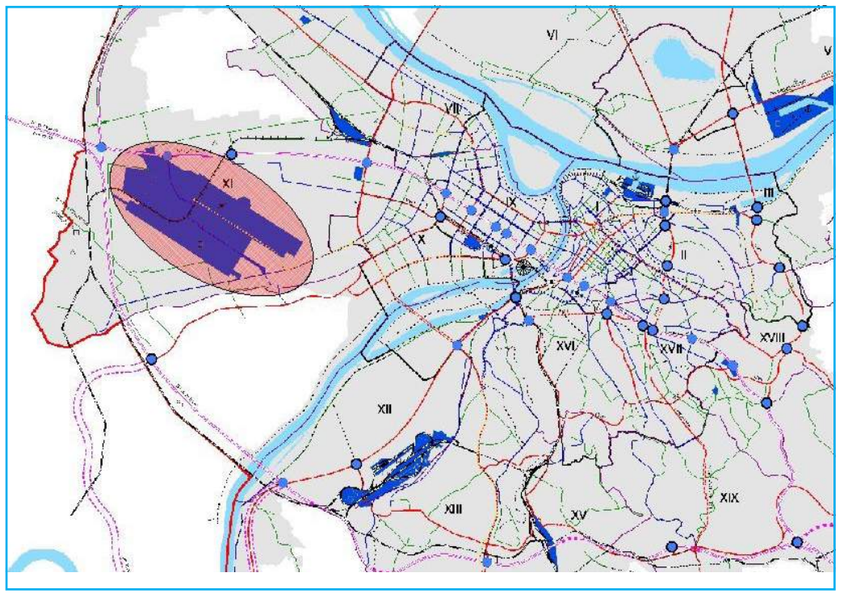

ЖИРИ И САВЕТ
26. САЛОНА УРБАНИЗМА
ДОДЕЉУЈУ

26

Велика награда
26. Међународног салона урбанизма

Урбанистичком заводу Београда, ЈУП

INTERNATIONAL
URBAN PLANNING
EXHIBITION

МЕЂУНАРОДНИ
САЛОН
УРБАНИЗМА

Председник
ЖИРИЈА 20. САЛОНА УРБАНИЗМА

Председник
САВЕТА САЛОНА УРБАНИЗМА

Председник
УДРУЖЕЊА УРБАНИСТА СРБИЈЕ

НИШ, 08.11.2017.

Организатор Салона:
Удружење урбаниста Србије

Реализација Салона:
Удружење урбаниста Србије
ЈП Завод за урбанизам Ниш и Друштво урбаниста Ниша

Генерални покровитељи:
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Град Ниш
Генерални спонзор:
Sika group
Покровитељ:
Rofix

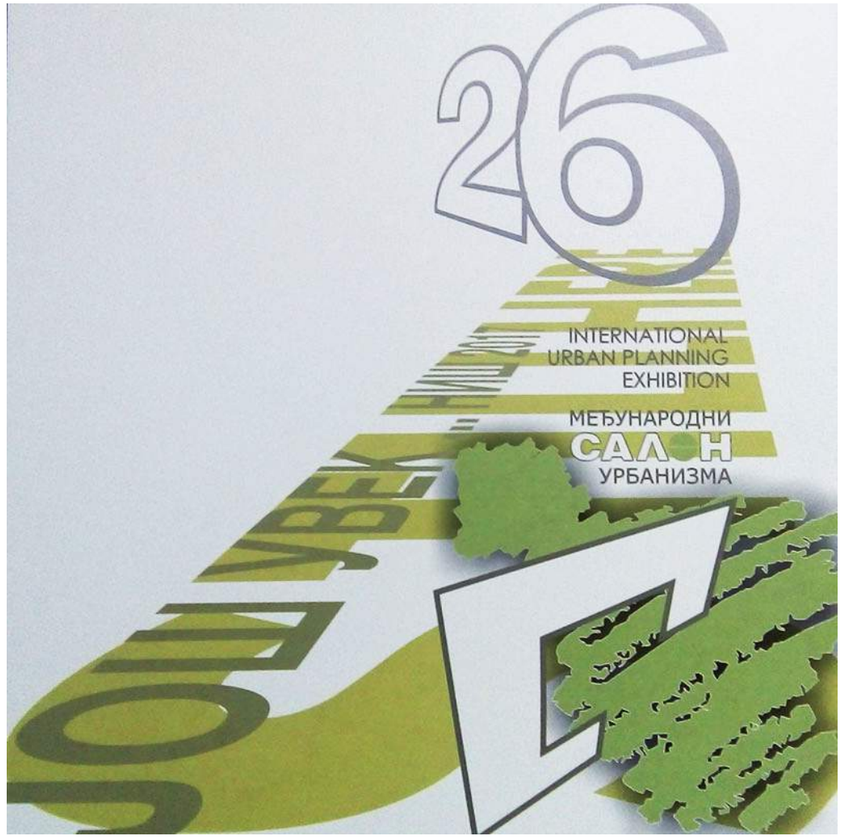

26. САЛОН УРБАНИЗМА

Припремила:
Андреа Ђорђевић,
маст.инж.арх.

Традиција отварања Салона урбанизма на Светски дан урбанизма, 8. новембра, наставила се и ове, 2017. године. Свечано отварање 26. Међународног салона урбанизма у Нишу било је место сусрета бројних урбаниста из Србије и региона.

На 26. Међународном салону урбанизма Урбанистички завод Београда, ЈУП понео је **ВЕЛИКУ НАГРАДУ САЛОНА УРБАНИЗМА**. Према речима жирија, резултати Урбанистичког завода остварени у протеклој години и приказани на Салону, издвојили су се од осталих по критеријумима изузетности, квалитета, значајности и свеобухватности тема. Такође, Урбанистичком заводу Београда додељена је ПРВА НАГРАДА у категорији „Планови детаљне регулације" за План детаљне регулације „Ада Циганлија", као и ТРЕЋА НАГРАДА у истој категорији за План детаљне регулације Савска и Језерска тераса, општина Чукарица.

Салон урбанизма, традиционална годишња манифестација Удружења урбаниста Србије која представља смотру најзначајнијих, актуелних остварења у области просторног и урбанистичког планирања, урбанистичког пројектовања и реализација, ове године представила је укупно 131 рад из земље и иностранства у 14 такмичарских категорија.

Урбанистички завод Београда учествовао је на Салону са рекордним бројем од једанаест радова, у две категорије: девет радова у категорији „Планови детаљне регулације" и два рада у категорији „Истраживања и студије из области просторног и урбанистичког планирања", који су на наредним страницама укратко приказани.

Жири 26. Салона радио је у саставу: др Саша Милијић, председник; Јасна Ловрић, заменик председника; Лидија Стефановић Николић; проф. др Бојан Тепавчевић и др Соња Радовић Јеловац.

Укупан број изложених радова у свим претходним годинама износио је неколико хиљада, па је овај високи реноме додатна обавеза да се из године у годину унапреди целокупна организација салона, који има међународни карактер и масовност радова учесника. Салон је свечано отворио градоначелник града Ниша Дарко Булатовић.

Премијерна поставка Салона урбанизма приказана је у Официрском дому у Нишу, од 8. до 15. новембра. Као и сваке године, целокупна или делимична поставка Салона путоваће и презентоваће се у градовима у земљи и иностранству.

Фотографије са свечаног отварања 26. Међународног Салона урбанизма у Нишу

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА БЛОК ИЗМЕЂУ УЛИЦА: ЦАРА ДУШАНА, ФИЛИПА ВИШЊИЋА, ЗАДУЖБИНСКЕ, МОСТАРСКЕ И ШУМАДИЈСКЕ, ГРАДСКА ОПШТИНА ЗЕМУН

Аутори:

Иван Лалић, дипл.инж.архитектуре

Марија Миловановић, дипл.инж. архитектуре

Инвеститор:

Грађевинска дирекција Србије

Категорија Салона урбанизма:

Планови детаљне регулације

Планом је обухваћен део територије општине Земун површине око 9 ha. Планирана је пренамена комплекса касарне „Алекса Дундић" у мешовите градске центре и вишепородично становање као и задржавање комплекса школе за ученике оштећеног вида „Вељко Рамадановић". У оквиру новог стамбено-пословног комплекса планирани су пратећи садржаји: предшколска установа, здравствена амбуланта, дневни центар и клуб за стара лица и библиотека.

Трансформација војног комплекса „Алекса Дундић" планирана је у складу са наменама, урбаном структуром и карактером околног ткива чиме је унапређено непосредно окружење и повећана атрактивност ширег подручја овог дела Земуна.

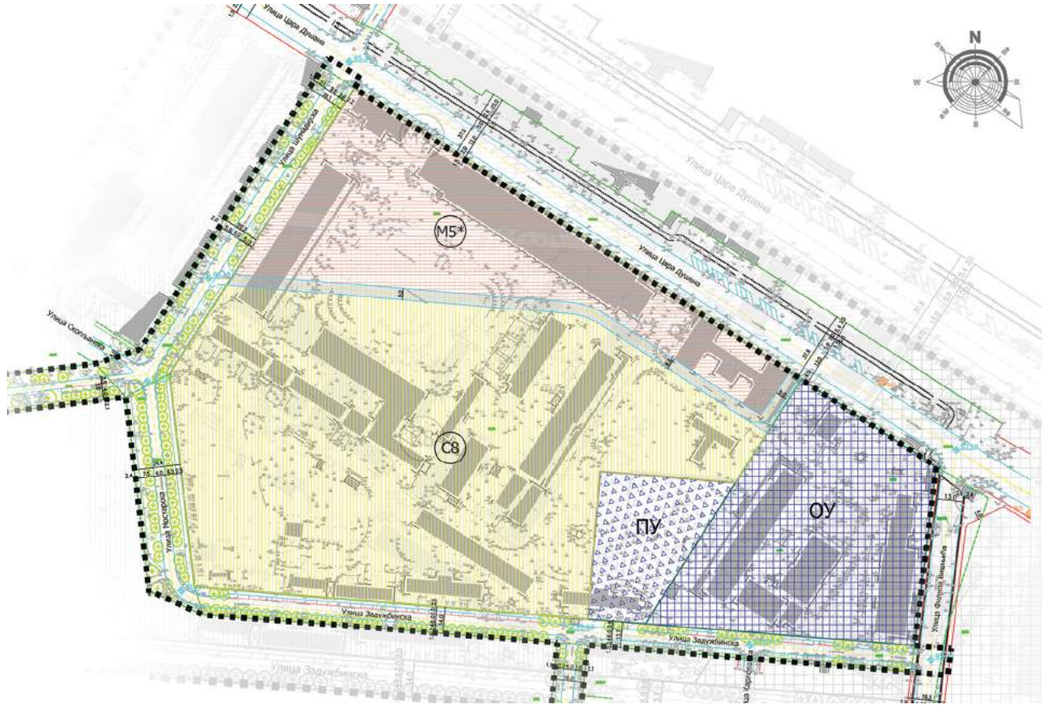

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ БЛОКОВА 25 И 26 У НОВОМ БЕОГРАДУ, ГРАДСКА ОПШТИНА НОВИ БЕОГРАД

Аутори:
Мила Миловановић, дипл.инж.арх.
Јелена Ђерић, дипл.инж.арх.
Инвеститор:
Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП
Категорија Салона урбанизма:
Планови детаљне регулације

Блокови 25 и 26 су најзначајнији ресурс централне зоне Новог Београда и планирано је да функционално и обликовно представљају градски центар. Ови блокови су место концентрације највећих урбаних потенцијала и вредности града у погледу: будућег друштвеног и културног живота и концентрације највећег интереса за улагања. Велики потенцијал овог простора је и планирано формирање градског трга који ће парковским уређењем и садржајима представљати репрезентативан простор у мрежи градских уређених простора. Планирање високих објеката у Блоку 26, доприноси просторној дефиницији централне зоне Новог Броеграда и формирању репера у значајним визурама града. Приземља планираних објеката су транспарентна и представљају интегрални део главних пешачких кретања.

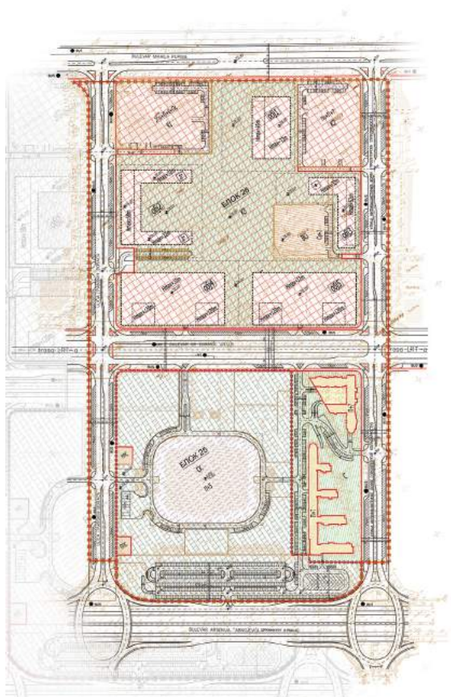

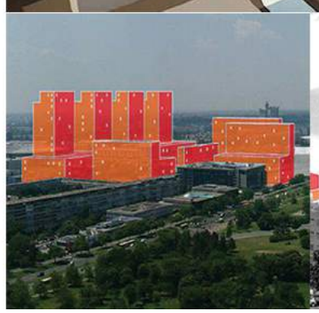

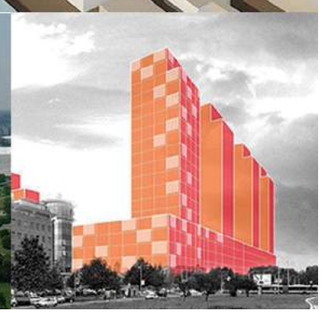

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПРИВРЕДНЕ ЗОНЕ ИЗМЕЂУ САОБРАЋАЈНИЦЕ СМТ, ПАНЧЕВАЧКОГ ПУТА И ДУНАВА, ГРАДСКА ОПШТИНА ПАЛИЛУЛА

Аутори:
мр Милица Гроздановић, дипл.инж.арх.
Емил Димитров, дипл.инж.арх.
Инвеститор:
Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП
Категорија Салона урбанизма:
Планови детаљне регулације

Подручје површине од око 460 ha представља значајан развојни потенцијал града, предмет је плана који треба да обезбеди услове за реализацију садржаја лучке делатности за потребе терминала за расуте терете (агрегате), мултимодалног чвора, нове привредне зоне и садржаја слободне зоне Рева.

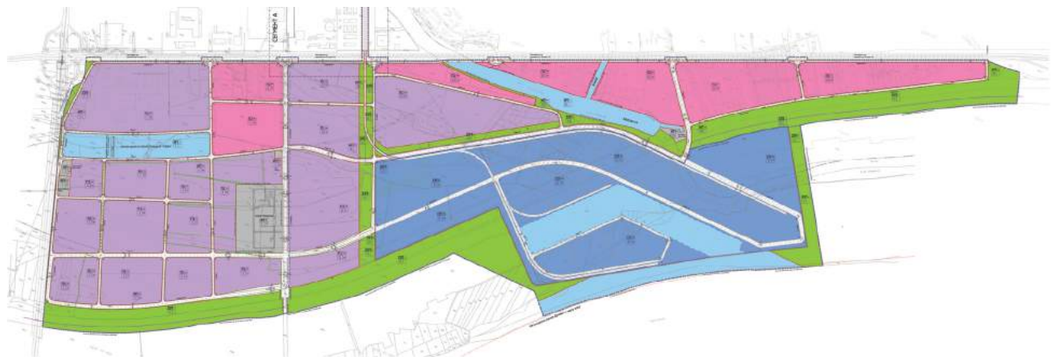

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ЗОНУ КОМЕРЦИЈАЛНИХ И ПРИВРЕДНИХ САДРЖАЈА ДУЖ АУТО-ПУТА БЕОГРАД-НИШ, ЈУЖНО ОД НАПЛАТНЕ РАМПЕ БУБАЊ ПОТОК, ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ВОЖДОВАЦ И ГРОЦКА - ЦЕЛИНА 2

Аутори:

Радмила Грубишић, дипл.инж.арх.

мр Лидија Јовановић Ненадовић, дипл. инж.арх.

Инвеститор:

Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП

Категорија Салона урбанизма:

Планови детаљне регулације

Захваљујући присуству два вида саобраћаја великог капацитета и домета - аутопут и железница, и близини београдског тржишта, привредна зона Врчин представља значајан развојни потенцијал града на јужном улазно-излазном правцу. Планира се потпуна трансформација неизграђених површина дуж аутопута Београд-Ниш, од Бубањ потока до насеља Врчин, формирање нових локација за развој производних и комерцијалних делатности и уређење јавних површина и објеката. За активирање зоне неопходни су обимни радови на уређењу и насипању терена (2,5 m), регулисању водотокова, инфраструктурном и саобраћајном опремању. На основу Плана прве фазе изведен је комплекс ИКЕА. Другом фазом разрађена је територија површине 145 ha, од петље Транспед до насеља Врчин.

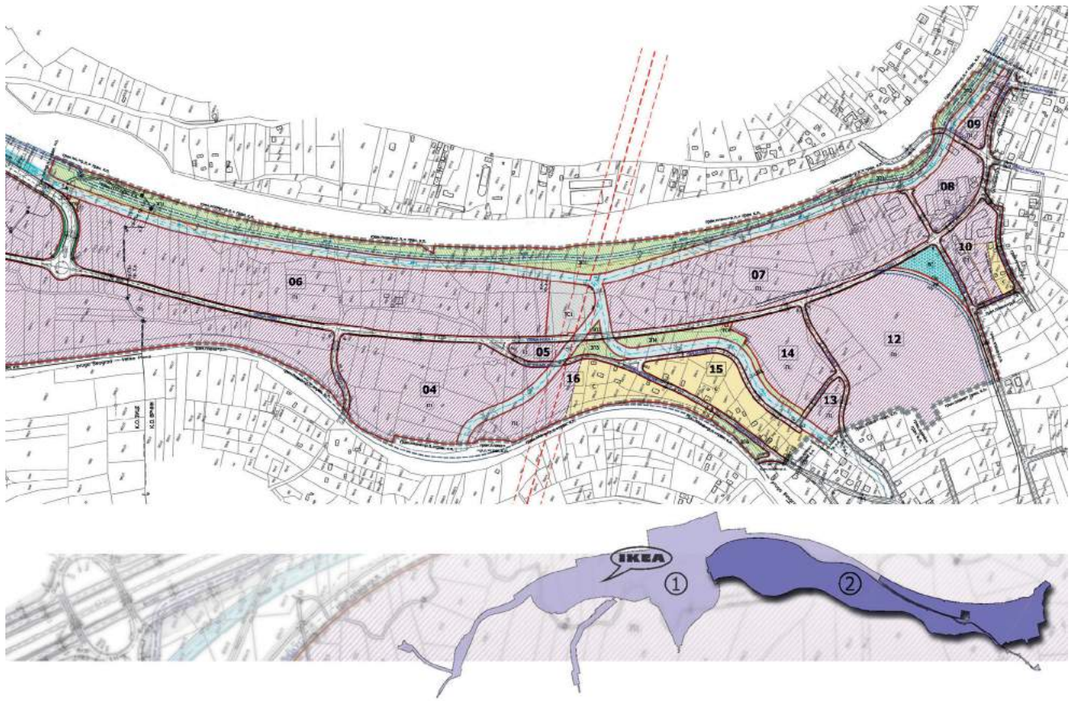

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ШИРЕГ ПОДРУЧЈА УЗ УЛИЦУ ВОЈВОДЕ СТЕПЕ

Аутори:

Јелена Јовић, дипл.инж.арх.

Зорица Ромић Алавантић, дипл.инж.арх.

Инвеститор:

Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП

Категорија Салона урбанизма:

Планови детаљне регулације

Планом је обухваћен део територије општине Вождовац, између аутокоманде и трошарине, површине око 80 ha и пружа се својом подужном осом у у правцу север-југ. Циљ израде плана је уочена потреба да се ускладе параметри дати Закључком Комисије за планове Скупштине града Београда и Генералним планом Београда 2021, а све у светлу израде Нацрта плана генералне регулације јединице локалне самоуправе града Београда. Други важан циљ је био преиспитивање урбанистичког решења регулације Улице војводе Степе, као и целокупног саобраћајног концепта на територији Плана.

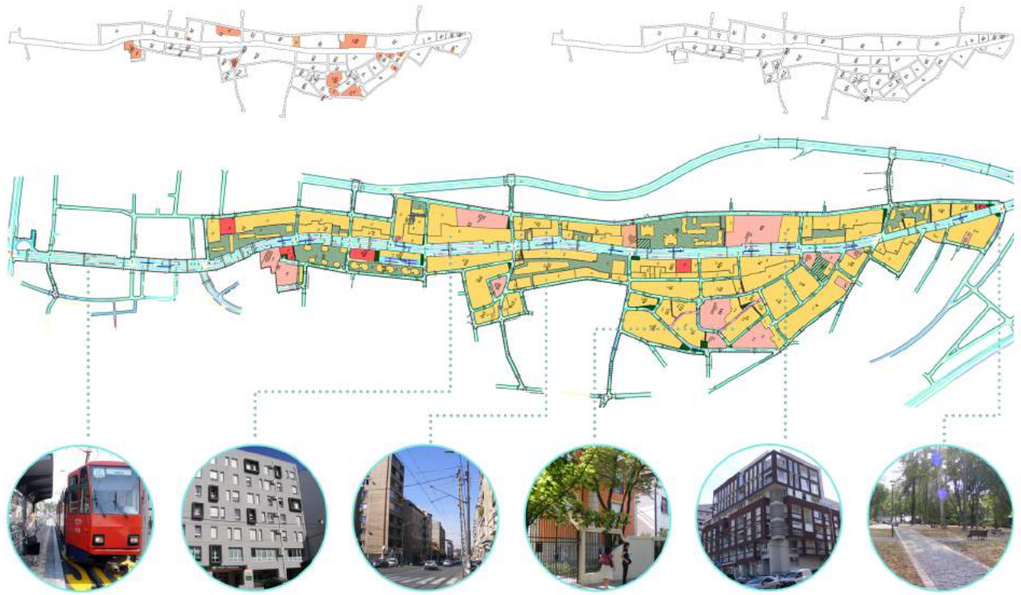

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ НАСЕЉА КРЊАЧА, ОПШТИНА ПАЛИЛУЛА

Аутори:
Весна Исајловић, дипл.инж.арх.
Весна Мартиновић, дипл.инж.арх.
Инвеститор:
Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП
Категорија Салона урбанизма:
Планови детаљне регулације

Граница Плана обухвата део територије ГО Палилула, површине око 731 ha. Основни циљ израде Плана је очување постојећих квалитетних зона становања, санација непланске изградње и опремање комуналном инфраструктуром. Поред планираног проширења Зрењанинског пута планира се трансформација контактног ткива у зону комерцијалних делатности, односно развој централних функција са становањем. Предметно подручје је посебан стратешки циљ у развоју града – оријентација Београда ка Дунаву (један од два стратешка саобраћајна коридора - Европски коридор 7) и представља огроман развојни потенцијал на нивоу целог града.

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПРОСТОРНО КУЛТУРНО ИСТОРИЈСКЕ ЦЕЛИНЕ ЦЕЛИНЕ ТОПЧИДЕР - II ФАЗА, ЦЕЛИНА 3, ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ САВСКИ ВЕНАЦ, ЧУКАРИЦА И РАКОВИЦА

Аутори:
Радмила Грубишић, дипл.инж.арх.
Катарина Чавић-Лакић, дипл.инж.пејз.арх.
Вера, Михаљевић, дипл.инж.арх.
Инвеститор:
Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП
Категорија Салона урбанизма:
Планови детаљне регулације

У просторној културно-историјској целини „Топчидер", постоји низ културних и историјских вредности, природних лепота и реткости који представљају хомогену целину створену природним условима и људским радом. Предметни план обухвата највећи део заштићене целине, тако да је главни циљ израде плана био заштита и афирмација природних и културно историјских вредности овог подручја обезбеђењем планских могућности за унапређење коришћења постојећих и пажљиво увођење нових садржаја подређених јединственом амбијенталном окружењу. Остали циљеви израде плана били су планско дефинисање мера заштите културно-историјског наслеђа и природних добара у границама Плана, њихово очување и унапређење, дефинисање јавног интереса, провера планираних и дефинисање нових саобраћајних коридора.

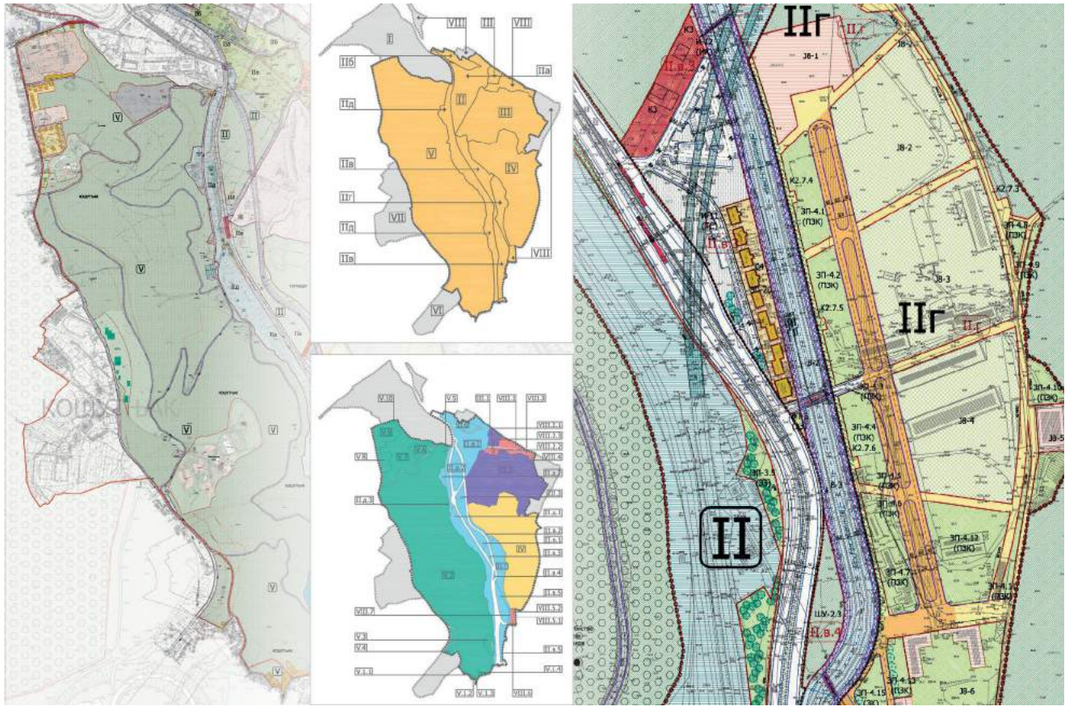

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ “АДА ЦИГАНЛИЈА”

Аутори:
Љиљана Белош, дипл.инж.арх.
Драгица Лилић, дипл.инж.арх.
Инвеститор:
Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП
Категорија Салона урбанизма:
Планови детаљне регулације

Планом је обухваћен део територије општина Нови Београд, Савски Венац и Чукарица, простор површине око 1072,69 ha, од тога копна око 824,46 ha, водене површине око 248,23 ha. Простор обухваћен границом плана, комплекс Ада Циганлија, Ада Мећица са делом Макишког поља у целости је од изузетног значаја за Београд и има третман општег добра, доступног свима под једнаким околностима као градски спортски и рекреативни центар са јавним режимом коришћења. Један од циљева израде плана је заштита животне средине, односно заштита уже зоне санитарне заштите и обезбеђење снабдевања града водом, односно уређење и унапређење природних добара.

План детаљне регулације „Ада Циганлија” добитник је ПРВЕ награде 26. Међународног салона урбанизма у категорији „Планови детаљне регулације“.

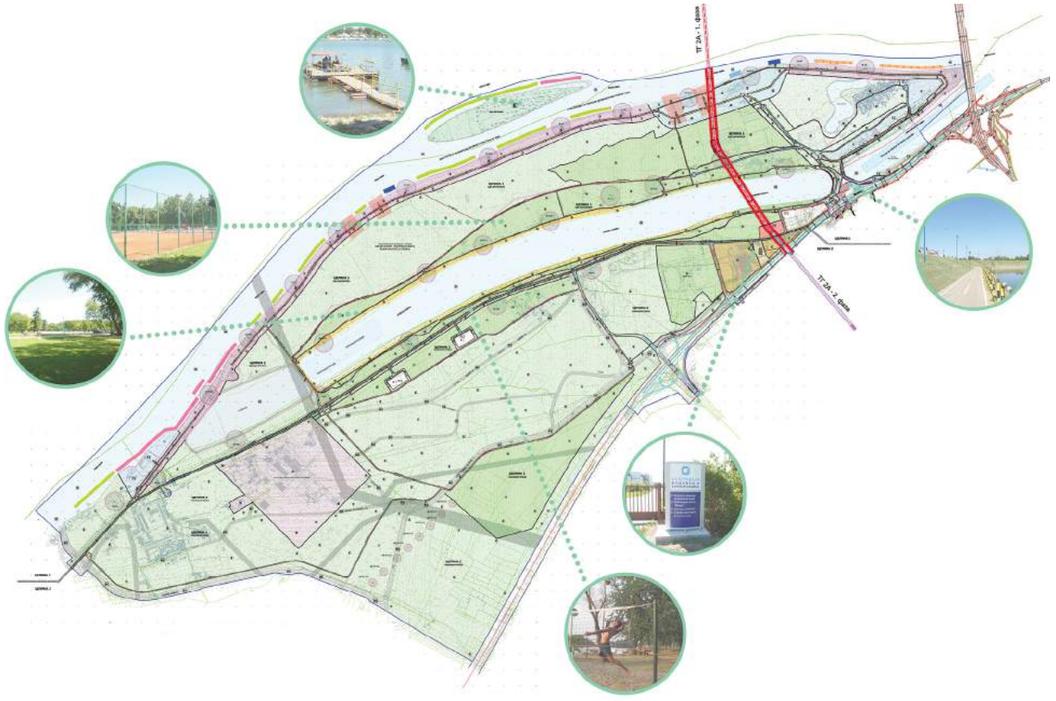

ЖИРИ И САВЕТ
26. САЛОНА УРБАНИЗМА
ДОДЕЉУЈУ
ПРВУ НАГРАДУ
ПЛАНОВИ ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

ЗА РАД
План детаљне регулације “АДА ЦИГАНЛИЈА"

Урбанистички завод Београда, ЈУП

Љиљана, Белош, дипл.инж.арх, Драгица Лилић, дипл.инж.арх.

INTERNATIONAL URBAN PLANNING EXHIBITION
МЕЂУНАРОДНИ САЛОН УРБАНИЗМА

Председник
ЖИРИЈА 20. САЛОНА УРБАНИЗМА

Председник
САВЕТА САЛОНА УРБАНИЗМА

Председник
УДРУЖЕЊА УРБАНИСТА СРБИЈЕ

НИШ, 08.11.2017.

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ САВСКА И ЈЕЗЕРСКА ТЕРАСА, ОПШТИНА ЧУКАРИЦА

Аутори:
Дарија Барањин, дипл.инж.арх.
Весна Исајловић, дипл.инж.арх.
Инвеститор:
Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП
Категорија Салона урбанизма:
Планови детаљне регулације

Основни циљ израде Плана детаљне регулације насеља Савска и Језерска тераса, општина Чукарица („Службени лист града Београда“ бр. 10/17) је стварање планског основа за изградњу новог стамбеног насеља за око 50.000 становника на површини од око 540 ha, које се састоји од осам просторних целина, на претежно неизграђеној територији. Границом Плана су обухваћена и непланski грађена подручја у ободним деловима постојећих насеља Железник и Жарково.

Осим потенцијала овог простора за развој стамбеног насеља, предметна територија је значајна са аспекта планирања спортско-рекреативних комплекса, система зелених површина, садржаја културе, централних и јавних функција, као и других садржаја значајних и за шире окружење.

План детаљне регулације насеља Савска и Језерска тераса добитник је ТРЕЋЕ награде 26. Међународног салона урбанизма у категорији „Планови детаљне регулације“.

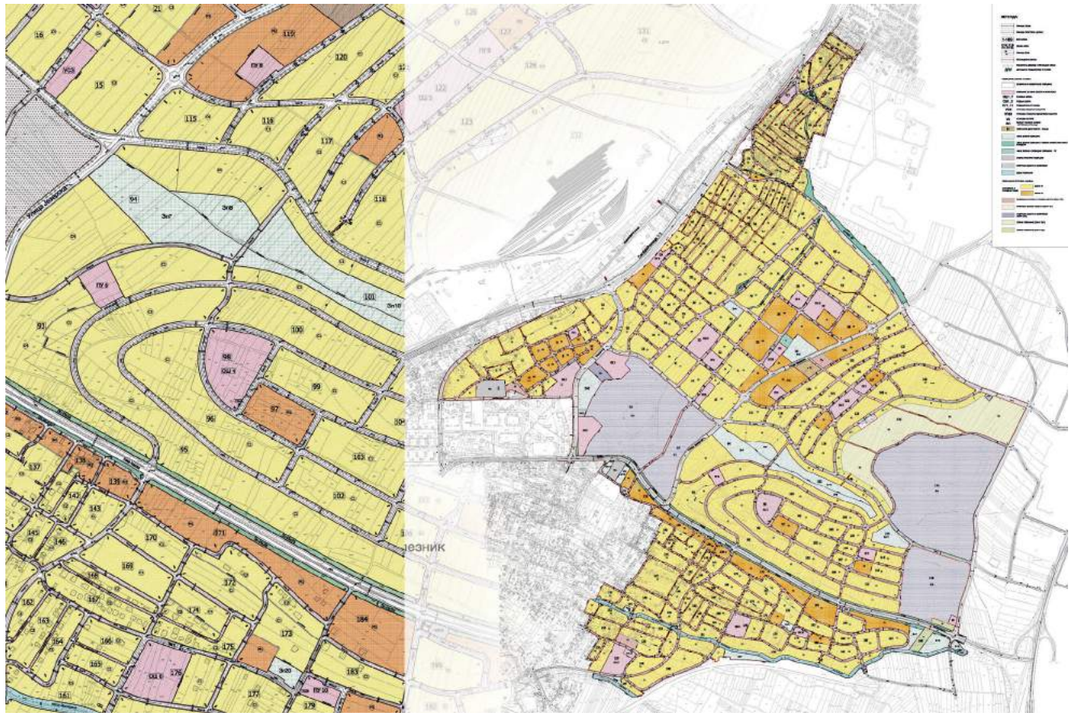

ЖИРИ И САВЕТ
26. САЛОНА УРБАНИЗМА
ДОДЕЉУЈУ
ТРЕЋУ НАГРАДУ
ПЛАНОВИ ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

ЗА РАД
План детаљне регулације насеља Савска и Језерска тераса, општина Чукарица

Урбанистички завод Београда, ЈУП

Дарија Бањанин, дипл.инж.арх, Весна Исајловић, дипл.инж.арх

INTERNATIONAL URBAN PLANNING EXHIBITION
МЕЂУНАРОДНИ САЛОН УРБАНИЗМА

Председник
ЖИРИЈА 20. САЛОНА УРБАНИЗМА

Председник
САВЕТА САЛОНА УРБАНИЗМА

Председник
УДРУЖЕЊА УРБАНИСТА СРБИЈЕ

УДРУЖЕЊЕ УРБАНИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД BEOGRAD

НИШ, 08.11.2017.

СТУДИЈА КАПАЦИТЕТА И ТИПОЛОГИЈЕ ИЗГРАДЊЕ НА ПРОСТОРУ ЛЕВЕ ОБАЛЕ САВЕ

Аутори:

Ана Граовац, дипл.инж.арх.

Ана Лазовић, дипл.инж.арх.

Мила Миловановић, дипл.инж.арх.

Инвеститор:

Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП

Категорија Салона урбанизма:

Истраживања и студије из области просторног и урбанистичког планирања

Јединствено сагледавање подручја леве обале реке Саве спроведено је на нивоу анализе потенцијалних утицаја различитих урбанистичких параметара и норматива на биланс намена површина, укупне капацитете изградње и густину становања који могу да се планирају на овом простору. Кроз израду студије осмишљен је низ корака који доводе у везу планирану физичку структуру, дакле архитектонско-урбанистички аспект планирања, са стратешким аспектима планирања попут остварених стандарда становања, демографије, економије или екологије. У том смислу, установљен је и сет алата који се може употребљавати за квалитетније и прегледније доношење планерских одлука.

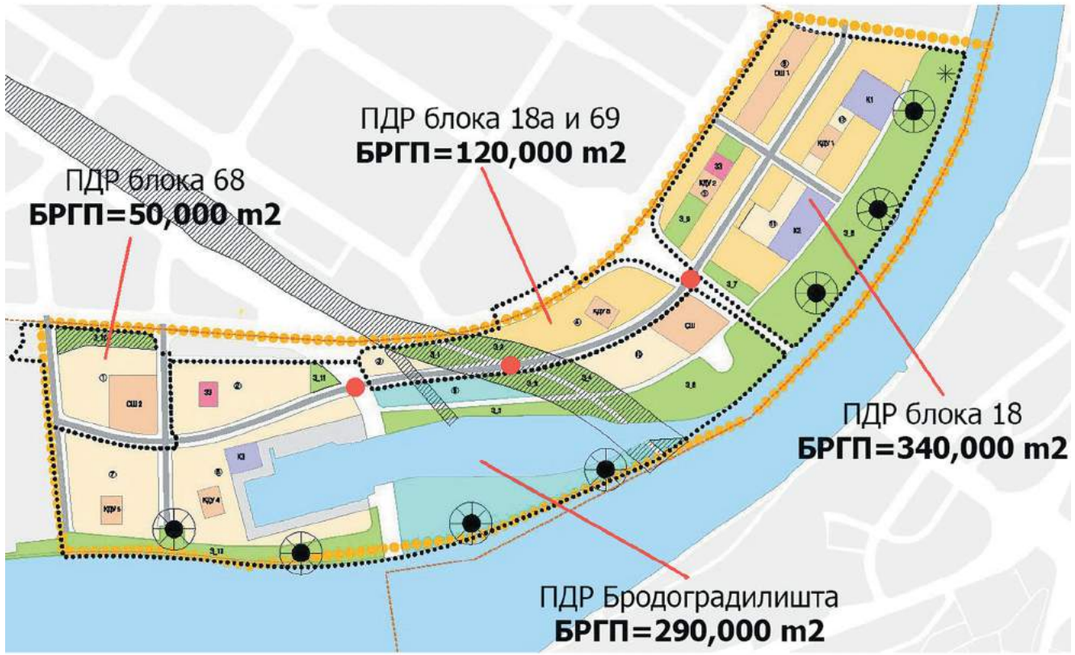

ПЛАН ТУРИСТИЧКИХ ЗОНА И ЛОКАЦИЈА ГРАДА БЕОГРАДА

Аутор:

Маја Јоковић-Поткоњак, дипл.инж.арх.

Инвеститор:

Град Београд - Градска управа-Секретаријат за привреду

Категорија Салона урбанизма:

Истраживања и студије из области просторног и урбанистичког планирања

План туристичких зона и локација града Београда произашао је из потребе, града Београда, за индентификовањем и дефинисањем просторних јединица (зона и локација) које представљају основ развоја туризма Града и чине значајан елемент концепта урбаног развоја и унапређења идентитета Београда. Циљеви Плана су: препознавање потенцијала развоја, формирање критеријума за дефинисање туристичких зона и локација, мапирање и просторно дефинисање туристичких зона и локација, дефинисање услова за уређење и унапређење постојећих и формирање нових зона и локација, успостављање основе за доношење градских одлука и уредби у области туризма и угоститељства.

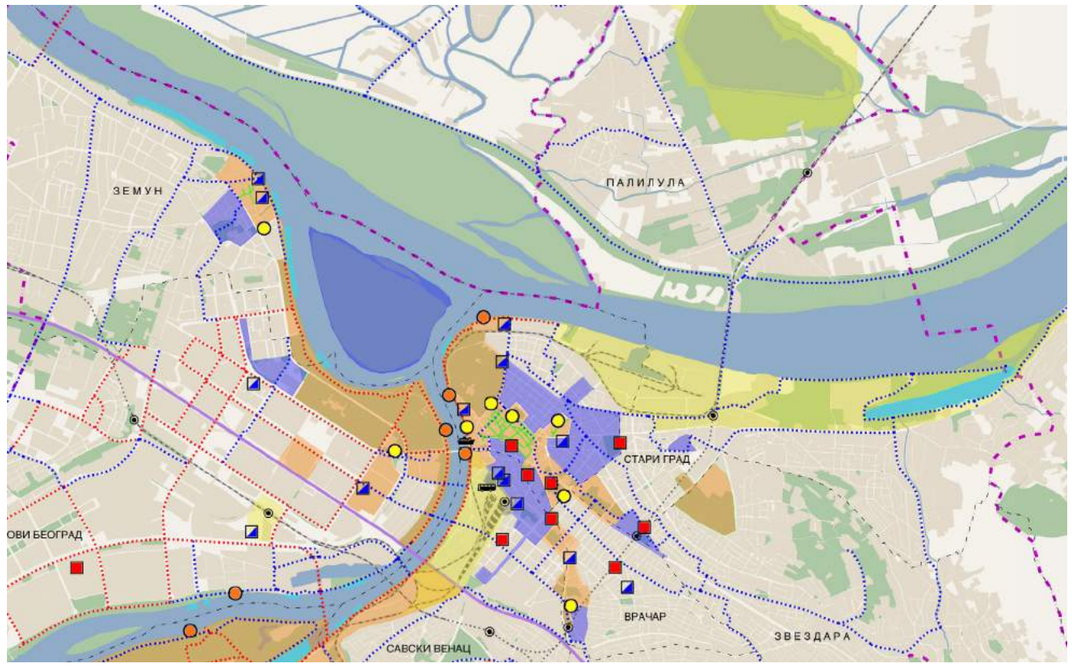

ПОСЕТА ГРАДОНАЧЕЛНИКА БЕОГРАДА УРБАНИСТИЧКОМ ЗАВОДУ

Припремила:
Сања Ђорђевић,
дипл.инж.арх.

Градоначелник Београда Синиша Мали посетио је 6. октобра 2017. године Урбанистички завод Београда. Разговарао је са руководством и запосленима и истакао да је Урбанистички завод, као јавно предузеће Града Београда, био покретачка снага која је стајала иза великог броја инвестиција које се дешавају у главном граду.

Такође је навео да је у претходне три године Урбанистички завод завршио око 100 планова, да је 65% територије града у овом тренутку покривено плановима, а да се очекује да ће у наредном периоду бити завршено још 120 планова, који су тренутно у изради, па ће чак 90 одсто територије града бити покривено плановима.

Градоначелник се захвалио директорки Завода мр Весни Тахов, која својом енергијом покреће тимски рад, као и запосленима. Запослени су у разговору, како је навео Градоначелник, истакли да им није битна само плата, него и савремени рачунарски програми, бољи рачунари, као и стручно усавршавање. Такође су истакли и да је потребно подмладити колектив, имајући у виду да је просек старости запослених око 48 година, а да обука за одговорног урбанисту траје око 5 година. С тим у вези су замолили Градоначелника да им помогне у решавању тог проблема, односно да се дозволи запошљавање младих кадрова, како би Урбанистички завод као стручна институција у области планирања задржала континуитет у квалитету.

Градоначелник је истакао и да Урбанистички завод следеће године обележава 70 година од оснивања и да је то потребно на адекватан начин обележити. Имајући у виду да ће то бити круна рада Урбанистичког завода обећао је да ће Град помоћи у обележавању јубилеја.

НАГРАДА ГРАДА БЕОГРАДА ЗА 2016. ГОДИНУ

Архитекте Сања Ђорђевић и Весна Радовановић из Урбанистичког завода Београда добитнице су престижне награде града Београда у категорији архитектура и урбанизам за План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе – град Београд (целине I-XIX).

Припремила:
Марија Лалошевић,
дипл.инж.арх.

Награда Града Београда, као престижна награда, додељује се једном годишње, за дело које представља највредније достигнуће у уметности, науци, медицини, архитектури и урбанизму, пољопривреди, новинарству, образовању и спорту.

У децембру 2016. године расписан је конкурс за доделу Награде града Београда за 2016. годину, за дело које је постало доступно јавности први пут на територији града Београда у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2016. године.

У категорији архитектура и урбанизам, награда се додељује за реализовано дело из области архитектуре, урбанизма или реконструкције објеката, односно за урбанистички план за концепцију и методологију, под условом да је усвојен и да је његова реализација отпочела.

Награда града Београда за 2016. годину у категорији архитектура и урбанизам припала је колегиницама из Урбанистичког завода Београда, архитекти Сањи Ђорђевић и архитекти Весни Радовановић, за План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе – град Београд (целине I-XIX).

Награду је 18. априла 2017. године, на свечаној седници Скупштине града Београда, доделио градоначелник Синиша Мали.

Обраћајући се добитницима, градоначелник је подсетио да се ова награда додељује дванаести пут заредом у оквиру прославе „Дана Београда" и истакао следеће: *„Награде додељујемо онима који су својим достигнућима и резултатима рада заслужили да добију награду Града. На вама добитницима је и част и одговорност да будете узор онима који раде и стварају у Београду, и који желе да промене наш град набоље, стварајући бољу будућност за све нас и нашу децу. Много пута су ме питали шта наш град разликује од других и увек одговарам да, поред тога што као и сваки други има музеје, позоришта и све друго, Београд има и људе какве други градови немају. Људи који седе данас са нама само су неки од стотина хиљада људи који су стварали историју Београда. Данас то радите ви и треба да будете светионик онима који долазе иза нас, учећи их како треба својим трудом, радом и стваралаштвом да мењају ствари за боље сутра".*

ПОВЕЉА АСОЦИЈАЦИЈЕ ПРОСТОРНИХ ПЛАНЕРА СРБИЈЕ УРБАНИСТИЧКОМ ЗАВОДУ БЕОГРАДА

Припремио:
Драгослав Павловић,
дипл.пр.планер

Поводом значајних јубилеја просторног планирања у Србији – 20 година постојања и рада Асоцијације просторних планера Србије, 40 година студијског програма Просторно планирање на Географском факултету у Београду и 60 година од јавне афирмације просторног планирања у Србији, у Свечаној сали Ректората Универзитета у Београду додељене су награде и признања Асоцијације просторних планера Србије истакнутим и заслужним појединцима и институцијама.

Урбанистичком заводу Београда ЈУП додељена је ***Повеља за дугогодишњи рад и афирмацију струке*** коју је примила директорка Урбанистичког завода Београда мр Весна Тахов.

Награде и признања уручена су на промоцији књиге „Струка у покрету, траг у времену“, која је одржана у оквиру мултиконгреса „Serbian Visions 2017“ у хотелу Radisson Blu Old Mill, 26. новембра 2017. године.

мр Весна Тахов, директорка Урбанистичког завода Београда Награду је примила од др Зорана Радосављевића, председника Асоцијације просторних планера Србије

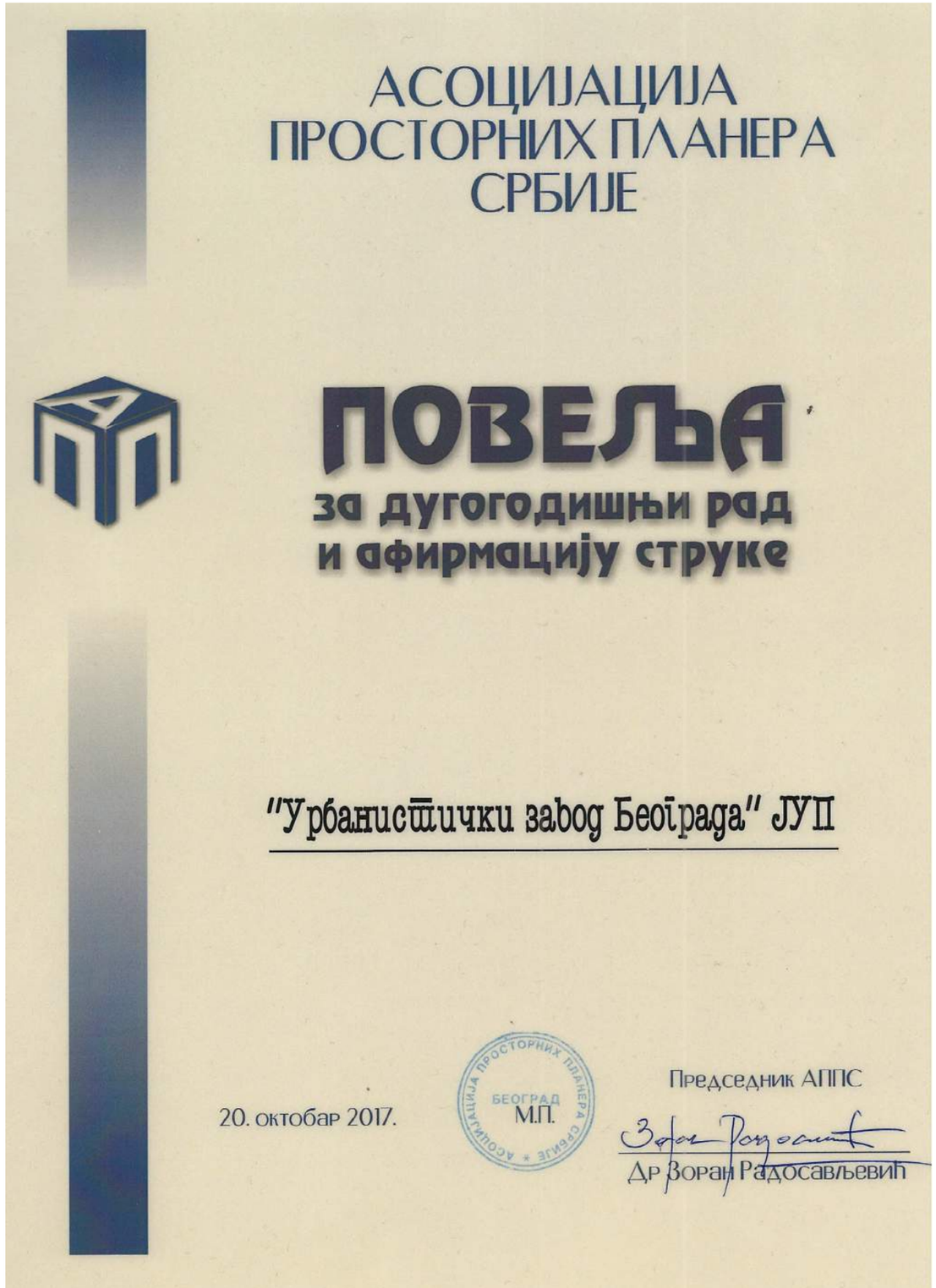
АСОЦИЈАЦИЈА
ПРОСТОРНИХ ПЛАНЕРА
СРБИЈЕ

ПОВЕЉА
за дугогодишњи рад
и афирмацију струке

"Урбанистички завод Београда" ЈУП

20. октобар 2017.

М.П.

Председник АППС
Др Зоран Радосављевић

БЕОГРАДСКА ИНТЕРНАЦИОНАЛНА НЕДЕЉА АРХИТЕКТУРЕ – БИНА 2017

Од 12-13. маја Урбанистички завод Београда био је домаћин и подршка у реализацији дводневне међународне конференције Предграђа Београда / Замисли будућност (Belgrade Outskirts / Envision Future), једног од програма у оквиру Београдске недеље архитектуре – БИНА. БИНА је манифестација која је ове године у сарадњи са Друштвом архитеката Београда и Културним центром Београда, одржана по 12. пут.

Припремила:
Марија Лалошевић,
дипл.инж.арх.

Идеја организатора је била да међународни учесници конференције своје идеје и рад представе управо у Урбанистичком заводу Београда, кровној институцији београдског планирања и урбанизма. У холу Завода је организована и изложба награђених радова са Beta City бијенала архитектуре у Темишвару.

Београдска интернационална недеља архитектуре (БИНА) највећи део свог програма посвећује темама везаним за стање и развој простора града Београда. Једна од горућих тема даљег развоја града је развој ободних општина, њихова повезаност са центром, њихове специфичности, потенцијали, али и проблеми који постоје. Приградске општине у себи обједињују урбане, руралне и индустријске просторе, обилују природним и културним ресурсима – приобаља река Саве и Дунава, археолошка налазишта, споменици културе, излетишта, али истовремено су присутни и бројни проблеми као што су: непостојање и/или непоштовање урбанистичке регулативе, бесправна градња, лоша мрежа путева и улица, застарела или непостојећа мрежа водовода и канализације и неадекватно одржавање инфраструктуре и јавних простора. Наведено стање простора у приградским општинама, заједно са сталним приливом становништва, сиромаштвом и високим степеном незапослености универзалне су теме присутне у свим градским срединама.

Конференција *Предграђа Београда – Замисли будућности* као део европског пројекта *Future Architecture Platform* (FAP) организована је првог дана програма са намером да се, имајући у виду стање и хетерогеност намене ободних београдских општина, представе идеје за будући развој ових приградских територија или пак решавање постојећих горућих проблема, а у интерпретацији представника генерације европских архитеката који ступају на професионалну сцену и који ће бити њени актери у будућности.

Првог дана Конференције архитекта Милица Јоксић из Урбанистичког завода Београда одржала је презентацију ***Нове визије за периферију Београда (New Visions for Belgrade Outskirts)*** и том приликом је учесницима приближила и објаснила визију стратегије развоја ободних градских зона.

Учесници Конференције: Мануел Енрикеш, Лисабон; Сезар Рејес Нахера, Барселона; Пипо Ћора, Рим; Ина Валканова, Сара Лушић Алавања, Пловдив; Себастијан Ернст, Берлин; Ђудита Вендраме, Ајндховен; Димитрис Грозопулос, Ефи Касимати, Лондон; Студио НО, Вроцлав; Асоцијација културне територије, Варшава; Флоријан Нидворок, Штанс баи Швац; Милица Јоксић, Београд; Предраг Милић, Београд; НВО Ин Акт, Београд; НВО Београдски фестивал цвећа, Београд.

Други дан програма обухватио је веома добро осмишљену екскурзију по градским предграђима, коју је конципирао и водио наш колега мр Миодраг Ференчак.

Као и до сада, Урбанистички завод Београда ће се и наредних година увек радо одазвати позиву за учешће и подршку организацији БИНЕ.

Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948–1980

КУСТОСИ ИЗЛОЖБЕ „TOWARD A CONCRETE UTOPIA: ARCHITECTURE IN YUGOSLAVIA, 1948–1980“ У ПОСЕТИ УРБАНИСТИЧКОМ ЗАВОДУ БЕОГРАДА

Мартино Стиерли (Martino Stierli) и проф. др Владимир Кулић, кустоси изложбе „Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948–1980“ која ће бити приказана у Музеју модерне уметности у Њујорку (The Museum of Modern Art), посетили су Урбанистичи завод Београда и са колегама из Завода дискутовали о појединостима везаним за пројекат и историју зграде Завода али и планску документацију послератног доба која се у документационом центру Завода брижљиво чува.

Припремила:
Марија Лалошевић,
дипл.инж.арх.

Наменски пројектована зграда Урбанистичког завода Београда, архитекте Бранислава Јовина, једна је од локација које су кустоси изложбе на свом теренском делу истраживања по Србији обишли. Уз посвећено интересовање за сваки детаљ објекта нашег Завода, како екстеријера тако и ентеријера који је великим делом очуван у изворном стању, а уз вођење колегиница из Завода и Јелице Јовановић, представнице DOCOMOMO Србија, главни кустос Стиерли и гостујући кустос Кулић су значајан део времена провели прегледајући планску документацију која би била интересантна за приказивање на изложби коју припремају. И нашли су је, те ће се међу експонатима изложбе „Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948–1980“ наћи и урбанистички планови везани за Београд.

Урбанистички планови који су приказани кустосима издвојени су из обимне заводске архиве, што је резултат интензивних активности на истраживању планерске грађе и ангажовања Јелице Јовановић и колега из Завода а посебно из Центра за документацију.

Све се у разговорима, активностима и значају Завода преплиће – Завод је радио планове, сачувао их је, а истовремено све се то дешава у једном од најрепрезентативнијих објекта београдског брутализма.

Изложба ће у Музеју модерне уметности у Њујорку бити отворена јула 2018. године и трајаће до јануара 2019. године.

Тим сарадника из Завода који је био у контакту са кустосима Изложбе захваљује се колегама из Њујорка на препознавању вредности и подсећању на величину и значај како нашег планерског рада тако и објекта у којем, са несмањеним ентузијазмом, и данас деламо.

ГОСТОВАЊЕ КОЛЕГА СА ТЕХНОЛОШКОГ УНИВЕРЗИТЕТА ЗАПАДНЕ ПОМЕРАНИЈЕ (WEST POMERANIAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY), ШЋЕЋИН, ПОЉСКА

У организацији Архитектонског факултета у Београду и уз посебно залагање др Будимира Судимца са Департмана за архитектонске технологије, 25. маја 2017. године уприличена је посета колега са Технолошког универзитета у Шћећину, Пољској и презентација нових дигиталних технологија у анализи визуелних ефеката високих објеката, коришћењем 3D виртуелних модела градова.

Припремила:
Милица Јоксић, дипл. инж.арх.

Гости предавачи Клара Чинска (Klara Czyńska) и Павел Рубиновиц (Paweł Rubinowicz), архитекте и ванредни професори Универзитета у Шћећину, су у оквиру пројекта **2TaLL project "Application of 3D Virtual City Models in Urban Analysis of Tall Buildings"** у периоду од 2013-2016. године, развијали различите апликације и методе за потребе планирања и урбанистичких анализа на примеру неколико градова Пољске и Берлина и Дрездена у Немачкој.

Интензивна изградња високих објеката у европским градовима у последње две деценије, довела је до значајних промена у градском пејсажу са потенцијалом да озбиљно угрози урбано и културно наслеђе. Из тих разлога појавила се потреба за новим симулационим техникама које би се користиле у урбанистичком планирању и које би на објективан и свеобухватан начин утврдиле последице изградње високих објеката у простору. Напредак технологија у областима тродимензионалних моделовања градова и урбаног предела, даљинске детекције и геоинформационих система, створио је могућности за примену нових дигиталних техника у изради урбанистичких анализа. Чинска и Рубиновиц осмислили су два нова метода у изради ових анализа: Visual Impact Size (VIS) за прецизно одређивање/мерење визуелног ефекта високих објеката на силуету града и Visual Protection Surface (VPS) у циљу заштите културно-историјског наслеђа.

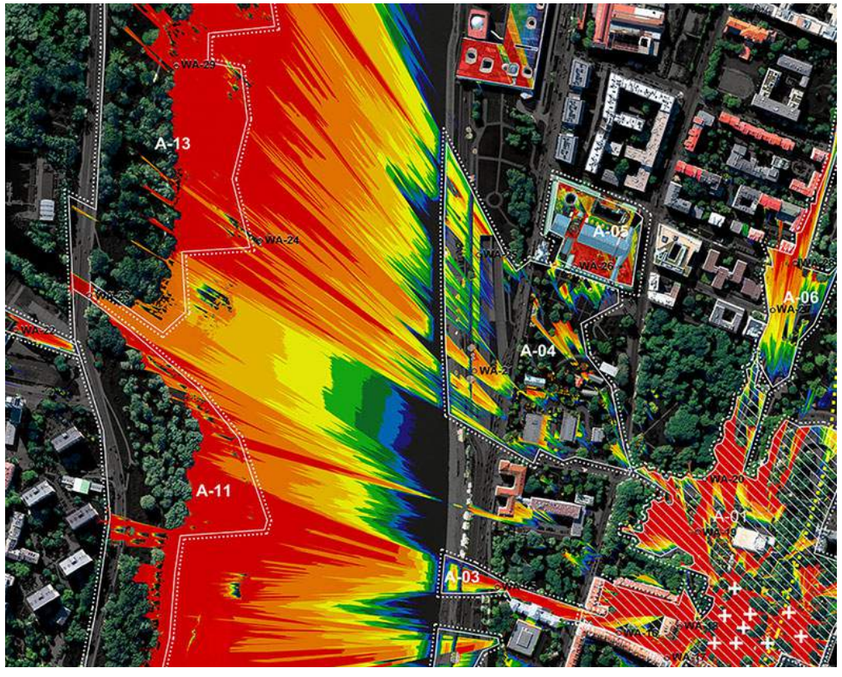

Примена VIS метода у анализи планиране изградње високог објекта у центру Варшаве (симулација урађена коришћењем LIDAR модела града)

Оба метода су у обзир узела стратешке/заштићене визуре, силуете града и значајне културно-историјске објекте, како би кроз дигиталне симулације прецизно утврдили ограничења и потенцијале простора и максималну висину објекта на одређеној позицији. Финални резултат који проистиче из ових симулација је 2D карта на којој су приказане максималне висине објеката на ширем анализираном подручју, што значи да у случају да жељена висина и волумен објекта на одређеној локацији нису могући, постоји могућност избора другачије позиције објекта (прилагођавање решења) у оквиру локације или избора алтернативне локације.

У оквиру пројекта развијен је посебан софтверски пакет који је у комерцијалној употреби од прошле године. Интересантан податак је да су у Пољској увелико у примени све напредне методе и дигиталне технике у урбанистичком планирању, а посебно у домену студија и анализа. Примера ради пре више година урађен је дигитални модел терена (DSM - Digital Surface Model) за територију целе Пољске, који се константно ажурира и он је свима доступан online по цени од 0,5 EUR/km^2, што максимално олакшава поступак дигиталних анализа и примене овог софтвера.

Овакав вид дигиталних техника у анализама и проверама планираних решења био би изузетно користан и на примеру Београда и то не само у делу изградње високих објеката, већ планиране изградње уопште. Он наравно подразумева претходну израду дигиталног модела терена за Београд и примену савремених технологија у области даљинске детекције и снимања геодетских подлога.

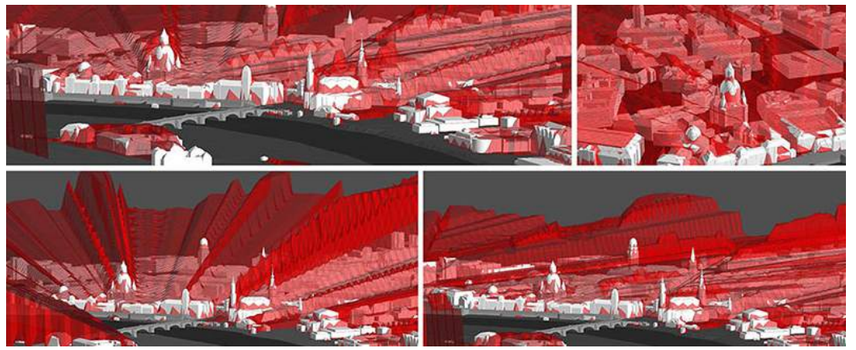

Примена VPS метода у симулацији на примеру централног језгра Дрездена

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НОВЕ УРБАНЕ АГЕНДЕ УСВОЈЕНЕ 2016. ГОДИНЕ

Усвајањем Нове урбане агенде ажурирана је Хабитат агенда из 1996. године и усвојен нови глобални оквир за усмеравање политика просторног и урбаног развоја. У следеће две деценије је потребно преиспитати решења која нуди Нова урбана агенда, имплементирати их у што је могуће већој мери и имати све време на уму шта је оно што би требало да буде другачије у будућој политици просторног и урбаног развоја.

Припремио:
др Синиша Тркуља,
дипл.пр.планер

Нова урбана агенда усвојена је у Киту (Еквадор) у октобру 2016. године на конференцији о урбаном развоју и становању Хабитат III. Опредељења Нове урбане агенде директно доприносе остваривању једног од 17 циљева одрживог развоја које су Уједињене нације одредиле 2015. године као глобалне циљеве за усмеравање развоја у периоду до 2030. године. Под бројем 11 је циљ одрживог развоја који се односи на развој градова и тежи да они буду у што већој мери одрживи, безбедни, инклузивни и отпорни на природне непогоде и климатске промене. За конференцију Хабитат III Министарство грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре припремило је извештај Републике Србије који се односи на период од одржавања конференције Хабитат II о насељима 1996. године у Истанбулу. Конференција Хабитат I одржана је 1976. године у Ванкуверу. Следећи двадесетогодишњу динамику, следећа конференција Хабитат IV треба да буде одржана 2036. године. Нову урбану агенду усвојену на конференцији Хабитат III потврдила је Генерална скупштина Уједињених нација децембра 2016. године Резолуцијом 71/256. У Републици Србији су уследиле активности у оквиру имплементације Нове урбане агенде на националном нивоу. Циљ и препорука агенде је да се активности рефлектују и на локални ниво.

Семинар под називом „Развој, спровођење и праћење националних акционих планова" у оквиру трогодишњег UNDA пројекта „Јачање националних капацитета за одрживо становање и урбани развој за земље у транзицији" уз подршку Европске економске комисије Уједињених нација (UNECE) и УН Хабитата одржан је од фебруара 2017. у Београду у организацији Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

На 26. управном савету УН Хабитата одржаном маја 2017. године Најробију (Кенија) који је за тему имао имплементацију Нове урбане агенде, Република Србија је имала двочлану државну делегацију. Током управног савета усвојено је 9 резолуција које је подржала Република Србија као члан управног савета у периоду од 2015. до 2019. године. Следећи Управни савет биће одржан априла 2019. године у Најробију. За састанак на високом нивоу посвећен имплементацији Нове урбане агенде одржан током седнице Генералне скупштине Уједињених нација септембра 2017. године у Њујорку Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је доставило преглед активности у Републици Србији на имплементацији Нове урбане агенде и у вези са сарадњом са УН Хабитатом.

Семинар под називом „Јачање националних капацитета за одрживо становање и урбани развој и управљање земљиштем" уз подршку Европске економске комисије Уједињених нација (UNECE) и УН Хабитата одржан је октобра 2017. у Кишињеву (Молдавија) са учешћем представника Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. На семинару је указано на нове тенденције и повећано интересовање земаља у свету да развијају националне оквире политике урбаног развоја и представљени су национални акциони планови за одрживо становање, урбани развој и земљишну политику, који су припремљени у складу са дискусијом и закључцима постигнутим на одржаним семинарима у оквиру UNDA пројекта.

На 78. сесији Комитета за становање и управљање земљиштем Европске економске комисије Уједињених нација (UNECE) новембра 2017. године у Женеви су размењена искуства у имплементацији Развојне агенде 2030, Нове урбане агенде и Женевске повеље УН за одрживо становање. Европска економска комисија Уједињених нација (UNECE) похвалила је Србију за успешну реализацију међународног пројекта у области становања и урбаног развоја, а позитивним оценама посебно су допринели усвајање новог Закона о становању и одржавању зграда и увођење електронских грађевинских дозвола.

Међународни самит „Млади за имплементацију Нове урбане агенде" одржан је у Сремским Карловцима новембра 2017. године у организацији Европске омладинске организације, а уз подршку разних других институција међу којима су и УН Хабитат и Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Стална конференција градова и општина (значај удружења локалних самоуправа као што је СКГО је истакнут у Међународним смерницама за децентрализацију и приступ осовним услугама за све – International Guidelines on Decentralization and Access to Basic Services for All на које се позива Нова урбана агенда) је у току 2017. године организовала два догађаја на којима је представљена Нова урбана агенда и то: Округли сто под називом Унапређење урбанистичких планова кроз инклузију (јула 2017. године у Београду; током овог округлог стола одржана је презентација на тему инклузије у Новој урбаној агенди) и Седницу одбора за урбанизам, становање и изградњу (октобра 2017. године у Шапцу, одржана је презентација на тему улоге локалних самоуправа у спровођењу Нове урбане агенде).

Прву научну конференцију о урбаној безбедности и урбаном развоју организовали су Факултет безбедности и Архитектонски факултет Универзитета у Београду јуна 2017. године. Урбана безбедност је један од подциљева Циља одрживог развоја 11 и једна од значајних тема Нове урбане агенде.

У Урбанистичком заводу Београда одржана су два предавања на тему Нове урбане агенде у току 2017. године и то 23. јануара, врло брзо након усвајања саме агенде и 27. октобра, у сусрет Светском дану урбанизма који се обележава сваке године 8. новембра.

У првом семестру школске 2017/2018. годину одржана су гостујућа предавања о имплементацији Нове урбане агенде на Аритектонском и Географском факултету Универзитета у Београду студентима чије су студије усмерене на просторно и урбанистичко планирање.

У области просторног планирања и урбанизма на глобалном нивоу су кључне Међународне смернице за урбанистичко и просторно планирање (International Guidelines for Urban and Territorial Planning) усвојене 2015. године од стране Управног одбора УН Хабитата на 25. седници, а на које се позива Нова урбана агенда у параграфу 93. У јануару 2017. године Република Србија је доставила УН Хабитату попуњен упитник на тему урбанистичког и просторног планирања који се непосредно односи на имплементацију међународних смерница (Global Survey on Urban and Territorial Planning). У Уредби о утврђивању Програма имплементације Просторног плана Републике Србије за период од 2016. до 2020. године („Службени гласник Републике Србије" број 104/2016), Нова урбана агенда и Међународне смернице за урбанистичко и просторно планирање наведени су као референтни документи у овој области на глобалном нивоу. У току 2018. године одржаће се Глобални симпозијум о урбанистичком и просторном планирању у Фукуоки (Јапан) на коме ће се први пут разматрати имплементација наведених међународних смерница.

Република Србија је за конференцију Хабитат III припремила Национални извештај, учествује у процесу праћења имплементације Међународних смерница за просторно и урбанистичко планирање у Републици Србији, а даља сарадња са УН Хабитатом је значајна за Републику Србију, као и имплементација Нове урбане агенде на националном и локалном нивоу. На интернет сајту Хабитата III новембра 2017. године постављен је превод Нове урбане агенде на српски језик, што је седамнаести по реду превод тј. једанаести, ако се изузме шест званичних језика Уједињених нација на које је агенда била преведена за потребе њеног усвајања.

У току су припреме учесника из Републике Србије за учешће на Деветом светском урбаном форуму који ће бити одржан од фебруара 2018. године у Куала Лумпуру, Малезија. Представници Републике Србије ће имати излагање на коме ће представити досадашње активности у области урбаног развоја у Републици Србији и планове за предстојећи период.
У области урбаног развоја у Републици Србији је у периоду од 2007. до 2017. године урађено пет стратегија интегралног урбаног развоја на локалном нивоу и то за градове Београд, Ниш, Кргујевац, Ужице и Краљево. У току су припремне активности за израду **Стратегије одрживог и интегралног урбаног развоја Републике Србије до 2030. године** у оквиру које ће бити формулисана прва национална политика урбаног развоја у Републици Србији. Израда ове стратегије урбаног развоја биће усклађена са међународним препорукама које су саставни део Нове урбане агенде. Закључак Владе о почетку израде Стратегије одрживог и интегралног урбаног развоја у Републици Србији до 2030. године усвојен је 11. јануара 2018. године на 46. седници Владе Републике Србије закључком. Као временски хоризонт је изабрана 2030. година ради усклађивања са Развојном агендом Уједињених нација 2030 у оквиру које је Циљ одрживог развоја 11 чијој реализацији ће непосредно допринети формулисање националне политике урбаног развоја у Републици Србији.

Приказ насловне стране превода Нове Урбане агенде на српски језик

РАДИОНИЦА И СИМПОЗИЈУМ „BELGRADE IN PLURAL“

Урбанистички завод Београда одржава традицију добре комуникације и едукације и стара се да своје планове и пројекте увек ради уз свест и знања која размењује са другим градовима, универзитетима и знаменитим личностима архитектуре и урбанизма у Европи и свету. Свака прилика за сарадњу и комуникацију је прилика за унапређење наше праксе.

Припремила:
Марија Косовић, маст. инж.арх.

Архитектонски факултет Универзитета у Београду септембра 2017. године одржао је интернационалну радионицу и симпозијум „Belgrade in plural” уз подршку Урбанистичког завода Београда чији су представници отворили радионицу, држали предавања везана за предметну локацију и на крају жирирали и изабрали најуспешнији рад.

Одржана радионица је произашла из уверења да разноликост културних приступа и размена различитих погледа на урбану стварност представљају битан фактор у образовању у оквиру области архитектуре и урбанизма. Рад у интернационалном тиму људи различитих култура и са другачијим искуствима помаже у продубљивању читања урбаног контекста. Основна идеја радионице и симпозијума била је пројектовање и истраживање урбане разноликости у савременом граду, у оквиру развоја тенденција одрживе, паметне и креативне заједнице која је заснована на партиципацији и садржи у себи урбани дизајн.

Радионица је одржана од 1. до 9. септембра 2017. године на Архитектонском факултету Универзитета у Београду, а учесници су били студенти са 6 различитих универзитета: Универзитет у Београду, Архитектонски факултет; три италијанска универзитета – Sapienza University, Faculty of Architecture / Rome; University of Camerino, Faculty of Architecture / Ascoli Piceno и University of Sassari, Department of Architecture, Design and Urbanism / Alghero; и два јапанска универзитета – Keio University – Department SDE – co+labo radovic / Tokyo и IKI-International Keio Institute for Architecture and Urbanism / Tokyo. Подршку радионици и симпозијуму су такође пружили и Урбанистички завод Београда, Амбасада Италије у Србији, италијански културни центар, Туристичка организација Београда и предузеће Zepter Shipyard.

Симпозијум који се одржао у оквиру уводног дела радионице се састојао од предавања професора и специјалиста из области архитектуре и урбанизма, која су служила да дефинишу тему радионице и да пруже студентима опште смернице за почетак рада.

Предметна локација радионице се састојала од 3 подлокације: новобеоградски Блок 18, Бродоградилиште и Ада Циганлија. Приказ шире локације дат је у оквиру три предавања:
- „Урбанистичко планирање и средњи сегмент реке Саве“ – мр Миодраг Ференчак
-„Зелена инфраструктура града Београда“ – др Јасминка Цвејић
-„Изазови урбанистичког планирања леве обале Саве“ – дипл.инж.арх. Ана Граовац

Остала предавања која су допринела разумевању урбаног контекста као и актуелних тенденција су:
-„Ceci n’est pas une … Ово није предавање“ – др Дарко Радовић
-„Реквалификација и културна одрживост: три музеја“ – др Давизи Бонтам (Davisi Boontham)
-„Јавна уметност у јавном простору“ – др Зоран Ђукановић
-„Здрав град: која је улога архитекте“ – др Франческа Ђофре (Francesca Giofrè)
- „Урбана регенерација и привремено коришћење: пројекат Равене“ – др Розалба Донфрио (Rosalba D’Onofrio)
-„Облици туризма и социјална одрживост“ – др Ђузепе Они (Giuseppe Onni).

Шест интернационалних група од по 6 или 7 студената са представницима свих универзитета који су учествовали, обрађивали су једну од три задате локације, тако да су две групе обрађивале исто подручје. Рад студената су пратили тутори и професори који су давали смернице студентима.

Рад у току радионице је организован у три фазе:
- прва у виду контекстуализације, генералног приступа и стратегије,
- друга у виду концептуалног дизајна и тактике,
- трећа у виду конкретног урбаног дизајна и финалне презентације.

Очекивани прикази ових фаза су задати као илустративне метафоре, шеме, скице, алгоритми, мапе, амбијентални прикази и 3D симулације. Док је задати формат презентације био дефинисан као плакат Б2 (у прве две фазе) односно Б1 формата (за финалну презентацију) и Power Point дигитална презентација од максимум 10 слајдова.

Приказ студентских радова, као и извод из предавања која су била тема симпозијума и радионице су објављени у специјалном издању ИНФО-а под називом „Belgrade in plural“, објављеног децембра 2017. године (ISSN 1451-5393).

Сврха радионице била је решавање сложених и мултидисциплинарних питања урбаног дизајна кроз преклапање нивоа читања проблема и потенцијала и тумачења реалности. Стога, резултат радионице је дескриптивна синтеза различитих аспеката сукоба интереса са предлозима адекватних урбаних интервенција.

Идеја сарадње Урбанистичког завода Београда са Архитектосншким факултетом у облику ове радионице јесте да резултате користимо у квалитетнијем планирању Београда, користећи другачије начине промишљана и другачији поглед на могућности решавања препознатих проблема, док кроз сарадњу са универзитетима са свих меридијана обучавамо нове генерације урбаниста и планера и наставимо славну историју београдског урбанизма.

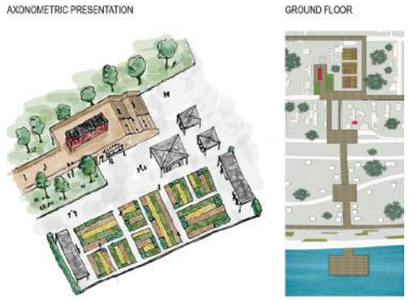

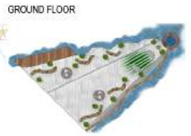

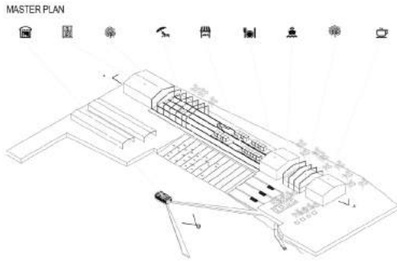

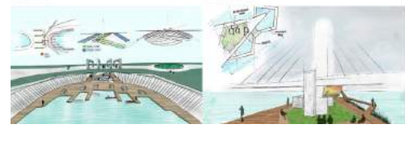

ПОДРШКА ПЛАНИРАЊУ ОДРЖИВОГ УРБАНОГ РАЗВОЈА БЕОГРАДА

Припремила:
др Жаклина Глигоријевић, дипл. инж.арх.

Сарадња Урбанистичког завода и Групе Светске банке започета је још 2011. године осмишљавањем и учешћем представника урбаниста Београда у регионалном Програму урбаног партнерства и Дијалогу градова региона југоисточне Европе. У оквиру ове сарадње експерти Завода су се обучавали на радионицама и тематским скуповима као и путем интернета у областима управљања урбаним развојем, планирања и јавних финансија. У развијању инструмената за самопроцену локалних самоуправа, Београд је редовно учествовао преко Секретаријата за финансије у самопроцени локалних финансија, тзв. МФСА, и Урбанистичког завода Београда, у истраживању могуће приимене методе Урбане процене (Урбан Аудит, УА).

Прошле године је осим редовних регионалних скупова Светска банка организовала два изванредна едукативна догађаја од значаја за планирање урбаног развоја у региону. Први је била Smart Cities KSB студијска тура по Холандији, једној од држава пионира у истраживању и примени интелигентних (СМАРТ), одрживих и карбон неутралних животних сценарија у времену ограничених ресурса и, у том контексту, нових друштвених и захтева животне средине. Градовима и њиховим представницима пружена је шанса да у пет испуњених дана, кроз непосредну интелектуалну размену упознају 2016. године усвојену државну стратегију, пројекте, учеснике и инструменте које Холандија и холандски градови користе за постизање интелигентног развоја. Посета и едукација су организоване је у сарадњи Светске банке, Краљевине Холандије, холандске амбасаде, градских управа и партнерских организација из владиног и приватног сектора. Такве су на пример СЦ3 и Алиандер (затим Deloitte, Waternet, Amsterdam ArenA и друге). Циљ посете било је стварање основе за иновативно планирање саобраћаја, коришћење и производњу енергије, неопходну сарадњу различитих учесника у доношењу одлука и урбаним процесима и упознавање и промоцију модела циркуларне економије. Уз три холандска града, Анстердама, Хага и Еиндховена, у пројекту је учествовало шест градова и општина из нашег региона, међу којима Београд, Сарајево и Ријека као и тимови са централног и локалног нивоа власти из Марока, Јужне Африке и Бангладеша.

Удружени сектори који спроводе стратегију паметних градова приказали су учесницима различите аспекте кроз које се координисано доприноси одрживим

Зграда Делоите, у којој су одржана уводна излагања о Smart стратегији градова Холандије и у том тренутку званично најпаметнија зграда на свету

Радионица о начелима планирања градова

моделима урбаног и друштвеног развоја. Лепеза активности почиње од стратешких политичких одлука, преко градских стратегија, до програма имплементације, управљања ресурсима, одржавања комуналних система, политика у организацији саобраћаја, сигнализације система аутопутева, ауто индиустрије и индустрије система за управљање саобраћајем, одрживог транспорта у градовима и управљање ризицима у време великих догађаја, сарадње управа са организаторима тих догађаја, грађанима и приватним корпорацијама. Универзитети и институти учествују у свим смарт пројектима и пружају академску подршку осталим секторима (Metabolic, Амстердам, Smart Strijp-S, Еиндховен[1]), од изградње и одржавања најсавременијих циркуларних бизнис паркова (Парк 2020) до пројеката унапређења безбедности у јавном простору истраживањем утицаја светлости на понашње група у Еиндховену.[2]

Други значајан догађај одржан је од 29. маја до 3. јуна 2017. године у техничкој размени између 11 градова у Развојно едукативном центру Светске банке у Токију. Светска банка, јапанска влада, представници Токиа, Јокохаме, Нагоје и градови широм света као што су Форталеза, Солун, Дакар и Гуејанг разговарали су о најсавременијим политикама интегрисаног одрживог урбаног планирања и јавног транспорта. [3]

Делегацију Београда чинили су представници Светске банке и урбанистичких институција Београда. Осим упознавања принципа и теоријске основе за примену интегралног урбаног и планирања масовног јавног превоза, учесници су били у прилици да разговарају са актерима и упознају пројекте и методе планирања и изградње урбаних система у Токију и Јокохами. Обимна литература припремљена је за учеснике радионица како би се предавања и презентације експерата из области планирања урбаног развоја, саобраћаја, јавног простора могла савладати у расположивом времену. Осим упознавања са основним принципима урбаног развоја заснованог на јавном транспорту на три нивоа, на нивоу коридора, града и станице, посебна пажња је посвећена разумевању и стварању економске вредности кроз урбане пројекте.

Симболична шема три типа вредности (3V Framework) је основ за разумевање и успешно планирање простора: вредност СТАНИЦЕ је разумљива у контексту јавног превоза, због интер-модалности и обично централне локације у граду, а мери се композитним индексима изграђености. Друга вредност је вредност МЕСТА, квалитетног и привлачног урбаног простора не само за путнике већ и за становнике, због понуде различитих садржаја, посебно јавних, доступних пешацима и бициклистима, као и квалитета урбаних садржаја око станице, величине градских блокова, мреже и типова улица, опреме и квалитета јавног простора итд. Трећа вредност коју треба узети у обзир је потенцијална ТРЖИШНА вредност урбаних делова у околини станица која се генерише у односу на анализе тржишта, понуду и тражњу некретнина, садашње и потенцијалне врсте и количине изградње,

Развој идеје ТОД у систему Београда

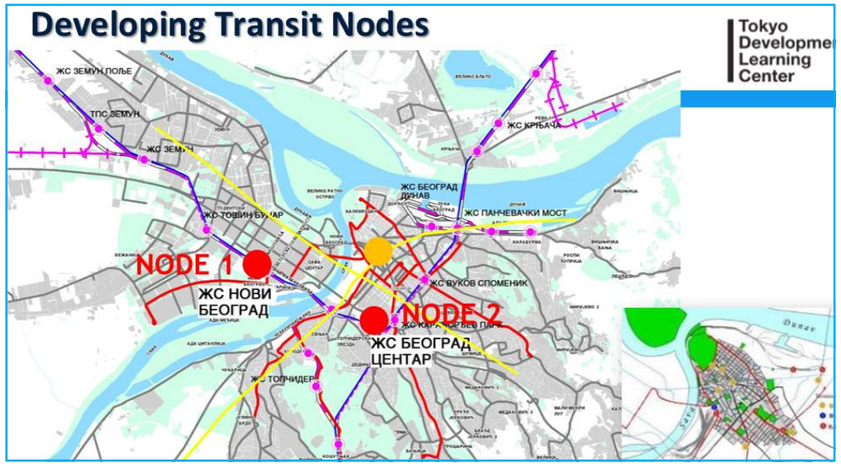

густине становања, густине радних места у радијусу од 30 минута превозом и слично.

Осим учења основних принципа интегралног планирања драгоцено је било упознати планерске, финансијске и техничке инструменте за примену ТоД методе, какви су на пример кондиционални зонинг, урбана комасација и други примењени у приказаним јапанским и светским пројектима. Представници градова су у три пресечне сесије представили актуелне и стратешке пројекте из својих средина, дискутовали решења и политике партерских градова и на крају, предлагали могуће акционе планове за имплементацију одрживих решења као резултат прикупљених знања.

Учесници су посетили неколико главних саобраћајних терминала у Токију за које су везани велики развојни пројекти. Такви су на пример железнички, метро и аутобуски терминал Шињуку, затим највећа и најангажованија токијска станица Шибуја, око које се од 2009. године ради паралелно на четири велика развојна пројекта, уз учешће државне железнице, градских метро-компанија и приватних развојних агенција. У Јокохами су представници локалне агенције систематично представили историју и развој пројекта Мирато Мираи 21 и омогућили учесницима из различитих сектора и са различитим експертизама да разумеју и дискутују стратешке, практичне и техничке детаље овог више деценија дугог развојног пројекта. Посебну занимљивост чини организована посета градилишту нове линије брзе железнице и Шин – Јокохама станице.

Следећи акциони план из Токија, Светска банка и Град Београд су у октобру 2017. године у Скупштини града Београда организовали Округли сто о питањима интегрисаног урбанистичког и планирања саобраћаја у градовима (ТОД) и могућих модела финансирања оваквих пројеката. Уочи састанка експерти су са домаћинима из Урбанистичког завода обишли најзначајније београдске развојне пројекте, укључујући Блок 42 на Новом Београду, Станицу Центар (Прокоп) и пројекат Београд на води, како би се што боље упознали са градом, плановима и приоритетним пројектима.

Кроз уводно излагање на округлом столу Жаклина Глигоријевић из Урбанистичког завода Београда је представила историју планирања Београда и актуелне градске пројекте базиране на развоју свих видова саобраћаја, док су Хироаки Сузуки, глобални ТОД експерт и Дилип Карпур (Associate Director, Atkins Acuity) осветлили неке аспекте организације, планирања и финансирања градских пројеката базираних на јавном транспорту. У разговору су учествовали Самех Вахба (Sameh Wahba, Director, Social, Urban, Rural, and Resilience), Дејвид Сислен (David Sislen, Practice Manager for Urban and Disaster Risk Management, Europe and Central Asia), Патрик Авато (Patrick Avato, Senior Operations Officer, Cities Initiative, Europe & Central Asia, IFC).

Посета станици Шибуја, Јапан

Састанак су организовале представнице Светске банке Џоана Машић и Тамара Николић у сарадњи са Милицом Стефановић из кабинета Градског урбанисте, а присуствовали су Лука Томић, шеф кабинета градоначелника, Борко Милосављеевић, помоћник градоначелника, Милена Вукмировић, помоћник Градског урбанисте, Ђорђе Милић, помоћник министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре РС, представници Министарства заштите животне средине РС, СКГО и већине секретаријата и агенција Града Београда[4].

Уз похвале за београдске урбанистичке и саобраћајне планове и разумевање принципа одрживог развоја града и градског транспорта, експерти Светске банке су закључили да су повећање капацитета за примену ТОД пројеката и подршка развијању финансијских модела Града у реализацији оваквих пројеката добри основи за наставак сарадње Светске банке и града Београда. Београдско ТоД искуство презентовано је на Скопском „City to City Dialogue“ скупу аустријског Програма урбаног партнерства Групе Светске банке и Министасрста Финансија Аустрије у новембру 2017[6].

У припреми је следећи корак у сарадњи и подршци експерата ТОД ка интегралном урбаном развоју везан за јавни и одрживи транспорт и односи се на могућих неколико области: анализу тржишта некретнина и истраживање потреба, стратегију унапређења јавног превоза, правну и легислативну анализу могуће примене ТОД методе, пилот пројекте (за две локације TOD/LVS: Блок 42 и Станица Прокоп) и изградњу институционалних и финансијских капацитета.

1:http://www.creativeinnovationworks.com/work/smart-strijp-s-vision/
2: http://theglobalgrid.org/lights-2-0-on-stratumseind-eindhoven-the-netherlands
3:https://collaboration.worldbank.org/docs/DOC-23523
4:http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2017&mm=10&dd=06&nav_id=1311234
5: http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=360177
6: http://www.seecities.eu/

Јавно урбанистичко предузеће
УРБАНИСТИЧКИ ЗАВОД БЕОГРАДА

ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ УСВОЈЕНИ ТОКОМ 2017. ГОДИНЕ

18 планских докумената

- **15 планова детаљне регулације**
- **3 плана генералне регулације**

10 стратешких процена утицаја плана на животну средину

Припремиле:
Марија Лалошевић, дипл.инж.арх.
Андреа Ђорђевић, маст.инж.арх.

01

План детаљне регулације за Авалску улицу у Железнику, градска општина Чукарица

„Службени лист града Београда“ бр. 4/16

Одговорни урбанисти: **Олга Стојковић, Зорица Ромић Алавантић**

02

План детаљне регулације за МРС „Бежанија“ са градским гасоводним прикључком, од постојећег градског гасовода у Земунској улици до планиране МРС „Бежанија“, градска општина Нови Београд

„Службени лист града Београда“ бр. 3/17

Одговорни урбанисти: **Дијана Филиповић, Биљана Костић**

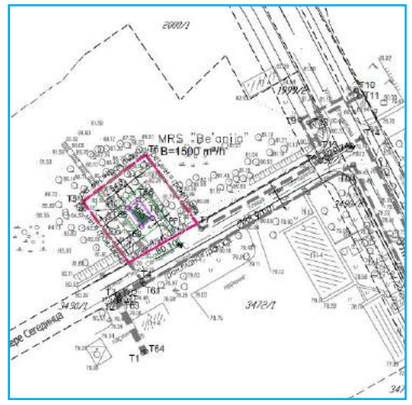

03

План детаљне регулације насеља Савска и Језерска тераса, градска општина Чукарица

„Службени лист града Београда“ бр. 10/17

Одговорни урбанисти: **Дарија Бањанин, Весна Исајловић**

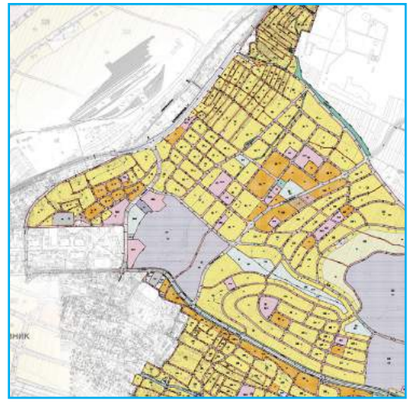

План генералне регулације за насеље Барајево – фаза 1, градска општина Барајево

„Службени лист града Београда“ бр. 20/17

Одговорни урбанисти: **Весна Триван, Јован Урошевић**

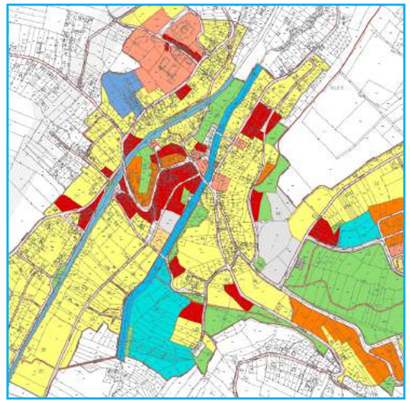

04

План детаљне регулације за изградњу ванградског топловода од ТЕ-ТО „Никола Тесла“ у Обреновцу до ТО „Нови Београд“, градске општине Обреновац, Сурчин и Нови Београд

„Службени лист града Београда“ бр. 21/17

Одговорни урбанисти: **др Зоран Жегарац, Иван Милетић, Јован Урошевић**

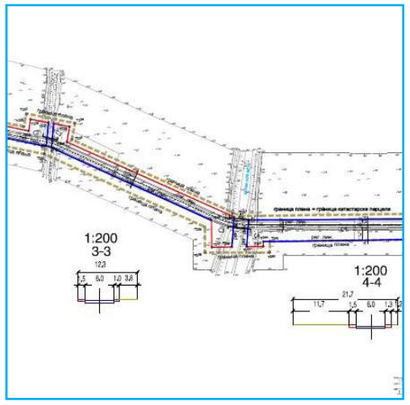

05

План детаљне регулације за део Булевара деспота Стефана, од улице Џорџа Вашингтона до Улице цетињске, градска општина Стари град

„Службени лист града Београда“ бр. 21/17

Одговорни урбанисти: **Игор Теофиловић, Весна Мартиновић**

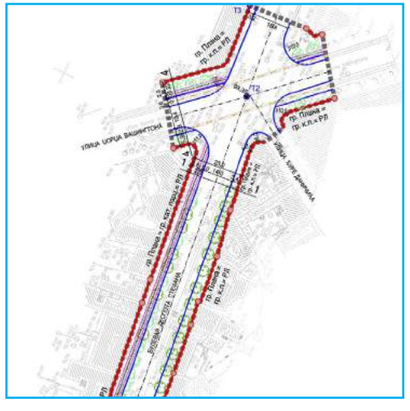

06

План детаљне регулације дела насеља Миријево, део макрограђевинског блока „В“ на локацији Орловско насеље, градска општина Звездара

„Службени лист града Београда“ бр. 22/17

Одговорни урбанисти: **Зорица Ромић Алавантић, Олга Стојковић**

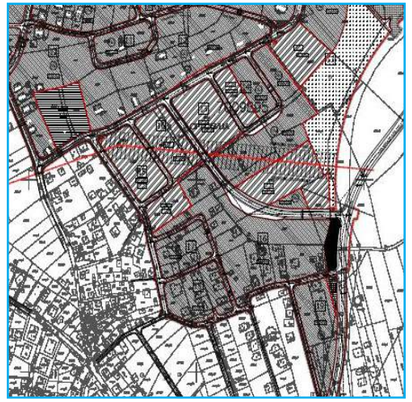

07

План детаљне регулације дела уличне мреже стамбеног комплекса „Старо Насеље“ у Железнику са денивелисаним прелазом преко железничке пруге, градска општина Чукарица

„Службени лист града Београда“ бр. 22/17

Одговорни урбанисти: **Гордана Бура, Предраг Пиловић**

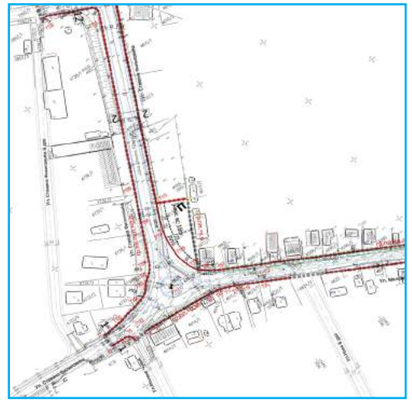

08

План детаљне регулације просторно културно-историјске целине Топчидер 2. фаза, целина 5 – простор између улица: Булевар војводе Путника, Мила Милуновића, Жупана Часлава и Пушкинове, градска општина Савски венац

„Службени лист града Београда“ бр. 37/17

Одговорни урбаниста: **Јелена Јовић**

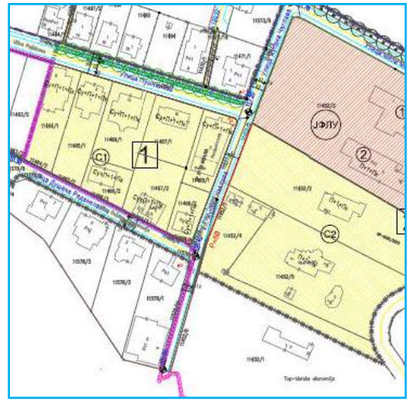

09

План детаљне регулације подручја уз Улицу ослободилаца Раковице, од трамвајске окретнице до Улице патријарха Димитрија, градска општина Раковица

„Службени лист града Београда“ бр. 38/17

Одговорни урбанисти: **Гордана Лучић, Драгослав Ристановић**

10

План детаљне регулације за проширење трамвајске мреже на Новом Београду у зони депоа, градска општина Нови Београд

„Службени лист града Београда“ бр. 38/17

Одговорни урбанисти: **Александар Илић, Гордана Лучић**

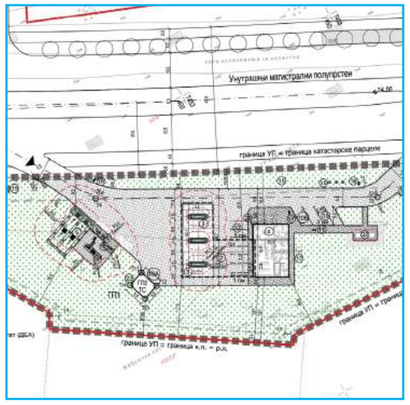

11

План детаљне регулације дела за зону комерцијалних и привредних садржаја дуж аутопута Београд-Ниш, јужно од наплатне рампе Бубањ поток, градске општине Вождовац и Гроцка – целина 2

„Службени лист града Београда“ бр. 45/17

Одговорни урбанисти**: Радмила Грубишић, мр Лидија Јовановић Ненадовић**

12

План детаљне регулације саобраћајне везе улица Душана Дамјановића и Моштаничке, градске општине Чукарица и Обреновац

„Службени лист града Београда“ бр. 46/17

Одговорни урбанисти: **Александар Илић, Жељка Николић**

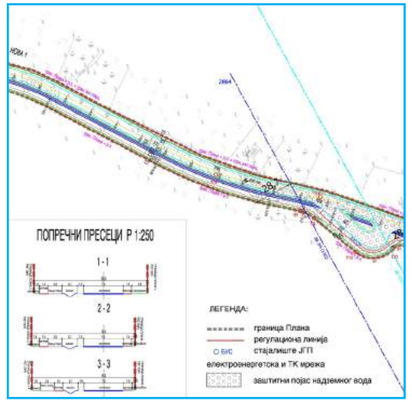

13

Измена и допуна плана детаљне регулације просторне целине Косанчићев венац, градска општина Стари град

„Службени лист града Београда“ бр. 69/17

Одговорни урбанисти: **Јасминка Ђукић, Биљана Костић**

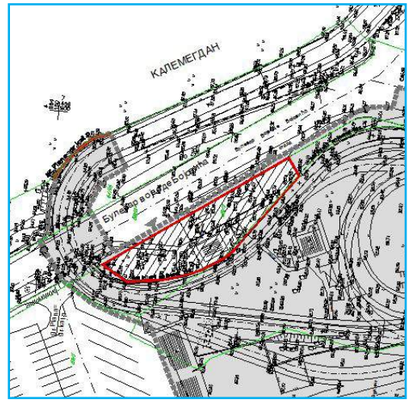

14

План генералне регулације за део привредне зоне Јаково, градска општина Сурчин

„Службени лист града Београда“ бр. 79/17

Одговорни урбанисти: **Милан Цветковић, Емил Димитров**

15

План детаљне регулације за алтернативни приступ санитарној депонији Винча, градске општине Палилула и Гроцка

„Службени лист града Београда“ бр. 80/17

Одговорни урбанисти: **Предраг Пиловић, Зорица Ромић Алавантић**

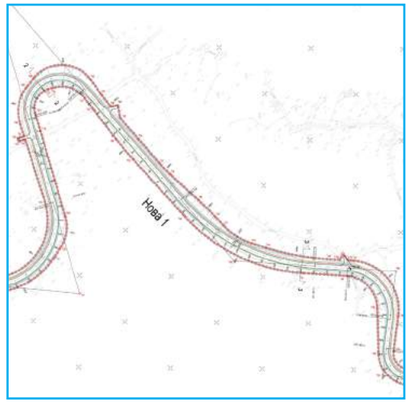

16

План детаљне регулације гасификације делова насеља Душановац, Браће Јерковић и Медаковић, градска општина Вождовац

„Службени лист града Београда“ бр. 81/17

Одговорни урбанисти: **Зоран Мишић, Дијана Филиповић**

17

План генералне регулације за изградњу објеката и водова система даљинског грејања (I фаза, II етапа) – ТО „Нови Београд”

„Службени лист града Београда“ бр. 93/17

Одговорни урбанисти**: др Зоран Жегарац, Иван Милетић, Емил Димитров**

18

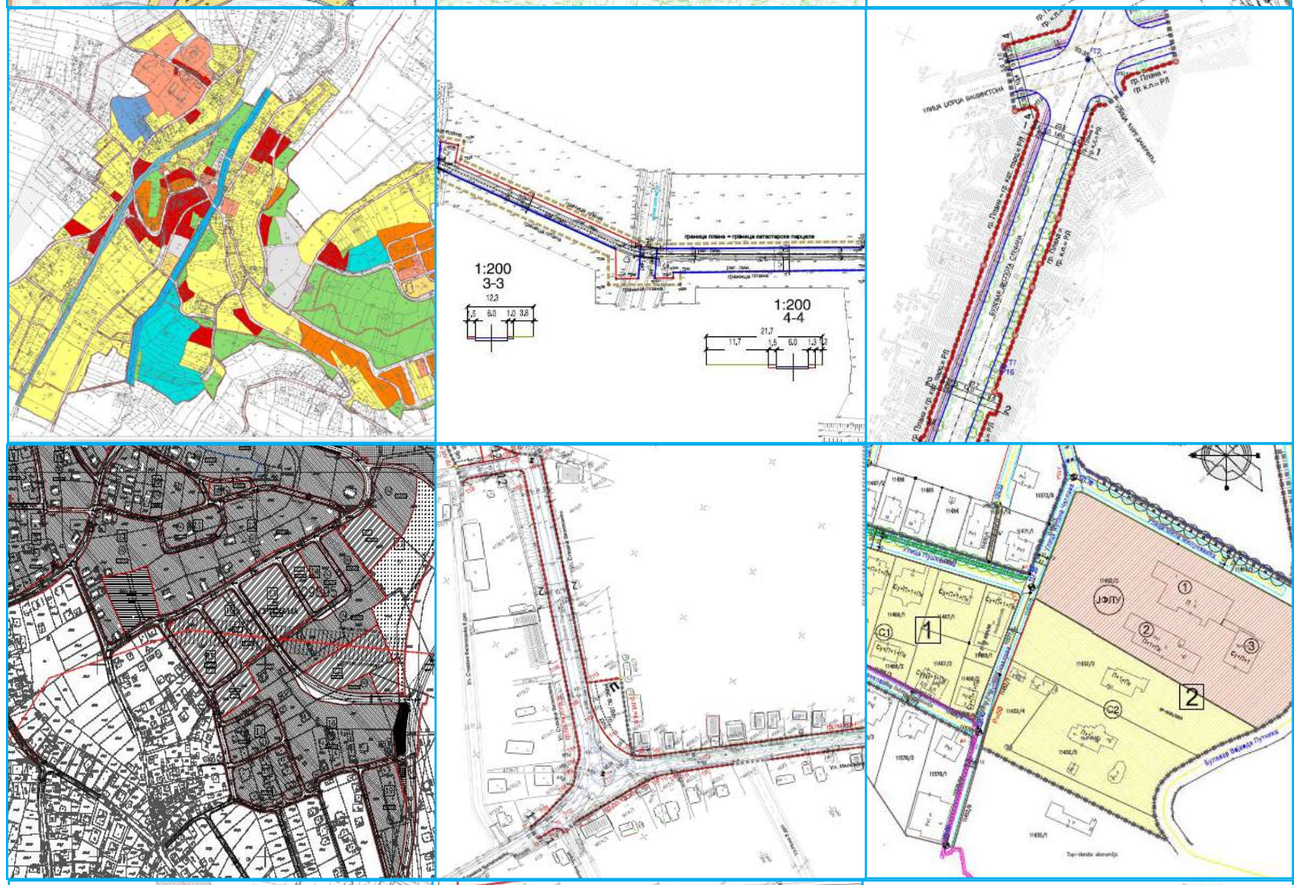

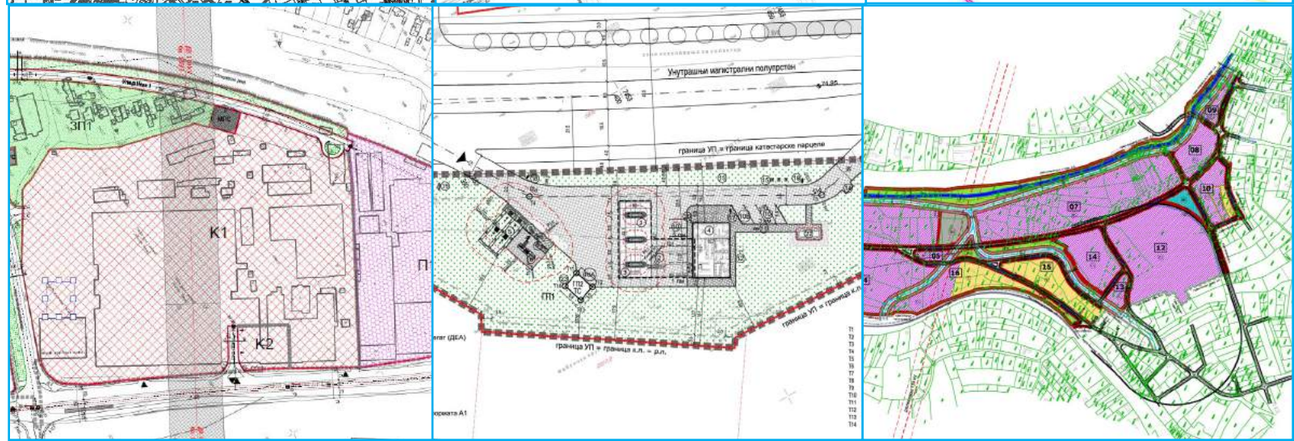

ЈАВНО УРБАНИСТИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
УРБАНИСТИЧКИ ЗАВОД БЕОГРАДА

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

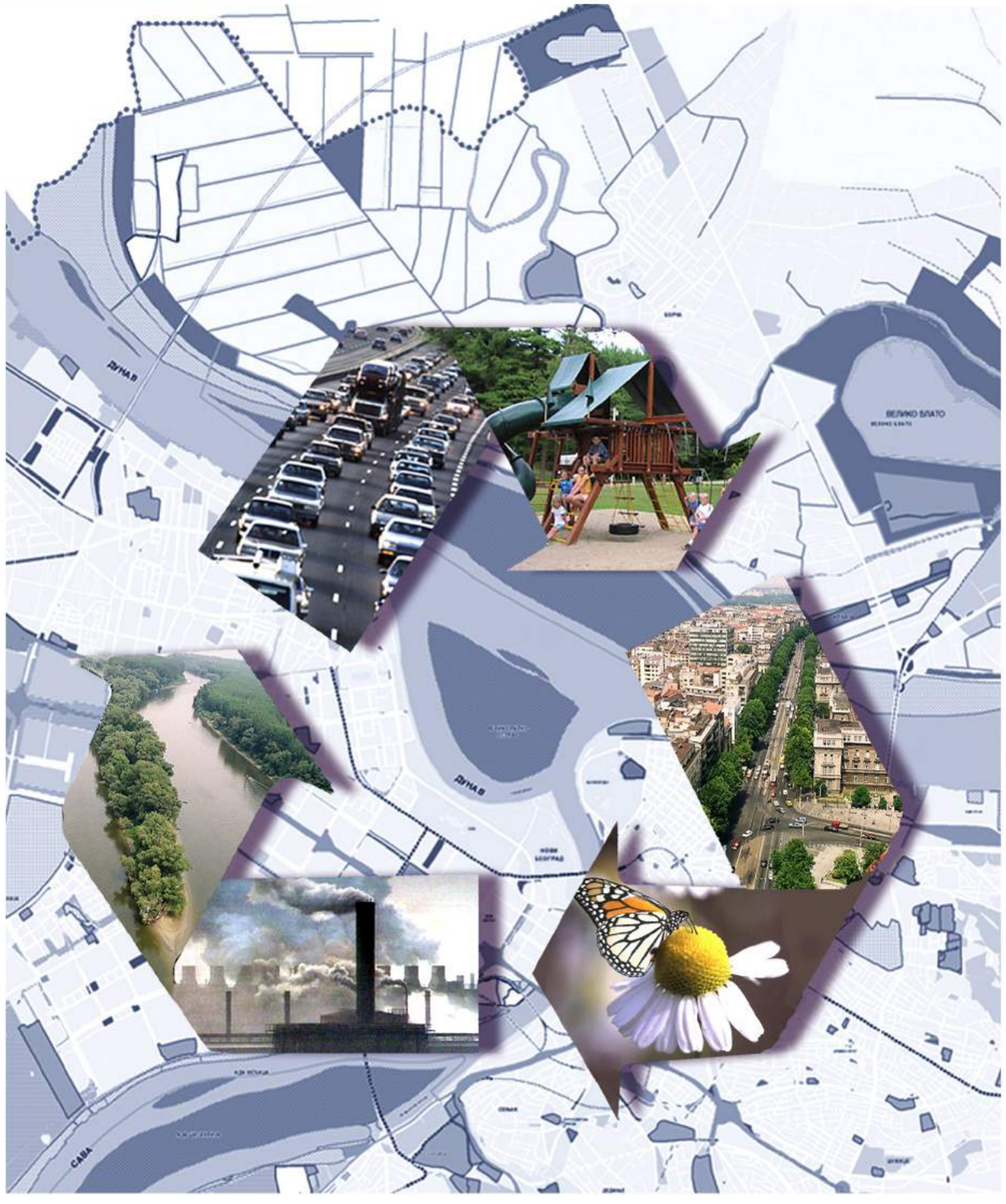

УСВОЈЕНЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ У 2017.ГОДИНИ ЗА СЛЕДЕЋЕ ПЛАНОВЕ ИЗРАЂЕНЕ У УРБАНИСТИЧКОМ ЗАВОДУ БЕОГРАДА:

Руководиоци стратешких процена: **Александра Везмар, Тања Поткоњак, Олгица Гвоздић, мр Јелена Маринковић**

1. План детаљне регулације насеља Савска и Језерска тераса, градска општина Чукарица
2. План детаљне регулације за просторно културно историјску целину Топчидер II фаза, целина 5 – простор између улица: Булевар војводе Путника, Мила Милуновића, Жупана Часлава и Пушкинове, градска општина Савски венац
3. План детаљне регулације за Авалску улицу у Железнику, градска општина Чукарица
4. План генералне регулације за насеље Барајево – фаза 1, градска општина Барајево
5. План детаљне регулације за зону комерцијалних и привредних садржаја дуж ауто-пута Београд-Ниш, јужно од наплатне рампе Бубањ поток, градске општине Вождовац и Гроцка – целина 2
6. План детаљне регулације за изградњу ванградског топловода од ТЕ-ТО „Никола Тесла" у Обреновцу до ТО „Нови Београд" градске општине Обреновац, Сурчин и Нови Београд
7. План детаљне регулације подручја уз Улицу ослободилаца Раковице, од трамвајске окретнице до Улице патријарха Димитрија, градска општина Раковица
8. Измена и допуна Плана детаљне регулације просторне целине Косанчићев венац, градска општина Стари град
9. План генералне регулације за део привредне зоне Јаково, градска општина Сурчин
10. План генералне регулације за изградњу објеката и водова система даљинског грејања (I фаза II етапа) – ТО „Нови Београд"

Јавно урбанистичко предузеће **Урбанистички завод Београда**
Београд, Палмотићева 30, телефон редакције: 3331 502
www.urbel.com